

MTK

Metsänomistajat

20

VUOSIKERTOMUS

24

SISÄLTÖ

Puheenjohtajan katsaus

Maatalous

Tulo- ja kannattavuuskehitys	
Investointien rahoituksen turvaaminen ja maatalouden investoinnit	
Kansallisen tuen ratkaisu	
Markkinahintaseurannan uudistaminen	
Ruokaviennin kehittäminen	
EU:n yhteinen maatalouspolitiikka	
EU:n maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen	
Elintarvikemarkkinat ja datatalous	
Huoltovarmuus	
Hankkeet, Maatalousyrittäjät- linja	
Eläinten hyvinvointi	
Suomalaisen kotieläintuotannon kestävyys ja osaaminen esiin Brysselin päätöksentekijöille	
Sektorikohtaiset asiat	

Metsänomistajat

Hallitusohjelman sekä EU päätösten toimeenpano	
Kansallinen metsästrategia	
Metka ja metsänhoito	
METSO- ja Helmi-ohjelmat sekä talousmetsien luonnonhoito	
Hankkeet	
Kansainvälinen toiminta ja EU	
Riistapolitiikka ja vahinkoeläimet	
Metsäsertifointi	
Puukauppa ja puutavaran mittaus	
Maakuntaedunvalvonta	
Koulutus ja tutkimus	
Infra ja logistiikka	
Metsäjohtokunta	

Maaseudun elinvoima

Kauppapolitiikka	
Kestävä rahoitus	
Maankäyttö	

4	Energia- ja ilmastopolitiikka	39
8	Koulutus- ja tutkimuspolitiikka	40
9	Veropolitiikka	40
	Aluepolitiikka	41
10	Maaseutupolitiikka	41
11	Maaseutumatkailu	43
11	Hankkeet ja valiokunnat	44
	Jäsenet ja Järjestötoiminta	46
12	Jäsenviestintä	47
13	MTK-Akatemia	47
15	Järjestötyön kehittäminen	48
16	Jäsenmaksut	48
16	Organisaatio ja jäsenistö	49
17	Jäsenpalveluvaliokunta	49
	Maaseutunuoret	50
18	Viestintä ja vaikuttaminen	52
18	MTK mediassa	53
	MTK sosiaalisessa mediassa ja verkossa	54
	Kuluttajatyö	55
26	Kansainvälinen toiminta & EU-edunvalvonta	57
27	EU-edunvalvonta	58
27	MTK kansainvälisissä organisaatioissa ja verkostoissa	59
27	MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta	64
28	Johtokunta	65
28	Johtoryhmä	66
28	Valtuuskunta	66
29	Henkilöstö	70
30	Talous	73
30	Tietohallinto	78
31	MTK Säätio	80
32	Tytär- Ja osakkuusyhtiöt	83
32	Viestimedia Oy	84
	Pellervo-Instituutti Oy	86
	MTK Hankinnat	87
	ArvoLex Oy	88
33	Lausunnot	90
34		
36		
37		

**PUHEENJOHTAJAN
KATSAUS**

Puheenjohtajan katsaus

Pysähdytään toviksi miettimään mennyttä vuotta, vaikka maailman meno on nyt hurjaa ja yllättää joka päivä. Yhdysvalloissa vaihtui valta ja maailman johtava talous- ja sotilasmahti haistattaa pitkät monille kansainvälisille pelisäännöille ja käytöstavoille, joihin olemme tottuneet.

Venäjän kolme vuotta kestäneeseen hyökkäyssotaan Ukrainassa etsitään kestäväää rauhaa. Ukrainalle ja koko Euroopalle on suuri merkitys sillä, millaiset rauhan ehdot ovat. Ne määrittelevät osaltaan myös sen, millainen itänaapuri meillä on tulevaisuudessa.

Kestävä rauha Lähi-Idässä on vielä vaikeampaa kuin Ukrainassa. Ennustaa voi, että alueen levottomuus vaikuttaa maailmanpolitiikkaan pitkään ja ras-kaasti. Poliitikassa ja taloudessa taustalla on Yhdysvaltojen ja Kiinan taistelu globaalista johtajuudesta.

Euroopassa olemme usein jakaneet maailman länsimaisiin demokratioihin ja autoritaarisiin maihin. Arvopohja ohjaa vahvasti ajatteluamme. Tänä päivänä voi kantaa huolta siitä, onko arvopohjainen maailmankartta murtumassa.

EU:n on oltava tästä erityisen huolestunut. Se yritti johtajuutta olemalla edelläkävijä kestävässä kehityksessä. Edelläkävijän asema saavutettiin, mutta johtajuutta ei kukaan muu maailmassa huomannut. Nyt on uuden asemoinnin paikka. Turvallisuus, talous ja kilpailukyky nousevat politiikan kärkeen. Toivottavasti kestävä kehitys silti pysyy mukana, tosin uudelleen syntyneenä. Tarvitaan enemmän ihmisistä lähtevää kestävyysajattelua, eli markkinoita. Mistä on päästävä eroon, on valtava sääntely ja joutava raportointi.

MTK:n pitkäaikainen projekti on ollut saada EU ymmärtämään kokonaisturvallisuuden merkitys. Turvallisuus on myös huoltovarmuutta, varautumista kriiseihin. Viestejämme on ollut myös se, että vahva aluetalous ja sosiaalinen eheys tukevat kokonaisturvallisuutta. Tähän liittyen MTK on ajanut pitkään eurooppalaista erityisrahastoa, jolla vahvistetaan EU:n itäisen ulkorajan aluekehitystä. Hanke on nyt myötätuulessa.

Vuonna 2024 pääsimme äänestämään ainakin kolmeen otteeseen. Suomalaiset valitsivat tasavallan presidentiksi Aleksander Stubbin. MTK:n ja Maaseudun Tulevaisuuden suuressa vaalikeskustelussa varmistettiin, että jokainen ehdokas omasi perustiedot nykyajan maaseudun tilanteesta. Metsänhoitoyhdistysten vaaleissa valittiin uudet päättäjät linjaamaan yhdistysten toimintaa. Onnittelut valituille ja kiitos jokaiselle ehdokkaalle.

Näiden kaksien merkittävien vaalien välissä äänestettiin uudet suomalaismepit Euroopan parlamenttiin. Suomessa vasemmisto pärjäsikin hyvin, EU:ssa virta vei oikealle. Uusi komissio saatiin kasattua varsin ripeästi. Suomen komissaari Henna Virkkunen sai painavan komission varapuheenjohtajan salkun. Ennätysmäärä suomalaisia rekrytoitiin eri komissaarien kabinetteihin. Orpon hallituksen EU-ennakkovaikuttaminen onnistui.

MTK kampanjoi vahvasti EU-vaalien tiimoilla. Vaadimme suurta muutosta EU:n toimintaan. On keskityttävä olennaiseen, ei ihmisten ja yritysten kiusaamiseen. Maatalouspolitiikan on jatkossakin oltava iso osa EU:n rahoituksesta, sillä ruokaturvaa eivät markkinat takaa. Metsien tuottaman taloudellisen hyvän on saatava kunnianpalautus myös politiikassa. MTK:n EU-ohjelma

onnistui vallan mainiosti. Sen voi todeta, kun seuraa uuden komission ensimmäisiä ulostuloja. Hanskat eivät silti putoa, vaan töitä tehdään entistäkin tarmokkaammin.

Euroopan monen metropolin kadut täyttyivät traktoreista. Viljelijöiden mitta täyttyi kasvavaan byrokraatiaan ja talouden riutumiseen. Monessa maassa hallitukset ahdistivat tuottajia nurkkaan omine ympäristöhankkeineen. Suomessa MTK-järjestö toteutti alueellisia ruokamarsseja, joissa tuotiin esiin maatalouden heikko taloustilanne. Samalla valoimme kuluttajiin luottamusta suomalaiseen ruokaan.

Viljelijäprotestit säikäyttivät vaaleihin valmistautuvat EU-päätäjät. Komission puheenjohtajan johdolla koottiin erityisryhmä ratkaisuja etsimään. Tämän ryhmän loppuraportissa näkyy monia MTK:n ajamia tavoitteita, kuten ruokamarkkinoiden reiluuttaminen, ruoantuottajan arvostaminen politiikassa ja nuorten asian edistäminen. Vaikuttaa siltä, että komission tulevat maatalousesitykset ovat viljelijäystävällisempiä kuin miesmuistiin.

Metsiin kohdistuvien politiikkatoimien kohdalla komission linja on vielä sumea. Edellisen komission suoltamia, metsänomistajalle haitallisia esityksiä on vielä työn alla. Niiden ainoa oikea paikka on paperisilppuri. MTK jatkaa voimakasta edunvalvontaa, jotta Suomessa hyväksi havaittu kestävä metsätalouden malli tunnustetaan myös Brysselissä.

Suomen puumarkkinoiden hyvä vire jatkui ja kantorahatulot kohenivat. Nyt odotetaan, että metsäteollisuuden kansainvälinen suhdanne kääntyisi myös tukevaan nousuun. Metsätilamarkkinoilla riehuneet rahastot näyttävät hieman rauhoittuneet. Asuntorahastojen ongelmat panevat miettimään myös

metsärahasojen toiminnan logiikkaa pitkässä juoksussa. Yksityisen perhemetsänomistajan mahdollisuudet kilpailla metsätilamarkkinoilla paranevat MTK:n ajaman paremman metsävähennyksen myötä.

Ruokamarkkinat menivät sen sijaan huonoon suuntaan, kun kilpailua käydään pelkällä hintakärjellä. MTK on kiirehtinyt välittömiä korjaustoimia suomalaisen ruoan pelastamiseksi. Lakihankkeita kaupan ylivoiman suitsemiseen on kiirehdittävä. Ruokavienti tarvitsee nopeaa kasvua ja tähän tarvitaan toimivat valtion organisaatiot. Tuottajina meidän on itse vahvistettava markkinaosaamistamme ja yhteistyötämme. Joka suhteessa olemme edistyneet, mutta maaliin on kirittävä nopeasti.

Kestävyys on teema, jonka maatalousyrittäjä ja metsänomistaja kohtaavat joka päivä sekä markkinoilla että politiikassa. MTK on pitkään halunnut olla määrittäjä ja suunnannäyttävä siinä, mitä kestävä kehitys käytännössä tarkoittaa. Ohjaket halutaan pitää omissa käsissä aina kuin mahdollista. Näin varmistetaan, että toimet ovat kestäviä myös taloudellisessa mielessä. Tässä hengessä julkaisimme vuonna 2024 biodiversiteettikartan ja päivitimme ilmastotiekartan.

Ympäristökeskustelu lähti kylläkin laukalle, kun media villiintyi Kainuun raakkutuhosta. Raakut ansaitsevat suojelun, mutta tästä tuli iso lasku maanomistajien maksettavaksi. Rauhoitettujen lajien esiintymisalueet ovat suojelun uusi villi länsi. Omaisuuden käyttökiellot kasvavat ja korvauserusteet ontuvat. Tilanteen saattaminen oikeusvaltiotasolle on MTK:n suuria tehtäviä.

Vuoteen 2024 mahtui paljon sykähdyttäviä hetkiä hienon järjestömme erilaisissa kohtaamisissa. Oli juhlatunnelmia, oli vakavaa keskustelua. Vaikeista

ajoista huolimatta jäsenistömme katse on vahvasti tulevaisuudessa. Ihmisiä aika jättää, mutta maa on ikuista.

Yksi muistoihin vahvasti piirtyneitä hetkiä oli se, kun veimme pohjoismaiset metsäkollegamme Raatteen tielle. Tarina Suomesta ja suomalaisista, vaikeuksista ja kuinka ne voitetaan, osui ja upposi.

Kiitos menneestä vuodesta. Tämä kertomus tuo ilmi sen, että paljon me teimme. Ja teimme sen yhdessä. Valoisin mielin kohti parempaa tulevaa. Myös edunvalvonnan tarve on ikuista.

**MTK:n puheenjohtaja
Juha Marttila**

MAATALOUS

Tulo- ja kannattavuuskehitys

Luonnonvarakeskuksen (Luke) viimeisin ennuste maatalouden kannattavuudesta vuodelta 2024 on kaksijakoinen. Maatalouden kokonaislaskennassa yrittäjätulo olisi paranemassa edellisvuoteen verrattuna ollen noin 500 milj. euron tasossa, jääden siis selvästi alle huippuvuoden 2022. Nimellisesti yrittäjätulo olisi samalla tasolla kuin vuosina 2013–2019. Kannattavuuskerroin olisi vuoteen 2023 verrattuna paranemassa kasvihuoneita ja avomaan puutarhatuotantoa lukuun ottamatta. Positiivisesta kehityksestä huolimatta kasvinviljelyssä kannattavuuskerroin olisi edelleen jäämässä negatiiviseksi. Vilja- ja muilla kasvinviljelytiloilla on siis kaksi viimeistä vuotta ollut oman pääoman tuotto ja työn arvo negatiivinen.

Keskeisiä syitä kasvinviljelyn heikkoon kannattavuuteen ovat jokavuotisiksi muodostuneet sään ääri-ilmiöt jossain osassa Suomea, sekä selvästi aiempaa korkeammalle tasolle jääneet muuttuvat kustannukset. Kotieläintuotannossa kannattavuuden ennustetaan paranevan edellisvuodesta. Syytä parannukseen ei valitettavasti voi hakea naapurimaita paremmasta tuottajahintojen kehityksestä, vaan lähinnä rehujen, lannoitteiden ja energian hintojen alenemisestä edelliskauteen verrattuna. Osin parantunut kannattavuus johtunee useamman vuoden jatkuneesta investointien vähyydestä ja tuotannon alenemisestä. Koko maataloutta tarkasteltuna kannattavuuskerroin olisi nousemassa 0,22 tasosta 0,41:en.

Maataloustuotannon arvoa kuvaava kokonaistuotto laskee hieman edellisvuodesta jääden noin 208 000 euroon yritystä kohti. Tukien osuus kokonaistuotosta oli kasvussa ja on noin 28 prosenttia vuonna 2024. Kun tuotantokustannukset vähennetään kokonaistuotosta, saadaan yrittäjänvoitto, joka osoittaa maatalousyritysten jäävän keskimäärin yli 26 000 euroa tappiolle. Laskennallinen tappio on siten palautumassa viime vuosikymmenen tasolle. Vuosina 2021 ja 2022 tappio oli poikkeuksellisen pieni ja vuonna 2023 poikkeuksellisen suuri ollen yli 38 000 euroa.

Vuoden 2024 keskimääräisen yrittäjätulon ennustetaan jäävän alle 20 000 euron ollen siten selvästi vuoden 2023 noin 12 000 euron tasoa korkeampi.

Nimellisesti yrittäjätulo on ollut noin 20 000 euron tasossa vuosina 2018–2020. Korkein yrittäjätulo on perinteisesti kasvihuoneyrityksillä. Toiselle sijalle nousivat siipikarjatilat noin 90 000 euron ennustetulla yrittäjätulolla. Lypsykarjatiloilta ennustetaan noin 77 000 euron yrittäjätuloa. Muiden nautakarjatilojen osalta ennuste on hieman alle 60 000 euroa, mikä toteutuessaan olisi korkein yrittäjätulo viiteentoista vuoteen. Vilja- ja muilla kasvinviljelytiloilla yrittäjätulon ennuste on miinuksella.

Maatalouden pitkään jatkunut heikko kannattavuus näkyy maatalouden rahoitustilanteessa. Järjestämättömien luottojen määrä lähti selvään kasvuun vuonna 2015 ja tilanne on edelleen heikentynyt parin viimeisen vuoden aikana. Vuonna 2024 järjestämättömiä luottoja oli noin seitsemän prosenttia reilun 4 mrd. euron luottokannasta. Taso on poikkeuksellisen korkea mihin tahansa muuhun yritystoimialaan verrattuna. Tilanne vaikuttaa nykytasolla koko toimialaan, niin uusien luottojen myöntöön kuin asiansa hyvin hoitaneiden viljelijöiden mahdollisiin joustotarpeisiin nykyisten luottojen osalta.

Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2022 lopulla alkanut maatalouden muuttuvien kustannusten (Panos 1) lasku jatkui vuonna 2024 ainakin kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen ajan. Tilastokeskus palasi vuoden 2025 alussa aiempaan kolmen kuukauden julkaisuväliin maatalouden indeksien julkaisussa, joten vuoden 2024 viimeisen neljänneksen tilastot ja siten vuositilastot eivät olleet käytettävissä tätä kirjoitettaessa. Vuosimuutos muuttuvien kustannusten kuukausitilastoista laskettuna kääntyi laskuun maaliskuussa 2023 ja vuoden 2024 lokakuussa indeksin pisteluku oli palautunut lokakuun 2021 tasoon. Lokakuussa 2024 maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi muuttuvien kustannusten osalta oli noin 5,7 prosenttia edellisvuotta alempi. Kiinteiden kustannusten nousu hidastui selvästi vuoden 2023 alussa. Lokakuussa 2024 kiinteät kustannukset nousivat prosentin verran vuoden takaisesta jääden samalla aavistuksen vastaavan ajanjakson inflaatiota pienemmäksi. Yhteensä kiinteät ja muuttuvat kustannukset alenivat 3,5 prosenttia vuoden takaisesta lokakuuhun 2024 laskettuna.

Maatalouden tuottajahintaindeksi laski vuonna 2024 elokuuhun asti kääntyen tämän jälkeen hienoiseen nousuun ollen lokakuussa 0,6 prosenttia vuoden takaista alemmalla tasolla. Tuoteryhmittäin tarkasteltuna erot olivat kuitenkin huomattavia. Eläintuotteissa (mm. maito ja kananmuna) tuottajahinnan nousivat vuoden takaiseen verrattuna kolmisen prosenttia, kun ryhmässä eläimet (mm. liha) tuottajahinnat laskivat yli neljä prosenttia. Kasvituotoksen osalta hintamuutos oli alle puoli prosenttia, mutta tältäkin osin eri tuoteryhmien kehitys poikkesi merkittävästi toisistaan. Ryhmissä peruna ja hedelmät hinnat nousivat. Ryhmässä rehukasvit hintataso säilyi ennallaan. Ryhmissä vihannekset ja puutarhatuotteet sekä teollisuuskasvit tuottajahinnat laskivat 3–4,5 prosenttia, kun taas viljoilla hinnat laskivat lähes 12 prosenttia.

Vuoden 2024 alussa inflaatio oli hidastunut kolmen prosentin tasoon ja jatkoi hidastumistaan jääden vuoden lopussa jo alle yhden prosentin. Jos elintarvikkeiden hintojen vuosimuutos vielä vuoden 2023 alkupuolella ylitti selvästi kymmenen prosenttia, niin vuonna 2024 tilanne oli toinen. Vielä tammikuussa elintarvikkeiden hinnat olivat reilun prosentin vuotta aiempaa korkeammalla, mutta tämän jälkeen elintarvikkeiden hintojen vuosimuutos oli negatiivinen. Vaikka indeksi kääntyi elokuun jälkeen nousuun, niin olivat elintarvikkeet joulukuussa vajaan puoli prosenttia vuoden takaista halvempia. Käytännössä indeksi oli vuoden 2023 alun tasossa. Jos elintarvikkeiden lisäksi mukaan luetaan alkoholittomat juomat, niin vuosimuutosta tarkasteltaessa hinnat lähtivät nousuun elokuun jälkeen. EU:n alueella elintarvikkeiden hinnat nousivat vuoden 2024 aikana kaksi prosenttia. Suomi oli Itämeren alueen ainoa maa, jossa elintarvikkeiden hinnat laskivat vuoden 2024 aikana. Ruotsissa ja Liettuassa hinnat nousivat prosentin verran, Saksassa kaksi prosenttia ja muissa alueen maissa 4–5 prosenttia.

Investointien rahoituksen turvaaminen ja maatalouden investoinnit

Aloitustukien osalla tapahtui merkittävä piristyminen. Myönteisiä aloitustuki päätöksiä tehtiin 288 kappaletta, mikä on suurin määrä vuoden aikana sitten luopumistuen päättymisen vuoden 2018.

Maatalouden investoinneissa tapahtui käänne kuluneen vuoden aikana. Osaltaan investointien vilkastumiseen vaikuttivat myös markkinakorkojen kääntyminen laskuun vuoden 2023 lopulla ja tukihaun oleminen avoimena koko vuoden ajan. Investointitukien kokonaisu-myönnöt olivat vuoden aikana yli 129 milj. euroa. Viimeisen 15 vuoden aikana tätä enemmän avustuksia on myönnetty vain vuosina 2019–2020. Samalla summa ylittää kuluvalle ohjelmakaudelle keskimäärin vuotta kohden varatun avustusmäärän. Siten investoinneista ei ole pelkkää hyvää kerrottavaa, investointitukivarat ovat täyskäytössä, mutta keskeisessä tukikohteessa tuotantomäärät ovat edelleen laskusuunnassa.

Epävarma poliittinen tilanne maailmalla ja maatalouden heikko kannattavuus näkyvät investointitukien myönnoissä. Jos kotieläinrakentamisen osalta on useamman vuoden ollut hiljaista, niin pienempien investointien osalta avustuksien myönnöt ovat ennätystasolla. Tällaisia tukikohteita ovat mm. energiainvestoinnit, salaojitus, ympäristön tilaa parantavat investoinnit ja varastot. Energiainvestoinnit olivat kolmatta vuotta peräkkäin suurin avustuskohde yli 29 milj. euron kokonaisavustussummalla. Energiainvestointeihin koko ohjelmakaudelle varattu määräraha on käytetty melkein kokonaan ja valtiontakauksia myönnetään poikkeuksellisen paljon aloitustukeen liittyvän korkotukilainan yhteydessä.

Kotieläinrakentamisen osalta investointitukien myönnöt elpyivät vuoden 2023 tasosta ollen nimellisesti lähellä vuoden 2021 tilannetta. Nimellisiä summia tarkastelemalla ei voi suoraan vertailla vuosia, sillä rakentamiskustannus on noussut Tilastokeskuksen aineiston perusteella vuoden 2021 alun jälkeen lähes 20 prosenttia ja koneiden sekä laitteiden hinnat lähes 30 prosenttia. Esimerkiksi maidontuotantoon myönnettiin investointitukea selvästi vuotta 2021 enemmän. Ruokavirasto arvioi avustusten perusteella rakennettavan 3 000 uutta lypsylehmäpaikkaa, kun vuoden aikana tuotannon lopettavien tilojen kautta tuotannosta poistui noin 10 000 lypsylehmäpaikkaa. Naudanlihantuotannossa tukihaku loppukasvatukseen avattiin muutaman vuoden tauon jälkeen, mikä näkyi selvänä piristymisenä avustusten kokonaisu-määrässä.

Kansallisen tuen ratkaisu

Vuoden 2025 kansallisen tuen ratkaisun valmistelussa ja tukineuvotteluissa valmisteltiin kansallisten tukien muutokset vuodelle 2025. Määrärahan käyttöä ohjasi myös edellisvuoden ratkaisun yhteydessä sovitut muutokset ja tuolloin sovitut erillistoimet syksyn 2023 sääoloihin liittyen. Valtion taloustilanne ja tiukka talouskuri näkyivät ja tuntuivat, sillä neuvottelut venyivät vuoden lopulla rahallisesti poikkeuksellisen pienen näkemyseron takia.

Tiukin vääntö käytiin alun perin vuodelle 2023 yksivuotiseksi sovitun tuurashiehojen korotetun tuen jatkamisesta vielä vuodelle 2025. Jatkosta oli yhteisymmärrys, mutta tuen tasosta käytiin vääntöä loppuun saakka. Lopulta tuottajajärjestöjen näkemys muotoutui lopputulokseksi. Samalla kansallisten kotieläintukien ennakkoa sovittiin korotettavan hieman aiemmasta. Arvioituilla tuotantomäärillä ja sovitulla tukitasoilla kansallisen tuen määräraha on nyt valtion talousarvion mahdollistamalla enimmäistasolla, joten jatkossa mahdolliset yksikkötukien korotukset edellyttävät tuotannon supistumista nykyisestä tasosta.

Valmistelun aikana käsitellyistä erityiskysymyksistä maatalouden kannattavuustilanne oli esillä kaikissa valmisteluryhmän kokouksissa. Vuoden lopulla valmisteluresurssia kohdennettiin merkittävästi ns. aktiivituotannon ja tähän liittyvän hallitusohjelmakirjauksen käsittelyyn. Tämän työn pohjana syntynyt aineisto on osin ollut pohjana MTK:ssa vuoden 2024 lopulla käytyyn keskusteluun aktiivituotannosta. Yleisen tason erityiskysymyksinä käsiteltiin myös itäisemmän Suomen maatalouden kehitysnäkymiä, sika-alan salmonehlarahaston perustamista ja pääomittamista sekä sokerijuurikkaan viljelyn ja kuljetustuen tilannetta. Kansalliseen tukeen liittyvinä kysymyksinä vuoden 2025 puolelle päätettäväksi asiaksi siirtyi pohjoistuen tuen alueella kasvatettavien sonnien tuen määräytymisen muuttaminen ruokintapäivistä pitoajaksi. Linjaus mahdollisesta tukimallin muuttamisesta tulee tehdä vuoden 2025 toukokuun loppuun mennessä

Markkinahintaseurannan uudistaminen

Valtuuskunta hyväksyi syksyn 2023 kokouksessa talousarvion yhteydessä erillishankkeen markkinainformaatiopalveluiden kehitystyön jatkamisesta. Maatalouden osalta kyse oli markkinainformaatiopalveluiden konseptoinnista ja palvelumuotoilusta. Projektin työ aloitettiin alkukesästä ja ensimmäinen vaihe saatiin lopulliseen muotoon vuoden lopulla. Palvelu on tarkoitettu julkaista Oiva-jäsenportaalissa alkuvuoden 2025 aikana. Samalla kyseessä on ensimmäinen markkinatietopalvelu, joka on alusta alkaen rakennettu mobiilisovellusta varten. Maatalouden hintaraportti sisältää alkuvaiheessa viljaan ja öljykasveihin liittyvää markkinatietoa mukaan lukien Euronextin futuurihinnat. Seuraavassa vaiheessa mukaan on tarkoitettu liittää tietoa maatalouden keskeisistä muuttuvista kustannuksista.

Ruokaviennin kehittäminen

Strateginen painopiste: Markkinoilla on menestyttävä

Vuonna 2024 elintarvikeviennin arvo säilyi samansuuruisena kuin vuonna 2023 (noin 2,2 mrd. €). Yli kaksi kolmasosaa viennistä kohdistui EU-alueelle ja loput EU:n ulkopuolisiin maihin. Vienti keskittyy edelleen muutamaankin markkinaan, joista merkittävimmät ovat Ruotsi, Viro ja Saksa. Tuoteryhmittäin suurimmat ryhmät olivat maitotalous, alkoholi- ja virvoitusjuomat sekä tuore ja jalostettu kala.

Kotimarkkinassa kuluttajakäyttäytyminen on viime vuosina muuttunut ja kuluttajat ovat erittäin hintaorientoituneita. Samalla vihreä siirtymä lisää tuotannon kustannuksia ja geopolittinen tilanne edellyttää ketteryyttä markkinoilla, minkä vuoksi on syytä lisätä vientiä osana maatalouden markkinariskienhallintaa. Voimakas riippuvuus yhdestä markkinasta, vaikka onkin kotimarkkina, muodostaa huomattavan riskin.

Ruokaviennin kasvu edellyttää yrityksiltä investointeja lisäarvoviennin kehittämiseksi ja valtiolta sellaisia palveluja, joilla edistetään lisäarvotuotteiden

vientiä. Suomen valtiolla ei ole vuoden 2023 ja Food from Finland -toimintojen loppumisen jälkeen ollut lainkaan tarjolla vienninedistämispalveluja elintarvikeyrityksille.

Ruokaviennin tehostamiseksi:

- Vaikutimme hallituksen ruoka-alan kasvuohjelman muodostumiseen. Kasvuohjelman keskeisin tavoite on ruokaviennin kaksinkertaistaminen, eli noin 2,2 miljardin euron lisäys vuoteen 2031 mennessä.
 - Edistimme ruokaketjun ja valtion rakenteellista sitoutumista ruoka-alan kasvuohjelmaan.
 - Vaikutimme ruokaketjun järjestäytymiseen Ruokatiedon puitteissa ruokaviennin kehittämiseksi. Ruokatieto toimii ruokaketjun edustajana ruokavientiasioissa ja välittää elintarvikeyritysten yhteistä viestiä tehokkaammin.
 - Vaikutimme valtion vienninedistämispalveluiden kehittämiseen. Tavoitteena on pysyvän luonteiset vienninedistämisen palvelut, jotka ovat vuonna 2024 puuttuneet kokonaan ja asettaneet elintarvikeyritykset heikompaan kansainväliseen kilpailuasemaan.
 - Lisäsimme toimintaympäristön ymmärrystä edellytyksistä kansainvälisen myynnin siirtämiseksi lähemmäs kuluttajarajapintaa lisäarvokaupan mahdollistamiseksi.
 - Vaikutimme mm. TKI-kehysten painopisteiden, vientikoulutuksen ja ruokamaakuvan kehittämisen valmisteluun kasvun mahdollistamiseksi.
 - Vaikutimme EU:n menekinedistämispolitiikkaan niin, että suomalaisella maataloudella olisi jatkossa paremmat edellytykset hyödyntää menekinedistämiseen tarkoitettuja rahoitustyökaluja.
- Vaikutimme vuoden 2025 vuosikohtaiseen menekinedistämisohjelmaan niin, että useamman jäsenmaan hankkeille löytyisi budjettia. Kaurasektorilla ja Nordic Oats -yrityksillä on nyt edellytyksiä hakea menekinedistämisrahaa myös vuoden 2025 hakukierroksella.
 - Osallistuimme Ruokatiedon ja ruotsalaisen tuottajajärjestö LRF:n koordinoimaan EU:n menekinedistämisvarojen hakuun, joka sai myönteisen päätöksen ja noin 1,8 milj. € rahoituksen vuosille 2025–2027. Menekinedistämistoimet palvelevat kauraa jalostavia yrityksiä ja kohdistuvat Japaniin, Etelä-Koreaan ja Kiinaan.

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka

Maatalouspolitiikan osalta vuosi alkoi viljelijäprotesteilla ympäri Eurooppaa. Viljelijöiden haastavaan tilanteeseen vaikuttivat useat syyt, mm. lisääntynyt byrokratia ja ruokaketjun epätasapainoinen tulonjako. Tämän seurauksena ministerineuvosto yhdessä komission kanssa etsi ratkaisua viljelijöiden vaikeaan tilanteeseen eri toimenpitein. Komissio ehdotti maaliskuussa toimenpidepakettia, johon sisältyi muutoksia yhteisen maatalouspolitiikan EU-tason asetuksiin.

Vaikutimme aktiivisesti yksinkertaistamispaketin valmisteluun Brysselissä komission virkakoneiston ja korkeimman johdon tapaamisilla. Osallistuimme myös kotimaiseen yksinkertaistamiskeinojen valmisteluun ja vaikutimme Suomen esittämiin ohjelmamuutostarpeisiin CAP-strategiasuunnitelmaan.

EU:n komissio ehdotti esim. lisäjoustoja mm. ehdollisuuden vaatimuksiin, jotka koskevat vähimmäismaanpeitettä (GAEC 6), viljelykiertoa (GAEC 7) ja ei-tuottavia aloja (GAEC 8). Komissio hyväksyi lopullisesti Suomen CAP-suunnitelman muutokset lokakuussa. Keskeisimmät muutokset liittyivät viljelykiertovaatimuksen rinnalle käyttöön otettavaan viljelyn monipuolistamiseen, nuorten viljelijöiden aloitustuen yrittäjätulovaatimuksen keventämiseen ja nuorten viljelijöiden tulotuen ammattitaitovaatimuksen lievennykseen. Lisäksi helpotuksia tuli myös jonkin verran viljelijätukien perusvaatimusten valvontaan ja seuraamuksiin.

Toimme myös jatkuvasti esille, että jatkotyö erityisesti viljelijöiden aseman parantamiseksi on tärkeää ja sitä tulee jatkaa. EU-komissio ehdottikin keväällä yhteisen markkinajärjestelyasetuksen päivytystä, jolla pyritään vahvistamaan viljelijöiden neuvotteluasemaa. Komissio päätti myös perustaa elintarvikemarkkinoiden seurantakeskuksen ja antoi syksyllä 2024 lakiehdotuksen valtioiden rajat ylittävien epäreilujen kauppatapojen kitkemiseksi. Epäreilujen kauppatapojen direktiivin päivytystä arvioidaan tehtäväksi vuonna 2025.

Alkuvuodesta selvisi myös, että monella viljelijällä oli epähuomiossa ja teknisten haasteiden sekä Vipu:n puutteiden vuoksi jäänyt osa ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen toimenpiteistä hakematta kevään tukihaussa. Painostimme hallintoa avaamaan tukihaku kohdennetusti uudestaan ja helmikuussa Ruokavirasto antoi viljelijöille mahdollisuuden täydentää peltotukien hakemuksiaan. Täydentävässä peltotukien haussa oli mahdollista hakea ekojärjestelmätuen talviaikainen kasvipeitetoimenpidettä sekä ympäristökorvauksen kiertotalouden edistäminen-, valumavesien hallinta- ja lintupellot-toimenpiteitä. Täydentävä haku on viljelijätuissa erittäin poikkeuksellinen menettely.

Kevään kehysriihen alla vaikutimme merkittävästi siihen, että maatalouteen tai maataloustukiin ei kohdistettu budjettileikkauksia. Hallitusohjelmaan kirjattuja leikkauksia maaseututukiin torjuttiin uudelleenbudjetoinnilla, jotta Suomen CAP-ohjelma pystyttiin jatkamaan suunnitellusti. Kehysriihessä päätettiin sen sijaan MTK:n esityksen mukaisesti perustaa ruokaketjun kasvuhanke, jossa panostetaan erityisesti elintarvikevientiin.

Loppuvuodesta esitimme edelleen sarjan korjaustoimenpiteitä CAP-strategiaan, joilla pyritään poistamaan maatalouspolitiikan tiettyjä valumavikoja ja parantamaan tukien kohdentamista aktiiviseen ruoantuotantoon. Ohjelma- muutosesityksemme sisältää mm. lehmäpalkkion poikimavälin tiukennus, eläinpalkkioiden korotukset, eläinten hyvinvointikorvauksen päivittäminen, vähimmäismaapeitevaatimuksen joustavoittaminen ja rakennetukiin muutoksia.

Aktiivituotannon osalta esitimme mm. aktiiviviljelijän määritelmän tiukentamista, maatilaa vähimmäiskoon korottamista, nuorten tarpeiden huomioimista, luonnonhaittakorvauksen kohdentamista vain varsinaisille satokasveille, riskienhallintavälineiden käyttöönottoa ja investointitukien painottamista.

EU:n maatalouspolitiikka vuoden 2027 jälkeen

Jatkoimme koko vuoden ajan vahvaa vaikuttamista EU:n tulevan maatalouspolitiikan valmisteluun. Vaikuttamistyötä tehtiin Brysselissä niin EU-komission, ministerineuvoston kuin Euroopan parlamentin suuntaan. Myös kotimaassa osallistuimme aktiivisesti Suomen ennakko vaikuttamiseen. Tietyntyyppinen vaikuttamisen huipentuma oli EU-komission maatalouspääosaston pääjohtajan vierailu Suomessa MTK:n kutumana. Olemme kaikessa vaikuttamistyössämme tuoneet esille erityisesti Suomen erityisasema EU:ssa sekä luonnonolosuhteiden että vastuullisen tuotannon osalta.

Edellisen uudistuksen alussa maailma oli hyvin erilainen kuin tällä hetkellä ja siitä näkökulmasta muutoksia on varmasti jälleen luvassa seuraavassa uudistuksessa. Viimeisten vuosien aikana on kärsitty mm. pandemiasta, energia- ja kustannuskriisistä ja Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Näiden seikkojen johdosta mm. huoltovarmuus ja omavaraisuus ovat tavoitteina paljon korkeammalla kuin edellisen uudistuksen alkumetreillä. Iso epävarmuustekijä maatalouspolitiikan näkökulmasta on Ukrainan EU-jäsenyys. Vaikka EU-jäsenyys ei toteutuisikaan lähivuosina, vaan ehkä noin kymmenen vuoden päästä, EU:n maatalouspolitiikan sopeuttaminen uuteen tilanteeseen täytyy aloittaa ajoissa.

EU-komissiosta onkin nyt todettu, että viljelijät tarvitsevat vakautta ja uskoa tulevaisuuteen, ei uusia vallankumouksia. On sinänsä muistettava, että kriiseistä huolimatta teemat, kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus, eivät ole hävinneet mihinkään, joten tuskinpa uusikaan maatalouspolitiikka keskittyy pelkästään ruuan tuottamiseen. Painopisteet kuitenkin muuttuvat, ja voidaan mahdollisesti nähdä edes osittainen paluu Rooman-sopimuksen henkeen, jossa tärkeintä oli ruoantuotannon riittävyys ja viljelijöiden kohtuullinen tulotaso.

COPA:ssa on jatkettu töitä oman kannanmuodostuksen parissa vuoden aikana, ja siinä työssä olemme olleet aktiivisesti mukana vaikuttamassa. MTK:n tavoitteet uuden maatalouspolitiikan osalta löytyvät kaikki myös COPA:n tavoitteista.

Kesällä 2024 komission puheenjohtaja Von der Leyen käynnisti ns. strategisen dialogin, johon kutsuttiin mukaan laajasti yhteiskunnan eri tahoja ja sidosryhmiä keskustelemaan maatalouden ja ruoantuotannon tulevaisuudesta. Strategisen dialogin loppuraportti julkistettiin alkusyksystä ja siinä on hyvin huomioitu myös MTK:lle tärkeitä tavoitteita. Loppuraportissa korostetaan mm. viljelijöiden markkina-aseman vahvistaminen, kestävä siirtymän rahoitus, kestävä kotieläintalous ja eläinten hyvinvointi, kilpailukykyä kauppapolitiikassa, riskienhallinta sekä nuoret viljelijät.

Olemme omassa vaikuttamisessamme todenneet, että tarvitsemme lisää kunnianhimoa varsinkin ruoantuotannon vastuullisuuden osalta. Aivan liikaa on tilanteita, jossa muualla EU:ssa pohditaan siirtymistä tuotantotapoihin, joita olemme Suomessa harjoittaneet jo pitkään. Kestävässä siirtymässä kohti entistä vastuullisempia tuotantotapoja täytyy nykyistä paremmin huomioida paikallisia olosuhteita. Kaikilla viljelijöillä ei ole samanlaisia mahdollisuuksia luonnonolosuhteista lähtien. Olemme myös nostaneet ruoantuotannon vahvemmin politiikan keskiöön ja vaatineet tukien kohdentamista paremmin aktiiviseen ruoantuotantoon.

Ennakkovaikuttamisessa olemme vahvemmin ajaneet suomalaisen tuotannon etujen ja kilpailukykytekijöiden edistämistä. Olemme määrätietoisesti edistäneet sitä, että esimerkiksi eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehditaan koko Euroopassa samalla tavalla kuin meillä. Sama koskee myös esimerkiksi lääkkeiden, kasvinsuojeluaineiden ja ravinteiden käyttöä. EU:ssa asetettujen tavoitteiden toteutus ja taakanjako unionin sisällä on myös oltava tasapuolinen ja oikeudenmukainen, jotta edelläkävijöitä voidaan palkita jo tehdystä työstä ja eri maiden lähtötilanteet huomioidaan nykyistä paremmin. Rahoituksen osalta tavoitteena on oltava Suomen rahoitusaseman suhteellisen parantaminen.

Jotta edellä mainittu kehitys voisi toteutua, olemme lanseeranneet viisi strategista tavoitetta, joiden avulla yhteisellä maatalouspolitiikalla voidaan varmistaa tulevaisuuden ruokaturva ja edistää kestävää siirtymää:

1. Vahva, yksinkertainen ja ymmärrettävä politiikka vahvalla budjetilla tukee älykästä maataloutta kamppailussa ilmastonmuutosta ja luontokatoa vastaan.
2. Strategisen omavaraisuuden parantaminen ja tuotannontekijöiden saatuuden turvaaminen kaikilla tasoilla koko EU:ssa.
3. Viljelijöiden markkina- ja neuvotteluaseman parantaminen ruokaketjussa.
4. Nuorten yrittäjien alalle tulo ja elinkeinon kilpailukyvyyn sekä houkuttelevuuden parantaminen.
5. Poliittikkakoherenssi maa- ja metsätaloudessa sekä maaseudun yritystoiminnassa. Tämä tarkoittaa sitä, että eri poliittikalohkojen tavoitteiden ja keinojen ei tule olla ristiriidassa keskenään. Viime aikoina esimerkkejä tästä ovat olleet ennallistaminen, metsäkadon torjunta, kauppasopimukset ja ilmastopolitiikka.

Tulevina vuosina maatalouspolitiikan rahoitukseen kohdistuu paljon paineita sekä sisältä että ulkoa. Ajatusta vahvasta yhteisestä maatalouspolitiikasta on osattava markkinoida nykyistä paremmin, ja meidän on kyettävä paremmin perustelevaan, mitä kaikkea muutakin kuin ruokaa maatalouspolitiikka tarjoaa yhteiskunnalle. Ruoantuotanto sekä Suomessa että muualla EU:ssa tarjoaa yhteiskunnalle monia ns. julkishyödykkeitä eli arvoa, josta suoraan markkinoilta ei ole saatavilla rahaa. Nykyisessä epävarmassa maailmantilanteessa ruokaturva on itse asiassa kaikkein arvokkain näistä julkishyödykkeistä.

Ruokaturva on moniulotteinen käsite, joka kattaa useita tärkeitä näkökohtia. Se tarkoittaa ensinnäkin sitä, että viljelijät huolehtivat siitä, että kaikki kansalaiset voivat saada laadukasta ruokaa vuoden jokaisena päivänä, kaikissa

tilanteissa. Ruokaturva edellyttää terveitä ympäristöjä, eläimiä ja kasveja sekä terveitä ihmisiä (One Health -periaate). Lisäksi se merkitsee ratkaisuja ilmasto-, ympäristö- ja luonnon monimuotoisuushaasteisiin. Ruokaturva on sitä, että maatalous luo kasvua ja työpaikkoja kaikilla alueilla. Omavaraisuuden lisääminen ja ruokaturva ovat keskeisiä tekijöitä kokonaisturvallisuuden kannalta geopoliittisessa epävarmuudessa. Lisäksi oma ruuantuotanto muodostaa perustan ruokakulttuurille ja elävälle maaseudulle.

Elintarvikemarkkinat ja datatalous

Elintarvikemarkkinoiden toimintaan vaikuttavien lainsäädäntöhankkeiden ja projektien osalta vuosi 2024 sisälsi muun muassa elintarvikemarkkinain ensimmäisen vaiheen muutoksen sekä metsäkatoasetuksen ja vastuullisuus-sääntelyn voimaan tulon valmistautumista koskevia projekteja. Elintarvikemarkkinoihin liittyvistä hallitusohjelmakirjauksista eteenpäin liikahtivat myös hankintalain muuttamista koskevat hankkeet. Huoltovarmuus-näkökulmien huomioiminen hankintalainsäädäntöön liittyvissä muutosehdotuksissa oli positiivista, mutta muilta osin maatalouselinkeinojen kuuleminen oli MTK:lle suuri pettymys – erityisesti Julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen muutosehdotukset joutuimme tyrmäämään elintarvikemarkkinain vastaisina.

Ruokamarkkinoiden valvonnan ja sääntelyn kehittämiseksi sekä tilannekuvan selkeyttämiseksi MTK tiivistä vuoropuhelua Elintarvikemarkkinavaltuutetun kanssa. MTK avusti elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistoa epäreilujen kauppatapojen ilmaantuvuutta koskevien kyselyiden kanssa ja osoitti valtuutetulle alan ongelmakohtia. MTK piti erinomaisena uuden valtuutetun luomaa ryhtiliikettä markkinoiden valvontaan.

MTK avusti viljelijöitä myös ratkaisemaan näiden kohtaamia ongelmia epäreilujen kauppatapojen kanssa. MTK laitto elintarvikemarkkinavaltuutetulle vireille toimenpidepyynnön epäreiluun kauppatapaan puuttumiseksi ja avusti viljelijöitä ennakkotapaustilanteissa asioissa esimerkiksi kohtuuttomien sopimusehtojen ja tuoteturvallisuutta koskevien asioiden ratkaisemiseksi koko sektorin hyväksi.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa MTK pääsi paalupaikalle komission UTP-direktiivin arviointia pohjustavaan työryhmään edistämään maataloudelle tärkeiden kauppatapakysymysten ratkaisemista. MTK:n juristi jatkoi maataloussektorin edunvalvontaa datasääntelyn toimeenpanoa kehittävässä komission työryhmässä. Reilun datatalouden huomioimista ja juurtumista osaksi elintarvikesektorin toimintatapoja valvottiin myös useissa kotimaisissa hankkeissa, mutta myös Euroopassa. Kotimaisessa edunvalvonnassa MTK joutui pettymään alan itsesääntelyelimen, Elintarvikeketjun kauppatapalautakunnan, toiminnan loppumiseen.

MTK jatkoi aktiivista jäsenten kouluttamista ajankohtaisista sääntelymuutoksista sekä vahvisti jäsenten kykyä reagoida markkinoiden muuttuneisiin toimintatapoihin. Koulutuksissa painottui erityisesti elintarvikemarkkinain, datasäädöksen sekä sopimusoikeuden erilaisten ulottuvuuksien huomioiminen liiketoiminnassa. MTK oli tukemassa ja neuvomassa myös useamman tuottajaorganisaation muodostumista. MTK:n jäsenten lakineuvonta -palvelussa neuvottiin tuhansia jäseniä erilaisten haasteiden ratkaisemiseksi.

Huoltovarmuus

Ukrainassa kolmatta vuotta jatkunut sota ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistunut hybrdivaikuttaminen nostivat kokonaisturvallisuuden yhteiskunnallisen keskustelun kärkeen. Osallistuimme Huoltovarmuuskeskuksen strategian valmisteluun ja sen toimeenpanon suunnitteluun. Keväällä 2024 valmistuneessa strategiassa elintarvike- ja vesihuolto on lähivuosien painopisteitä. Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista (568/2024) määritteli huoltovarmuustyön yleiset tavoitteet, jotta huoltovarmuuden taso vastaisi muuttuneen turvallisuusympäristön vaatimuksia.

Toteutimme Huoltovarmuuskeskuksen kanssa sovitut alkutuotannon varautumisen tehtävät. Vahvistimme alkutuotantopoolin tehtävien hoitamisessa tarvittavia henkilöresursseja. Alkutuotannon tilanteen seuranta ja raportointi olivat edellisvuosien tapaan merkittävässä roolissa alkutuotantopoolin työssä. Tuotimme yhteistyössä MTK-liittojen kanssa huoltovarmuuden tilannekuvatieta Huoltovarmuuskeskukselle. Elintarvikehuoltosektorin poolisihteerit pitivät tilannekuvatoimintaan liittyen tiiviisti yhteyttä ja tarkastelivat vaikutuksia yhteistyössä viranomaisten kanssa. Sektorin poolit tuottivat kuukausittain yhteisen ajankohtaiskirjeen.

Kansainvälinen kiinnostus toteuttamaamme huoltovarmuuden yhteistoimintamalliin oli suurta. Esittelimme suomalaista huoltovarmuustoimintaa useissa eri tilaisuuksissa. Pohjoismaisten tuottajajärjestöjen yhteistyö huoltovarmuasioissa tiivistyi. Poolin valmiuspäällikkö osallistui Naton resilienssikomitean alaiseen ruoka-alan asiantuntijatyöhön.

Poolitoimikunta kokoontui kolme kertaa. Vuosikiertoon liittyvien ja ajankoh-taisasioiden lisäksi poolitoimikunta käsitteli muun muassa yhteiskunnan turvallisuusstrategian laadintaa, kasvukauden kasvunäkymiä, alkutuotantoon liittyviä ilmastonmuutos- ja avaruusriskejä, EU:n ja Naton resilienssitoimintaa, kansallisen huoltovarmuuslainsäädännön ja valmiuslainsäädännön uudistamista, alueellisen varautumisen yhteistyön ja tilannekuvatoiminnan kehittämistä sekä tiekarttaa kasviproteiiniomavaraisuuden lisäämiseksi.

Osallistuimme Säteilyturvakeskuksen TALVI24-valmiusharjoitukseen. Elintarvikehuoltosektorin poolien huhtikuussa toteuttamassa koulutuspäivässä aiheena oli poolitoiminnan perusteet. Järjestimme marraskuussa elintarvikehuollon logistiikkaa käsitelleen valmiusseminaarin huoltovarmuusorganisaation usean poolin yhteistyönä. Valmiusseminaari muodosti myöhemmin toteutetun valmiusharjoituksen kanssa kokonaisuuden. Seminaarin ja harjoituksen tavoitteena oli lisätä ymmärrystä logistiikan ja elintarvikehuollon riippuvuuksista nopeasti muuttuvassa toiminta- ja turvallisuusympäristössä.

Yhteistyössä Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) ja alueellisten viranomais- ja muiden toimijoiden kanssa järjestettäviä maatilojen varautumiskursseja sekä muita seminaareja järjestettiin 25 kappaletta ja niihin osallistui yli 1 700 henkilöä.

Hankkeet, Maatalousyrittäjät- linja

Tuotto-hanke

Koulutukset

Tuotto-hankkeen toisena vuotena keskityttiin vahvasti markkina- ja riskienhallinnan osaamisen lisäämiseen. Koulutuksia pidettiin MTK:n eri portaille, Ely:jen sekä YTA-alueiden virkamiehille, neuvojille sekä tuottajille. Yhteensä koulutuksiin osallistui n. 300 henkilöä. Näiden tueksi tehtiin podcast 'Massia markkinoilta', joka on kuultavissa Maaltavastaajat- podisarjassa.

Tuottajaorganisaatiot

Uusia tuottajaorganisaatioita on tulossa varsinkin peruna-alalle, mutta myös vihannes- ja puhdaskaurasektoreille. Aktiivisia toimeenpanijoita kaipaavat pihvikarja, marja-ala sekä kaksi viljahanketta. Jo toimivien tuottajaorganisaatioiden toimintaa vauhditettiin osallistumalla jäsenkeruutilaisuuksiin. Tampereella järjestettiin yhdessä Ruokaviraston ja DataSpacen kanssa verkostoitumistilaisuus, joka "myytiin loppuun". Paikalla oli 50 osallistujaa ja osa jäi jonotuslistalle. Tilaisuuksia on tarkoitus jatkaa tulevina vuosina.

Viestintä

Merkittävin saavutus oli ministeriön ja Ruokaviraston kanssa neuvoteltu koodiuudistus tuottajaorganisaatioiden perustamisessa. Tästä lähtien ne perustetaan tullikoodien perusteella, joka mahdollistaa samalla tuotteella useampaan tuottajaorganisaatioon kuulumisen, kunhan käyttötarkoitus on erilainen. Viljelijöitä kyseltiin tietämystä tuottajaorganisaatioista ja tarpeita sekä Kantar Agrin ”Tulevaisuuden näkymät”- että hankkeen Webropol-kyselyissä, jotta saatiin tietoa uuden TUOVI-hankkeen pohjaksi. Hankkeelle luotiin avoin Facebook- sivu ”Tuottajaorganisaatiot tutuksi” sekä teetettiin animaatiovideo tuottajaorganisaatioista.

WelFarmers-hanke

Vuoden 2024 helmikuussa polkaistiin käyntiin kansainvälinen WelFarmers-hanke, jossa on mukana Espanja, Italia, Irlanti, Portugali, Ranska, Romania, Suomi ja Tanska. Hankkeessa etsitään tiloilta jo käytössä olevat parhaat käytännöt porsittaa emakot vapaana, kasvattaa saporollisia sikoja, poistaa kastraatiokipu tai kasvattaa karjuja ja löytää toimivimmat karsina- ja lattiaratkaisut. Käytännöt etsitään kahden kilpailukierroksen kautta, joista ensimmäinen päättyy huhtikuussa 2025. 40 parasta käytäntöä kuvataan kirjallisesti eli 10 jokaisesta kategoriasta. Näistä 40:stä 5 kaikkein toimivinta videoidaan. Kaikki tulokset jaetaan Pig333 sivustolla 11 kielellä.

Alkulaatu-hanke

Alkulaatu- hanke aloitti syyskuun alussa. Hankkeen tavoitteena on edistää vientiä sekä tehdä kasvisten alkutuotannon kestävyys näkyväksi laatujärjestelmien ja kestävyysraportoinnin avulla. Hankkeessa laaditaan Suomen olosuhteisiin sovellettu GLOBALG.A.P. -tulkintaohje sekä pakkaamosertifikaatti. Tavoitteena on luoda sertifiointin parissa työskenteleville asiantuntijaverkosto, joka jakaa tietoa ja osaamista tuottajille. Sertifiointi on tärkeää kansainvälisille markkinoille pääsemiseksi, ja suomalaiset yritykset vaativat yhä enemmän GLOBALG.A.P. -järjestelmän mukaisia sertifikaatteja. Lisäksi hankkeessa kehitetään tukimateriaalia ja kestävyysraportoinnin työkaluja.

Eläinten hyvinvointi

Lainsäädäntöön vaikuttaminen

Vuosi 2024 oli eläinten hyvinvoinnin saralla suurten uudistusten aikaa. Suomessa se oli kansallisen eläinten hyvinvointilain (693/2023) ensimmäinen voimassaolovuosi. Useampia lakia tarkentavia tuotantoeläimiä koskevia asetuksia valmisteltiin, ja olimme mukana niihin liittyvissä kuulemisissa ja lausuntokierroksilla. Euroopan unioni nimitti ensimmäisen eläinten hyvinvointikomissaarinsa, unkarilaisen Oliver Varheleyin, jonka tehtävänä on mm. edistää eläinkuljetusasetuksen (EY N:o 1/2005) uudistamista. Joulukuussa viimeistelimme ja viestimme MTK, SLC, ETL ja SKAL yhteisen näkemyksen kuljetusasetusluonnoksen muutostarpeista komissiolle.

Kestävyys- ja vastuullisuusohjelman päivittäminen

Jatkoimme vaikuttamista siihen, että kansalliset vahvuutemme huomioitaisiin osana kaupan vastuullisuuslinjauksia ja julkisia hankintoja. MTK:n kestävyys- ja vastuullisuusohjelmaa alettiin päivittää, myös eläinten hyvinvoinnin kuvauksen ja tavoitteiden osalta. MTK on sitoutunut edistämään eläinten hyvinvointia, sillä se on tärkeä osa vastuullista maaseutuyrittäjyyttä. On itsestään selvää, että eläimiä tulee kohdella niiden elämän laatua kunnioittavalla tavalla.

Ymmärrys eläinten hyvinvointiin vaikuttavista asioista lisääntyy nopeasti, sillä niiden hyvinvointi on jatkuvasti laajan ja aktiivisen tutkimuksen kohteena. Uuden tiedon myötä hyvinvoinnin määritelmät ja mittaustavat muuttuvat. ”Viisi vapautta” on 60-luvun tuotoksena siirtymässä ansaitusti pikkuhiljaa sivuun, nykyaikaisen viiden osa-alueen hyvinvointimallin (ns. Five Domains model) tieltä. Se mukaan eläimen hyvinvointi on yksilön oma kokemus ”mielentila”, johon vaikuttavat sen kaikki positiiviset ja negatiiviset kokemukset. Nämä syntyvät paitsi eläimen ruokinnasta, elinympäristöstä, ja terveydentilasta, myös sosiaalisista kohtaamisista muiden eläinten ja ihmisen kanssa, ja mahdollisuuksista toteuttaa lajille merkityksellisiä käyttäytymistarpeita.

One Health, One Welfare – eläinten ja ihmisten yhteinen terveys ja hyvinvointi

Seurasimme aktiivisesti tarttuvien eläintautien tilannetta Euroopassa ja osallistuimme kansallisiin asiantuntijatyöryhmiin yhdessä Ministeriön, ETT ry:n ja Ruokaviraston edustajien kanssa. Tarttuvia tauteja torjumalla vähennämme

tuotantotappioita ja lääkkeiden käyttötarvetta, ja samalla ehkäisemme ihmiskuntaa uhkaavan ”hiipivän pandemian”, antibioottiresistenssin, lisääntymistä.

Huolta herättivät etenkin lintuinfluenssa ja sinikielitauti. Lintuinfluenssa ei aiheuttanut Suomessa suurempia ongelmia, mutta sen havaitseminen ja leviäminen yhdysvaltalaisissa lypsykarjoissa, kissoissa ja merinisäkkäissä on varsin huolestuttavaa. Sinikielitauti levisi naapurimaihin Tanskaan, Ruotsiin ja Norjaan, mutta onneksi talvipakkaset saapuivat ajoissa ja taudilta vältyttiin Suomessa.

Huojentava tieto oli Ruotsin vapautuminen afrikkalainen sikarutosta siellä havaitun tautipurkauksen jälkeen. Pälvisila, kryptosporidioosi ja Mykoplasma bovis valitettavasti lisääntyivät, ja niiden tehokkaampaa torjuntaa pohdittiin ETT:n asiantuntijatyöryhmissä. Sikojen salmonellarahaston perustamista pohtiva työryhmä sai raporttinsa valmiiksi. Todettiin, että EU:n Suomelle myöntämät Salmonellan erityistakuut on syytä säilyttää ja taudin tehokasta torjuntaa jatkaa niin kansanterveyden, tilojen talouden ja kansainvälisen kilpailukyvyinkin näkökulmista.

Suomalaisen kotieläintuotannon kestävyys ja osaaminen esiin Brysselin päätöksentekijöille

MTK:n strategiaa tukevassa Suomalaisen kotieläintuotannon kestävyys ja osaaminen esiin Brysselin päätöksentekijöille -hankkeessa tuotettiin laaja kattaus materiaalia, kuten videoita, kuvia ja PP-esityksiä, joilla EU- virkamiehille ja päättäjille voidaan viestiä tehokkaasti suomalaisen kotieläintuotannon kestävydestä, osaamisesta ja meidän uniikista ympäristöstämme ja ilmastosta. Tarkoituksena oli vaikuttaa EU:n tulevaan lainsäädäntöön niin eläinten hyvinvointia, ympäristöä, kuluttajainformaatiota, kestäviä ruokajärjestelmiä kuin yhteistä maatalouspolitiikkaan koskien, jotta se olisi tulevaisuudessa Suomelle myötämielisempää.

Teeman ympäriltä pidettiin syyskuun loppupuolella Sustainable Livestock Farming – examples from Finland -tilaisuus Euroopan parlamentissa, Brysselissä. Tilaisuutta emännöi europarlamentaarikko Elsi Katainen ja tilaisuus-

dessa puhuivat maatalouspääosaston johtaja Wolfgang Burtscher, maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah, MTK:n maatalousjohtaja Johan Åberg, MEP Elsi Katainen ja Itävallan Thomas Weitz. Tilaisuuden moderaattorina toimi Max Schulman ja teollisuuden puheenvuorot pitivät yhteiskuntasuhdejohtaja Risto Lahti Atrialta ja vastuullisuusjohtaja Hanna Hiekkamies Valiolta. Tilaisuus pidettiin hybriditilaisuutena ja osallistujia oli paikan päällä 70 ja etäyhteyksin saman verran.

Tilaisuuden, tapaamisten ja laadukkaan video ja kuvamateriaalin myötä pystyttiin tekemään vaikuttavaa ennakkovaikuttamista niin 100 päivän maatalousvisiota, kotieläintuotannon kestävyysraporttia kuin eläinten hyvinvointilakia ja tulevaa CAP:a ajatellen. Rohkealla avauksella ja riittävän aikaisella ajankohdalla saimme tuotua upeasti suomalaisen kestävä kotieläintuotannon vahvuudet ja ratkaisut EU:n päätöksentekijöiden tietoisuuteen!

Peltokasvissektori

Kasvukausi osoittautui äärimmäisen haastavaksi koko sektorille. Kevät saapui todella yllättäen ja lämpötila alkoi nousta huhtikuun lopussa niin nopeasti, että kevättä kesti noin 2-3 päivää, jonka jälkeen siirryttiin jo kesälämpötiloihin. Toukokuussa koettiin suuressa osassa maata yli 25 asteen lämpötiloja, mikä pitkään jatkuttua toi osaan maata kuivuuden. Tämä kuivuus jakso kuritti, osaa maata, pahiten jälleen kerran Varsinais-Suomea, Satakuntaa ja Uusimaata. Muut alueet säästyivät pahimmalta. Sato oli määrällisesti pieni, noin 3,2 miljoonaa tonnia, ja samalla laatu oli äärimmäisen vaihtelevaa. Hometoksiinit olivat taas haasteena sekä vehnän, ohran että eteenkin myllykauran kohdalla. Tälle kasvukaudelle tuli myös uusia mykotoksiineja tarkastuksien alle, H2 sekä HT2. Pahin haaste tuli kuitenkin jo tutuksi tulleele DON:in kautta.

MTK:n peltokasvivaliokunta oli erittäin aktiivinen tilanteen seuraamisessa sekä puheenjohtajan että jäsenten toimesta. Valiokunta otti vahvasti kantaa hometoksiinien mittaukseen: Miten näyte otetaan kuormasta niin, että siitä varmuudella saadaan koko kuormaa edustava. Valiokunnan puheenjohtaja, Kalle Hankamäki sekä varapuheenjohtaja, johtokunnan jäsen Arto Laine osallistuivat myös VYR turvallisuusryhmän kokouksiin, missä asiasta

keskusteltiin koko viljaketjun kanssa. Valiokunta korosti voimakkaasti kasvinjalostuksen merkitystä vaihtelevien sääolosuhteiden hallinnassa.

Valiokunta kokoontui 2024 kahdeksan kertaa, joista viisi oli etäkokouksia ja kolme paikan päällä tai hybridikokouksia. Vuodelle 2024 valittiin uusi puheenjohtajisto peltokasvivaliokunnalle, puheenjohtajaksi Kalle Hankamäki Jämsästä ja varapuheenjohtajaksi Arto Laine Hattulasta. Vuosi 2024 toi myös mukaan Peltokasvi Foorumin ja sen ensimmäinen kokous pidettiin Varsinais-Suomen tuottajaliiton vetämänä Turussa. Ensimmäisenä päivänä Turun Linnassa järjestettyyn seminaariin osallistui yli 120 henkilöä. Puhujien joukossa oli MMM kansliapäällikkö Pekka Pesonen, joka toi hallinnon terveiset peltokasvisektorille. Seuraavana päivänä Peltokasvifoorumi, johon osallistui noin 50 jäsentä, piti oman kokouksen puheenjohtaja Arto Laineen johdolla. Kokouksessa linjattiin tärkeät peltokasvisektoria käsittelevät asiat, joita valiokunta tulee työstämään ja viemään eteenpäin MTK:n johtokunnalle.

MTK:n verkkosivuilla julkaistiin markkina-analyysi vuonna 2024 yhteensä 49 kertaa. Valiokunnan puheenjohtaja Kalle Hankamäki, varapuheenjohtaja Arto Laine sekä vilja-asiamies Max Schulman osallistuivat aktiivisesti VYR:n (Vilja-alan yhteistyöryhmä) toimintaan vuoden aikana. Sektori sai huomattavaa näkyvyyttä kaikissa medioissa kasvukauden aikana. Lannoiteasioiden tiimoilta vilja-asiamies osallistui komission lannoitemarkkinaseurantaryhmän työskentelyyn sekä Copa Cogecan Fertilizer Taskforsen työhön aktiivisesti vuoden aikana.

Kasvinsuojelu oli agendalla 2024 vuoden aikana. Rikkakananhirssiä ja hukkakauran torjunta-aineen Axialin jatkolupaa, sekä öljykasvien peittäusaineen hätälupaa, haettiin ja ne myös saatiin. Vilja-asiamies jatkoi työtään Copa Cogecan kasvinsuojelutyöryhmän puheenjohtajana sekä myös AFCRT (Agri Food Chain on Plant Protection) puheenjohtajana jo toista kautta.

Vuoden 2024 aikana verkostot (mallasohra, kylvösiemen sekä öljy- ja valkuaiskasvit), työskentelivät tiiviisti yhdessä peltokasvivaliokunnan kanssa. Mallaspuolella seurattiin tarkasti Viking Maltin uuden mallastamon toiminnan

aloittamista sekä uusien sopimuksien sisältöä. Kylvösiemenpuolella tarkkailtiin sekä sertifioitua siemenen että TOS-siemenen saatavuutta kevään aikana, jotta tarve HVK:n siemenvarastojen avaamiselle selviäisi. Tarvetta ei ollut näkyvissä ja HVK ei avannut siemenvarastoja kevään 2024 aikana. Öljykasvipuolella osallistuttiin Öljykasvifoorumin työskentelyyn muiden toimijoiden kanssa. Verkostot kokoontuivat säännöllisesti Peltokasvivaliokunnan kokousten yhteydessä. Muulloin yhteyttä pidettiin WhatsApp:n kautta.

Peltokasvivaliokunnan puheenjohtaja Kalle Hankamäki oli useissa tilaisuuksissa puhujana, mikä toi valiokunnalle ja koko peltokasvisektorille näkyvyyttä. Lisäksi muut valiokunnan jäsenet osallistuivat erilaisiin tapahtumiin ympäri maata. Kasvinviljelyasiamies Mika Virtanen ja vilja-asiamies Max Schulman sekä Varsinais-Suomen MTK-Liiton aluepäällikkö Aino Launto-Tiuttu osallistuivat aktiivisesti sektorin edunvalvontatyöhön sekä kotimaassa että EU-alueella. Heidän panoksensa oli merkittävä sektorin etujen ajamisessa ja näkyvyyden lisäämisessä.

Kokoonpano: Kalle Hankamäki (pj.), Arto Laine (vpj.), Matti Kantola, Heikki Mäkelä, Ilari Sundberg, Tarmo Turunen, Timo Kankaanpää, Antti Lepola, Sami Nivala ja Juha Saarinen.

Kylvösiemenverkosto

Kylvösiemenverkoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat osallistuneet peltokasvivaliokunnan kokouksiin. Kylvösiemenverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Verkosto piti aktiivisesti yhteyttä siementuottajiin sekä siemenalan toimijoihin siemenalan ajankohtaisista asioista.

Kylvösiemenverkosto osallistui edelleen menossa olevaan EU:n siemen- ja lisäysmateriaalilainsäädännön uudistamistyöhön tuomalla kansalliseen valmisteluun alan näkemyksiä. Verkosto osallistui aktiivisesti keskusteluun uusien haitallisten rikkakasvien, mm. rikkakananhirssin, aiheuttamista ongelmista ja niiden ratkaisuista. Kylvösiemenverkosto osallistui MTK:n peltokasvifoorumin seminaariin Turussa. Siemenseminaarin valmistelutyö käynnistyi.

Kokoonpano: Matti Kantola (pj.), Heikki Jalli (vpj.), Arto Laine (MTK johtokunta) ja Mika Virtanen (siht.).

Kasvinsuojelu

Kasvinsuojeluun ja kasvinsuojeluaineisiin liittyvässä edunvalvonnassa MTK osallistui aktiivisesti Copan toiminnan kautta mm. kasvinsuojeluaineiden hyväksymiseen liittyvien ongelmien ratkaisuehdotusten valmisteluun. Vähä-riskisten kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisen helpottaminen oli tärkeä osa tätä työtä. Muu toiminta liittyi edellisvuosien tapaan kasvinsuojeluaineiden saatavuuden varmistamiseen Suomessa. Uusien haitallisten rikkakasvien leviäminen herätti huolta ja MTK etsi ratkaisuja niiden leviämisen estämiseen sekä tehokkaaseen torjuntaan. MTK haki niin sanottuja Minor use -lupia erikoiskasvien kasvinsuojeluun, jotta valmisteita oli mahdollista käyttää muun muassa avomaavihannesten kasvinsuojelussa. MTK:n hake-mia Minor use -lupia on voimassa noin 35 eri valmisteelle. Lisäksi haettiin hätälupia pääasiassa kasvitautien ja tuholaisten torjuntaan erikoiskasveilla sekä herneen ja härkäpavun kasvunsäätöön. Myös rikkakananhirssin torjuntaan haettiin hätälupa. Hätälupia on haettu vuosittain noin 5-10 kappaletta. Euroopan tasolla osallistuimme erikoiskasvien kasvinsuojelun ongelmien ratkaisemiseen liittyvään työhön.

Puutarhaverkosto

MTK teki puutarhatuotannon edunvalvontaa erikoiskasvivaliokunnan ja puutarhaverkoston toimesta. Puutarhaverkosto suunnitteli avomaavihannesten mainontaa ja menekinedistämistyötä, joka rahoitettiin avomaavihannesten viljelijöiden maksamilla mainosmaksuilla.

Vuonna 2024 Voimaa Kasviksista ja Satokausikalenteri toteuttivat vuoden ajan vaikuttavaa kasvisviestintää osana MTK:n ja Satokausikalenterin yhteistyötä. Monikanavainen ja positiivinen kasvisviestintä tavoitti lähes kaksi miljoonaa suomalaista ja inspiroi syömään monipuolisemmin kotimaisia kasviksia. Kampanjan aikana tehtiin satoja julkaisuja ja tarinoita Instagramissa, Facebookissa ja TikTokissa. Kampanja keräsi yhteensä 2,4 miljoonaa näyttökertaa.

Sisällöissä hyödynnettiin kustannustehokkaasti vuoden 2023 reseptejä, ja niiden ohella jaettiin kotimaisia elintarvikkeita sisältäviä tuotekasseja sekä somevaikuttajille että kansanedustajille.

Puutarhaverkostolla on oma WhatsApp-ryhmä, jossa se kävi keskustelua ajankohtaisista asioista, kuten kausityövoiman saatavuudesta ja kasvinsuojeluongelmista. Lisäksi laatuajankokouksiin liittyvät asiat olivat vuoden aikana runsasti esillä. Näiden asioiden ratkaisemisessa teimme laaja-alaista ja aktiivista työtä koko sektorin yhteistyönä järjestön sisällä ja mm. viranomais-ten suuntaan. Verkosto piti sähköposti- ja etäkokouksia sekä teki edunvalvontatyötä Juuresten-, Kaalin- ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta.

Puutarhaverkoston kokoonpano: Noora Räsänen (pj.), Jaana Elo, Johanna Smith ja Mika Virtanen (siht.).

Erikoiskasvivaliokunta

MTK:n erikoiskasvivaliokunta huolehtii perunan, tärkkelysperunan, sokerijuurikkaan ja puutarhatuotteiden tuotannon edunvalvonnasta, myös luomutuotannon osalta. Valiokunta käsitteli kokouksissaan erikoiskasvien sato-, markkina- ja sopimustilannetta. Valiokunta kuuli ja keskusteli uudesta kansallisesta ravitsemussuosituksista, laatuajankokouksista ja menekinedistämisasiosta. Esillä olivat myös kustannus-, EU:n ajankohtais-, kilpailulainsäädäntö-, vero-, normien purku-, tuki- ja kasvinsuojeluasiat. Valiokunta piti oman strategiansa aloitusosion. Valiokunnan kesäkokous pidettiin Leppävirralla. Erikoiskasvien verkostot raportoivat toiminnastaan valiokunnalle. Erikoiskasvivaliokunta piti vuoden aikana viisi kokousta. Kokoonpano: Heikki Markus (pj.) (perunaverkosto), Johanna Smith (vpj.) (SLC), Jaakko Tervakangas, Heikki Kuusisto, Aku Antila, Otso Heikola, Jaana Elo (luomu), Aleksis Kyrö (MTK:n johtokunta), Olli Cavén (sokerijuurikasverkosto), Petri Rakkolainen (tärkkelysperunaverkosto), Noora Räsänen (puutarhaverkosto), Antti Lavonen (siht.) ja Terhi Löfstedt (siht.).

Perunaverkosto

Perunan edunvalvonnan tavoitteena oli viljelyn kannattavuuden parantaminen markkinoiden paremman hallinnan ja tukipolitiikkaan vaikuttamisen kautta. Verkosto käsitteli sato- ja markkinatilanteita Suomessa ja Euroopassa. Perunaverkosto osallistui peruna-alan yhteisen organisaation PAYR:n toimintaan ja hallintoon ja kuuli perunaorganisaatioiden terveisiä. Verkosto käsitteli kokouksissaan uutta kansallista ravitsemussuositusta, Alkulaa-

tu-hanketta ja laatujärjestelmäasioita, perunantutkimuksen painopisteitä ja tuottajaorganisaatioasioita erityisesti tärkkelysperunalla. Verkosto osallistui Luken ruoka- ja ruokateollisuusperunan varastokyselyn valmisteluun ja tiedottamiseen. Verkoston edustajat osallistuivat perunan tutkimushankkeiden ohjausryhmiin. MTK:n perunaverkosto kokoontui kolme kertaa. Verkoston ydin piti kaksi kokousta. Ytimen kokoonpano: Heikki Markus (pj.), Miika Paakko (vpj.), Aleksis Kyrö (MTK:n johtokunta), Antti Lavonen (siht.) ja Anna-Kaisa Jaakkola (siht.).

Tärkkelysperunaverkosto

Tärkkelysperunaverkosto seurasi perunatärkkelyksen markkina-, sopimus- ja viljelytilannetta ja tuotantopanosten kustannuskehitystä. Verkosto kuuli ja keskusteli tuottajaorganisaation perustamisesta alalle sekä Tuotto-hankkeesta. Verkosto keskusteli tuotannon tulevaisuuteen suuntautuvasta viljelijäkyselystä ja sen toteuttamisesta. Esillä olivat myös kasvinjalostus-, lajike-, siemenperuna- ja kasvinsuojeluasiat. Verkosto kuuli Perunantutkimuslaitoksen tilanteesta. Tukiasioissa käytiin läpi tärkkelysperunapalkkion tilanne ja kansallisen tuen paketin yhteydessä tehdyt kirjaukset. Verkosto osallistui peruna-alan yhteistyöryhmän PAYR:n toimintaan ja hallintoon. Verkosto piti kolme kokousta. Kokoonpano: Petri Rakkolainen (pj.), Ilpo Ulvinen (vpj.), Tommy Ehrs (SLC), Mika Männistö, Vesa Savola, Aleksis Kyrö (MTK:n johtokunta), Antti Lavonen (siht.) ja Anna-Kaisa Jaakkola (siht.). Asiantuntijoina Kalle Kainu (Finnamyl Oy), Mika Antila (Evijärven Peruna Oy), Kimmo Pusa (Finnamyl Oy) ja Marjo Valtonen (Finnamyl Oy).

Sokerijuurikasverkosto

Sokerijuurikasverkoston Facebook-ryhmän kautta välitimme jäsenille tietoa ja kävimme keskusteluja sato-, tuki-, markkina- ja toimialasopimusasioista. Verkoston ytimen kokoonpano: Olli Cavén (pj.), Aleksis Simula (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK johtokunta), Antti Lavonen (siht.) ja Harri Liven (siht.).

Sokerijuurikasneuvotteluryhmä

MTK:n ja sen sokerijuurikasneuvotteluryhmän toiminnan tärkein tavoite on varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maassamme. TAS-neuvotteluja käytiin heinäkuusta lähtien. Ratkaisuun

vuoden 2025 toimitussopimuksesta päästiin lokakuussa. Esillä kokouksissa oli erityisesti kasvinsuojelu-, kasvukauden aikaiset sekä tukiasiat. Neuvotteluryhmä tapasi ministeri Essayahin maaliskuussa. Neuvotteluryhmä valitsi edustajansa lajikevalintalautakuntaan. Neuvotteluryhmä lausui sokerijuurikkaan kansallisesta tuesta ja kuljetustuesta sekä peittausaine Buteo Startin tarpeellisuudesta. Buteolle saatiin virallinen rekisteröintilupa vuoden lopulla. MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan EU-tasolla CIBE:n eri työryhmissä ja komission kansalaiskeskusteluryhmässä. Neuvotteluryhmä kokoontui vuoden aikana 8 kertaa. Kokoonpano: Juha Wikström (pj.), Aleksis Simula (vpj.), Arne Lehtonen, Stefan Saaristo, Joel Rappe (SLC), Marja-Leena Siiri, Olli Cavén, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), siht. Antti Lavonen ja Harri Liven.

Maito

Markkinatilanne

Vuonna 2024 maidon maailmankaupassa nähtiin tasaantumisen merkkejä edellisiin vuosiin verrattuna. Vuoden 2023 syksyllä alkanut tasainen hinnannousu jatkui aina kesäkuulle 2024 asti, tasaantuen sen jälkeen. Huomattavana muutoksena markkinoilla näkyi eri hyödykkeiden välisten hintaerojen kasvu. Voin maailmanhinta kasvoi tammi – kesäkuu välillä lähes 50 prosenttia.

Hyödykemarkkinoilla nähdystä hinnannoususta huolimatta EU:n keskimääräiset tuottajahinnat pysyivät lähes muuttumattomina syksyyn tultaessa – noin 46 eurosentissä kiloa kohden. Kotimaan tuottajahinta oli sen sijaan selkeän laskusuuntainen, tippuen 10 % tammi – heinäkuu välillä ja kääntyi sen jälkeen hienoiseen nousuun. Kotimaan hinta laski alle EU:n keskihinnan toukokuussa ja pysyi siellä loppu vuoden. Komission tilastointi ei kuitenkaan sisällä kaikilta osin jälkitilejä ja lisiä. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla EU:n maidontuotanto kasvoi 0,9 % vuoden takaiseen verrattuna. Myös muualla maailmalla maidontuotannon määrä tasaantui.

Hintojen kasvupainetta on rajoittanut erityisesti maailman suurimman maitotuotteiden vientikohde Kiina, jossa tuonti laski 14 % vuodentakaiseen verrattuna, samalla kun maan maitojauheen varastot kaksinkertaistuivat.

Laahaava kansainvälinen kysyntä ei kuitenkaan näkynyt Euroopan maitomarkkinoilla samalla tavalla: Kuivat olosuhteet ja sinikielitauti tukivat erityisesti voim hintaa, hintapreemio oli noin 20 % globaaliin hintatasoon nähden. Tautitilanne vaivasi etenkin Saksassa, Ranskassa ja Alankomaissa, mikä näkyi paikallisissa tuottajainnoissa nousuna.

Kotimaan tuotantomäärä laski 1,4 % vuoden aikana. Luomumaidon tuotanto väheni tavanomaista selvästi suuremmalla prosenttiosuudella, noin 9 %:lla. Kotimaan kuluttajien heikosta ostovoimasta kielii se, että maitojauheiden vienti on kasvanut 7,5 % ja voim 8,3 % samalla tarkasteluvälillä. Tämä painoi tuottajainta alas erityisesti alkuvuodesta, tämän tasaantuessa syksyyn tultaessa.

Kotimaan rakennekehityksen suunta jatkui pitkälti muuttumattomana: Kantar Agri Oy:n mukaan tilojen lukumäärä laski 8 %, kuten aikaisempinakin vuosina, pudottaen tilamäärän lähelle 4000. Keskimääräinen lypsylehmien lukumäärä/tila jatkoi kasvua, yltäen 57,6 lehmään. Keskituotos nousi 9077 litraan. Näiden yhteisvaikutuksena kokonaismaidontuotanto oli ja meijereihin toimitettiin arviolta noin 2103 miljardia litraa.

Maitovaliokunta

Maitovaliokunta piti Maitovaltuuskunnan kokoukseen mennessä seitsemän kokousta. Vuoden aikana keskusteltiin MTK:n johdon kanssa ja tehtiin yhteistyötä Osaaminen- ja hyvinvointivaliokunnan sekä MTK:n nautaverkoston kanssa.

Vuoden 2024 alkupuolen edunvalvonnassa korostui kysymys luonnonhaittakorvauksen kotieläinrotuksen kompensatiosta etelän lypsylehmille. Tukineuvottelijoille ja hallinnon suuntaan viestittiin kannanotoin ja keskusteluun sekä tapaamalla ministeri Essayah. Laihana lohtuna yhdistetyn lehmäpalkkion määrärahaan saatiin miljoonana euron korotus vuodelle 2025, palkkion maksuun tullessa vasta vuoden 2026 puolella. Kevään myötä keskusteluun nousi ajatus lehmäpalkkion poikimavaateen tiukentamisesta. Yhteiskokouksessa 9.10. maitovaliokunta ja nautaverkosto päättivät edistää lehmäpalkkion 24 kuukauden poikimavaadetta MTK:n muutosehdotukseksi tuen kohdentamiseksi paremmin aktiivituotantoon.

Edunvalvonnassa korostui edelleen maitosektorin saaman rahoituksen varmistaminen tulevaisuuden investointeja varten. Vakuusarvotuksen ongelman rinnalle on tulossa vauhdilla kestävyyskriteerit, jotka syntyvät pankkisektorin raportointivaateista, lainsäädännön vaatimuksista sekä pankkien omasta aloitteesta. Maitovaliokunta keskusteli Suomen suurimman maatalousrahoittajan, Osuuspankin, näkökulmasta ja tavoitteista rahoituksen kestävyysvaateisiin liittyen.

Komission lupaamaa metsäkatoasetuksen tulkintaohjetta ei saatu kesällä, kuten oli aiemmin tiedotettu. Tämä tarkoitti, että pidossa olevia rakennushankkeita ei pystytty edistämään kesän aikana. Jatkuva tiedottomuuden tila sektorin rakennushankkeiden laillisuudesta on rakennuskehityksen kannalta ongelmallinen. Edunvalvonnassa asiaa pidettiin jatkuvasti esillä niin EU kuin kansallisella tasolla. Euroopan komission korkeinta johtoa myöden Suomen haasteet nautakarjarakentamisessa tiedetään. Komissio ilmoitti viivästyttävänä asetuksen toimeenpanoa vuodelle lokakuun alussa. Samalla komissio julkaisi myös ohjeistuksensa, jossa saatiin vihdoin edunvalvonnassa haettua joustoa nautakarjarakentamiseen. Ohjeistuksen mukaan kovissa ilmastoloosuhteissa maankäytön muutosta ei nähdä tapahtuvan, kun edistetään eläinten hyvinvointia.

Vuoden aikana maitovaliokunta seurasi tarkoin ja kommentoi kantojaan EU:n eläinlupausasetukseen. Komission ehdotusta vasikoiden viiden viikon vähimmäisiestä kuljetukseen pidettiin kohtuuttomana. Nautaverkoston kanssa valiokunta linjasi kantoja nautojen suojelua koskevan asetuksen uudelleen tarkastelun valmistelun tueksi.

Maitovaliokunnan jäsenet osallistuivat kokousten lisäksi mm. sidosryhmien tapaamisiin, maidon tuotannon seurantaryhmä kokouksiin, sekä EU-asiantuntijan taustaryhmän kokouksiin. Useat läheisten sidosryhmien edustajat, MTK keskusliiton johtajat ja asiantuntijat sekä maitoasiamies, avustava asiantuntija ja Brysselin kotieläinasiamies pitivät vuoden aikana useita katsauksia valiokunnassa. Maitovaliokunnan jäsenet osallistuivat myös Maitovaltuuskunnan kokouksiin.

Maitovaliokunnan kokoonpano: Asko Miettinen (pj.), Mika Tervo (vpj.), Tiina Linnainmaa (Maitovaltuuskunnan pj.), Arto Heikkinen (Maitovaltuuskunnan vpj.), Jyrki Wallin, Atso Ala-Kopsala, Niclas Sjöskog, Matti Kivelä, Arsi Kanala, Janne Näsi, Matti Leikkanen, Simo Suomala, Simo Mäki

Lihaedunvalvonta

Markkinatilanne

Vuonna 2024 Suomessa tuotettiin noin 397 miljoonaa kiloa lihaa. Sian-, nau- dan- ja broilerinlihan tuotanto kasvoi, kalkkunan- ja lampaanlihan tuotanto laski. Markkinat elpyivät vuoden 2022–23 aikaisesta kustannuskriisistä, mutta vaikka rehun kustannukset laskivatkin, muut yleiset kustannukset nousivat rajusti.

Kuluttajien ostovoima heikkeni 2024 aikana entisestään, mikä on vähentänyt kalliimpien lihatuotteiden kysyntää ja siirtänyt sitä edullisempiin tuotteisiin. Halpa tuontiliha valui erityisesti ravintolapalveluiden kautta kuluttajien lautaselle.

Valtion Ravitsemusneuvottelukunta julkaisi syksyllä uudet, voimakkaasti kanta-aottavat ravitsemussuositukset: Punaisen lihan kulutus tulisi rajoittaa 350 g viikossa, prosessoitua lihaa tulisi syödä mahdollisimman vähän. Punaisen lihan vähennettyä kulutusta ei suositella korvattavan siipikarjanlihalla. Suositukset ottavat kantaa myös eri ruokien ympäristövaikutuksiin osin ristiriitaisinkin perustein, ja niistä heräsi runsaasti keskustelua julkisuudessa. Saimme mahdollisuuden kommentoida suositusluonnosta, mutta kommenttejamme ei valitettavasti otettu huomioon.

Osallistuimme kesällä julkisia hankintoja ohjaavien Motiva-vastuullisuuskriteerien päivitykseen, missä huomioimme erityisesti kotimaisen tuotannon vahvuuksia.

Sika-alan salmonellarahasto

Osallistuimme Sika-alan salmonellarahaston ohjausryhmään, jonka loppuraportti linjaa mahdollisesti perustettavan sika-alan salmonellarahaston toiminnan raameja. Seurasimme koko kotieläinsektorin salmonellavakuutusilannetta ja viestimme päättäjille salmonellan erityisvakuuksien merkityksestä ja salmonellarahaston perustamisen tärkeydestä.

EU:n eläinkuljetusasetus

EU-komission julkaisi 7.12.2023 esityksen uudeksi eläinkuljetusasetukseksi tarkoituksena parantaa eläinten oloja kuljetuksen aikana. Esityksessä on paljon hyvää, mutta myös joukko kohtia, joissa erityisolosuhteitamme ei ole riittävästi huomioitu. Olemme laatineet yhteistyössä SLC:n, ETL:n ja SKALin kanssa ensin kannanoton uuteen asetusehdotukseen ja syksyllä myös luettelon muutosehdotuksista lakitekstiin. Olemme tavanneet ja selittäneet näkökantojamme lukuisille europarlamentaarikoille tai heidän avustajilleen Suomesta ja muista maista, eurooppalaisten sisärjestöjen edustajille ja myös MMM virkamiehille, jotka valmistelevat Suomen kannat ministerineuvostoon.

Lihavaliokunta

Uudistimme valiokunnan toimintaa ja käynnistimme foorumikokeilun. Lihafoorumiin nimettiin jokaisesta MTK-liitoista 1–3 lihantuottajaedustajaa.

Järjestimme viisi omaa kokousta, joista yhdessä oli etänä mukana lihafoorumi. Tämän lisäksi järjestimme Lihaseminaarin ja sitä seuraavana päivänä lihafoorumin tapaamisen Seinäjoella. Perustimme myös taloustyöryhmän, joko kokoontui kolmesti. Tilaisuuksissa keskustelimme mm. viennistä, elintarvikemarkkina-alaista, sika-alan salmonellarahastosta, eläinten hyvinvointisäädösten tilanteesta ja valiokunta- ja verkostojärjestelmän kehittämisestä. Seinäjoen seminaarissa puheenvuoroja pitivät valiokunnan puheenjohtaja Tero Lahti, valtiosihteeri Päivi Nerg, maatalousjohtaja Johan Åberg, tutkija Emilia Nordlund, toimitusjohtaja Markus Hellström ja tutkimuspäällikkö Juha Lappalainen. Seminaari päättyi paneeliin, jossa kommentoivat pankinjohtaja Olli Tarkkanen, naudanlihantuottaja Aku Länninki, Emilia Nordlund ja MTK:n 1. puheenjohtaja Juha Marttila. Seinäjoen foorumitilaisuudessa aloitimme Lihatiljan talous -seminarisarjan.

Kokoonpano: Tero Lahti (pj. MTK Johtokunta), Susanna Valtonen (MTK Johtokunta), Tomas Långgård (SLC), Mika Niku (Atria), Samuli Leinonen (Luomu), Henrik Jensen (HKFoods), Eeva Korimäki (Naapurin Maalaiskana), Päivi Paulasaari (Snellmanin Lihanjalostus Oy), Jaakko Isomäki (nautaverkosto), Pia Parikka (Iammasverkosto), Juha Savela (sikaverkosto), Harri Sippola

(siipikarjanlihaverkosto), Juuso Hulmi (kananmunaverkosto), Asiantuntijat: Mari Lukkariniemi, Juho Kyntäjä ja Ari Perälä (MTK-Etelä-Pohjanmaa)

Nautaverkosto

Nautaverkosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa, joista kerran koolla oli vain ydin. Kokouksista kaksi oli osittain yhdessä maitovaliokunnan kanssa, kerran etänä ja kerran paikan päällä. Lisäksi olemme lokakuusta alkaen pitäneet noin kerran kuussa vapaamuotoisempia aamukahvitapaamisia. Kokouksissa on asialistalla ollut EU:n eläinkuljetusasetuksen ja kotimaisen nautojen suojeluasetuksen valmistelua, mykoplasman ja pälvilsan vastustamista sekä kotimaisen naudanlihan markkina-aseman edunvalvontaa. Verkoston ydin kävi Atrian, Lidlin ja S-ryhmän vieraana ja tapasi myös maatalousvaliokunnan puheenjohtajan ja ympäristöministerin erityisavustajan. Osallistuimme yhteiseen Mercosur-kannanottoon Siipikarjanliha- sekä Sikaverkoston kanssa.

Kokoonpano: Jaakko Isomäki (pj.), Anne Kangasvuori-Hosike (vpj.), Susanna Valtonen (MTK Johtokunta), Ola Sandberg (SLC), asiantuntijat Juho Kyntäjä ja Hanne Aho (MTK-Pohjois-Suomi)

Lammasverkosto

Lammasverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa etäkokoukseen ja lisäksi verkoston ydin toiset kaksi kertaa. Vuosi on ollut lammasalalle hyvin haastava, mistä esimerkkinä Suomen Lammasyhdistyksen syksyllä tekemä hätätilajulistus. Verkoston asialistalla on ollut alan yhteinen lammasstrategia, tautilanne, tukiin ja hallinnollisiin maksuihin liittyviä kysymyksiä sekä asiaa petovahingoista ja niiden korvaamisesta. Lammasverkosto laati tiedotteen petovahingoista ja lähetti johtokunnalle kirjelmän petovahinkokorvausten korotuksista ja laajentamisesta.

Kokoonpano: Pia Parikka (pj.), Mari Seppälä (vpj.), Kati Partanen (MTK Johtokunta), Christer Ollqvist (SLC), asiantuntijat Juho Kyntäjä ja Antti Waris (MTK-Keski-Suomi)

Sikaverkosto

Järjestimme verkoston ytimen kesken kolme kokousta. Seurasimme tiiviisti Sika-alan salmonellarahaston valmistelua ja käynnistimme selvityksen EU:n sikadirektiivin toimeenpanon tehostamiseksi. Vierailimme Atrian Nurmon sikateurastamossa ja leikkaamossa. Osallistuimme koko sikaelinkeinon kanssa ASF:n torjuntaa edistäviin keskusteluihin. Verkosto tuki myös Welfarmers -hankkeen työpakettien toteuttamista. Osallistuimme yhteiseen Mercosur-kannanottoon Siipikarjanliha- sekä Nautaverkoston kanssa.

Kokoonpano: Juha Savela (pj.), Paavo Sävilammi (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta), Tomas Långgård (SLC), Asiantuntijat: Mari Lukkariniemi ja Sari Hintikka (MTK-Keski-Suomi)

Siipikarjanlihaverkosto

Siipikarjanlihaverkostossa kokoonnuimme kahdesti. Järjestimme jäsenille avoimen webinaarin lihasiipikarjan tuotantotavoista. Alustajina olivat verkoston luottamushenkilöt ja asiantuntija sekä vierailevat asiantuntijat Aviagenilta ja Elancoilta. Seurasimme tiiviisti EU:n eläinten kuljetusasetuksen kehitymistä ja välitimme tietoa suomalaisesta tuotantotavasta niin vähittäiskaupalle kuin päättäjillekin. Laadimme kannanoton Mercosur-sopimuksesta yhteistyössä sika- ja nautaverkoston kanssa.

Kokoonpano: Harri Sippola (pj.), Eeva Korimäki (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta), Kristian Bengts (SLC), Asiantuntijat: Mari Lukkariniemi ja Anna-Kaisa Jaakkola (MTK-Etelä-Pohjanmaa)

Kananmunaverkosto

Kananmunaverkosto kokoontui kerran avoimeen kokoukseen, missä keskustelimme kananmunasektorin kehitysnäkymistä, investointitukijärjestelmästä sekä sektorin näkemyksistä maatalouspolitiikan tulevaisuudesta. Teimme myös yhteistyötä muiden verkostojen kanssa ajankohtaisten aiheiden äärellä.

Kokoonpano: Juuso Hulmi (pj.), Jouni Paunonen (vpj.), Jaakko Halkilahti (MTK Johtokunta), Asiantuntijat: Mari Lukkariniemi ja Terhi Löfsted (MTK-Satakunta)

Luomuvaliokunta

Vuonna 2024 luomumaatiloja oli Suomessa 4068, joista kotieläintiloja 1074. Luonnonmukaisen tuotannon kokonaispinta-ala oli 315 635 hehtaaria, joka on 14,1 prosenttia kokonaispinta-alasta.

Vuosi 2024 oli luomuvaliokunnan ensimmäinen toimintavuosi. Luomuvaliokunnan kokoonpano uudistettiin ja uusia toimintatapoja haettiin. Vuonna 2024 MTK:n luomuvaliokunta keskittyi useisiin keskeisiin teemoihin luomualan edistämiseksi. Valiokunta käsittelee kokouksissaan mm. luomutuotannon haasteita ja kehitystarpeita, luomuvälvönnön käytäntöjen yksinkertaistamista sekä luomutuotteiden markkinoinnin ja kuluttajien ostovoiman vahvistamista. Lisäksi valiokunta seurasi EU:n luomutavoitteita, jotka ovat osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja ”Farm to Fork” -strategiaa. Tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä 25 % EU:n maatalousmaasta olisi luomuviljelyssä.

Vuonna 2024 julkaistiin MTK: ja SLC: luomubarometri, jonka mukaan luomutuotannosta luopumisen taustalla ovat usein taloudelliset haasteet, kuten kannattavuuden heikkeneminen ja kustannusten nousu. Lisäksi byrokratia ja sääntelyn monimutkaisuus voivat vaikeuttaa luomutuotannon harjoittamista. Suurimpina haasteina luomutuottajat kokevat markkinoiden epävarmuuden, kilpailun tavanomaisen tuotannon kanssa sekä kuluttajakäynnän vaihtelut. Nämä tekijät yhdessä voivat johtaa siihen, että osa tuottajista harkitsee luomutuotannosta luopumista. Kannustavina tekijöinä nähtiin taloudelliset syyt, kuten kannattavuus ja paremmat katteet, jotka ovat merkittävin motivaattori tiloille siirtyä luomutuotantoon. Ympäristölliset tekijät, kuten luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja kestävyys, sekä periaatteelliset arvot ovat myös tärkeitä perusteita luomutuotannolle. Lisäksi markkinoiden tarjoama lisäarvo ja kuluttajakäyntä vaikuttavat yhä enemmän tuottajien päätöksiin.

Valiokunta tekee aktiivista sidosryhmäyhteistyötä muiden luomualan toimijoiden kanssa. Vuonna 2024 sidosryhmät tapasivat Simonkadulla yhteisten teemojen pariin. Luomuvaliokunta kokousti vuoden 2024 aikana 6 kertaa.

Luomuvaliokunnan kokoonpano vuonna 2024: Susanna Valtonen (pj), Aleksis Kyrö, Mikko Piippo, Päivi Kasari, Esa Heikkilä, Tarmo Turunen, Mika Hirvijoki, Bjarne Mara (SLC), Rauli Albert (asiantuntija), Lumi Drozzin (asiantuntija)

Hevosverkosto

Vuonna 2024 MTK:n hevosverkosto keskittyi useisiin keskeisiin teemoihin hevosalan edistämiseksi. Toimintavuoden aikana verkosto käsittelee muun muassa hevosasetusta, lomitussjärjestelmän kehitystä, hevosalan rahoitusta sekä mielti verkoston tulevaisuuden tavoitteita, pyrkien vahvistamaan rooliaan ja näkyvyyttään hevososalalla.

Keväällä 2024 julkaistiin MTK:n ja SLC:n hevosbarometri, joka selvitti suomalaisen hevosalan tilaa ja tulevaisuudennäkymiä. Barometrin mukaan alan taloudellinen tilanne on heikentynyt, ja yli 66 % vastaajista koki kustannusten nousun suurimpana haasteena. Tulevaisuudennäkymät ovat pääosin pessimistiset, ja vain harva uskoo tilanteen paranevan lähivuosina. Suurin osa alan toimijoista on pieniä yrityksiä, joiden liikevaihto jää alle 60 000 euron. Lisäksi 58 % harjoittaa myös maanviljelyä, mikä korostaa hevosalan ja maatalouden vahvaa yhteyttä.

MTK ja Suomen Hippos jatkoivat virallista yhteistyötä yhteisöjäsenyyden merkeissä. Yhteistyösopimuksen ja hevosverkoston toiminnan kautta MTK vahvistaa sekä laajentaa hevosalan edunvalvontatyötä. MTK on myös Hippolis - Hevosalan osaamiskeskus ry:n perustajajäsen. MTK osallistui aktiivisesti Hippoloksen työskentelyyn. Hippoloksen työhön osallistuvat myös muut hevosalan järjestöt ja keskeiset sidosryhmät. Toimintavuoden aikana MTK osallistui myös eri hevosalan hankkeiden ohjaustyöhön.

Kokoonpano: Helena Halinen (pj.), Lassi Heiskanen, Minna Mäenpää (Hippos), Minna Peltonen (SRL), Johanna Wasström (SLC), Aleksis Kyrö (MTK johtokunta), Matti Rehula (MTK), Mirka Niemelä (MTK- Uusimaa) ja Lumi Drozzin (MTK). Hevosverkosto kokoontui vuonna 2024 viiteen kokoukseen.

A man wearing a dark t-shirt, brown pants, a cap, and gloves stands in a lush forest. He is looking upwards at the tall, thin trees. The forest is filled with green foliage and tall, slender trunks. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

METSÄNOMISTAJAT

Hallitusohjelman sekä EU päätösten toimeenpano

MTK osallistui maa- ja metsätalousministeriön asettamaan työryhmään, jonka tehtävänä on valmistella EU:n metsäkatoasetuksen kansallista toimeenpanoa. Vaikutimme siihen, että kansallisessa toimeenpanossa hyödynnetään olemassa olevia järjestelmiä ja käytäntöjä (mm. metsänkäyttöilmoitus), eikä luoda uutta byrokratiaa ja lisävelvoitteita metsänomistajille. Lisäksi osallistuimme keskusteluun asetuksen mukaisten luonnonmetsien kriteeristä ja ko. alueiden tunnistamisesta. Tuimme metsänhoitoyhdistysten valmistautumista asetuksen toimeenpanoon liittyviin tehtäviin.

Hallitusohjelmassa nostetaan esille tarve kehittää uusia rahoitusmalleja sekä selvittää markkinaehtoisia ja kustannustehokkaita ratkaisuja, kuten ympäristölliset tarjouskilpailut. Osallistuimme maa- ja metsätalousministeriön asettaman Metsätalouden tulospohjaiset tuet -työryhmän työhön, jonka tehtävänä on löytää uusia tapoja edistää kestävä metsätaloutta 2030-luvulla voimaan tulevassa kannustejärjestelmässä. Vaikutimme työryhmän linjauksiin sekä pilotoivaksi valittuihin toimenpiteisiin.

Hallitusohjelmassa asetetaan tavoitteeksi metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistaminen. Vaikutimme maa- ja metsätalousministeriön valmistelemaan metsien kasvun ja hiilinielujen toimenpidepakettiin. Toimme esille aktiivisen metsänhoidon merkityksen osana ilmastoviisasta ja sopeutumiskykyistä metsänhoitoa. Korostimme markkinaehtoisia kannusteita ja torjuimme normiohjauksen lisäämisen. Vaadimme, että metsänomistajan on saatava korvaus tuottamastaan ilmastohyödyistä.

Kansallinen metsästrategia

Vaikutimme Kansallisen metsästrategian toteutukseen niin, että se tukee mahdollisimman hyvin metsänomistajien tavoitteita ja luo mahdollisuuksia metsien monipuoliseen hyödyntämiseen. Osallistuimme toiminnan linjaamiseen ja seurantaan kansallisessa metsäneuvostossa, sen työvaliokunnassa sekä työtä tukevissa verkostoissa.

Osallistuimme metsälain valvonnan ja laadun seurantamenetelmien kehittämiseen. Vaikutimme metsänhoitosuosituksen uudistamiseen niin, että metsän-

omistajille on tarjolla monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja harjoittaa taloudellisesti kannattavaa ja kestävä metsätaloutta. Olimme mukana useissa kansallisen metsästrategian tutkimus- ja kehittämishankkeissa, jotta metsänomistaja saa parhaan mahdollisen tiedon metsäomaisuutensa hoidon tueksi.

Metka ja metsänhoito

Viestimme vuoden 2024 voimaan tulleesta metsätalouden kannustejärjestelmästä (Metka) ja sen tuomista mahdollisuuksista metsänomistajille. Toimme esille tarpeen huolehtia kannustejärjestelmään osoitettujen määrärahojen riittävydestä. Vaikutimme järjestelmään tehtäviin säädösmuutoksiin ja järjestelmän toimeenpanoon.

Metsänhoidon asiantuntijatyöryhmä osallistui usean tutkimushankkeen ohjausryhmään ja välitti uusinta tietoa metsänhoitoyhdistysten ja metsänomistajien käyttöön muun muassa uusista harvennusmalleista, kiertoajan pidentämisen mahdollisuuksista ja vaikutuksista sekä sekametsien kasvatuksesta. Osallistuimme myös Luonnonvarakeskuksen toteuttamaan PPP-hankkeeseen rauduskoivun kasvatuksesta. Yhteistyössä metsänhoitoyhdistysten kanssa kehitimme suometsänhoidon toimintamallia.

Valmistelimme metsänhoidon ja luonnonhoidon laatutiedon kehittämistä osana MH-laatudata -hanketta. Tavoitteena on määrittää ja tuottaa automatisoitua tietoa metsänhoitoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyen edunvalvonnan, toimihenkilöiden ja metsänomistajien hyödyksi.

METSO- ja Helmi-ohjelmat sekä talousmetsien luonnonhoito

MTK vaikutti voimakkaasti vapaaehtoisen METSO-suojeluohjelman jatkamiseen sekä kehittämiseen. Ohjelman toteutuminen etenee suotuisasti. Yhdessä metsänhoitoyhdistysten sekä MHYP Oy:n kanssa MTK vauhditti metsänhoitoyhdistysten luonnonhoitopalveluiden kehittämistyötä. Monista suunnitteilla olevista palveluista valtakunnallisesti lanseerattiin ympäristötuki MHY-palveluna. Lisäksi ennallistamispalvelumallin pilotointia metsänhoitoyhdistyksissä rahoitettiin osana monimuotoisuustiekartan jalkautusta. Raakutuhon yhteydessä kerrottiin tulevasta mallista, missä luontoarvot otetaan osaksi puukaupan kilpailuttamista.

MTK:n asiantuntijat osallistuivat voimakkaasti monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusohjelman laajentamiseen.

Hankkeet

Sitra myönsi Luontoarvot.fi -kehitystyölle kaksivuotisen hankerahoituksen keväällä 2023 ja hanketta on toteutettu vuosi 2024. Hankkeen tavoitteena on edistää luontoarvomarkkinoiden käynnistymistä ja kasvua sekä luoda toimiva ja läpinäkyvä ekosysteemi, jossa luontoarvojen ostaminen ja myyminen on helppoa maanomistajille, yrityksille ja yksityishenkilöille. Hankkeessa on karotettu markkinoiden syntymisen haasteita ja etsitty ratkaisuja, joiden avulla voidaan vastata lainsäädännön, palvelupolkujen ja tuotteistamisen tarpeisiin.

Lisäksi Lapissa toteutettiin ELY:n rahoituksella luontoarvomarkkinoiden kehittämishanketta. Näillä hankkeilla Luontoarvot.fi -kehitystyö sai uutta vauhtia vuonna 2024, mistä on hyvä jatkaa vuonna 2025.

Kansainvälinen toiminta ja EU

MTK on vaikuttanut vuoden aikana aktiivisesti EU:n metsälainsäädäntöihin, joista osa on valmistunut ja osa vielä kesken uuden komission ja parlamentin aloittaessa. Vaikka Euroopan komissio on haastanut viime vuosina suomalaisia metsänäkemyksiä, MTK on saanut aikaan merkittäviä torjuntavoittoja. Vuoden 2024 aikana MTK vaikutti aktiivisesti muun muassa EU:n ennallistamisasetukseen, metsäkatoasetukseen, metsien monitorointiasetukseen sekä maaperädirektiiviin, joilla kaikilla on merkittäviä – ja mahdollisesti rajoittavia –vaikutuksia metsien käyttöön.

MTK on vienyt kaikkia näitä esityksiä oikeaan suuntaan esittämällä vaihtoehtoisia, metsänomistajia paremmin palvelevia ratkaisuja. Voittona voi pitää myös sitä, että osa aiemmin pöydällä olleista, hankalista EU-aloitteista – kuten kestävän rahoituksen taksonomian metsäkriteerit – on ottanut aikalisän.

Metsälainsäädäntöjen lisäksi MTK vaikutti tulevan EU-komission ja parlamentin työohjelmiin. MTK on ollut mukana viemässä metsäpohjaisen biokiertoalouden ilosanomaa Brysselin areenoille, sekä kannustanut uusia EU-päätäjiä

tiedostamaan ja hyödyntämään metsien käytön monipuoliset mahdollisuudet EU-metsäpäätöksissä. Sen lisäksi MTK on lisännyt tietoisuutta markkinaehtoisista malleista, joita on syytä käyttää hyväksi muun muassa tulevien luontoarvomarkkinoiden valmistelussa. Vaikuttaminen tulevaan EU-parlamenttiin ja komissioon on ollut tuloksellista, ja molempien instituutioiden odotetaan ymmärtävän metsien käytön edellisiä tasapainoisemmin.

Sen lisäksi, että MTK on vaikuttanut EU-prosesseihin Brysselissä, järjestö on vienyt eteenpäin EU-aloitteiden (EU:n metsäkatoasetus ja EU:n uusiutuvan energian direktiivi) tasapainoista toimeenpanoa kotimaassa. Metsäkatoasetuksen toimeenpanossa MTK on osallistunut aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön asettamaan työryhmään. MTK korostaa, että toimeenpanossa tulee mahdollisimman pitkälle hyödyntää olemassa olevia järjestelmiä ja käytäntöjä, eikä luoda uutta byrokratiaa. Asetuksen toimeenpano ei saa muodostua metsänomistajille esteeksi osallistua puumarkkinoille.

MTK vaikuttaa EU:n metsäprosesseihin sekä suoraan että Brysselissä toimivien kattojärjestöjen kautta. Suoraa vaikuttamista on tehty aktiivisella vuoropuhelulla sidostyhmiä kanssa sekä lukuisilla tapaamisilla niin Euroopan komission, parlamentin kuin jäsenmaidenkin suuntaan. Metsien kannalta tärkeimmät sidosryhmät Brysselissä ovat yksityisten metsänomistajien järjestö CEPF sekä maataloustuottajien järjestö Copa-Cogeca, jossa metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola on toiminut järjestön metsätyöryhmän puheenjohtajana. Puheenjohtajuus on avannut MTK:lle tärkeitä ovia erilaisiin tapaamisiin ja tapahtumiin, joissa metsänomistajien ääni on saatu vahvasti kuuluviin.

Myös pohjoismaainen metsävaikuttaminen on kasvanut viime vuoden aikana merkittävästi. MTK toimi syyskuuhun 2024 asti pohjoismaisten yksityismetsänomistajien järjestön NSF:n puheenjohtajana ja järjesti pohjoismaisille metsänomistajajärjestöille vuosikokouksen Kainuussa. MTK:n luotsaamana NSF valmisteli kantapaperin syksyllä aloittaneiden Euroopan komission ja parlamentin varalle sekä järjesti monimuotoisuusseminaarin Brysselin päättäjille. Tämän lisäksi aktiivinen vuoropuhelu eri Pohjoismaiden metsäpäätöksistä ja niiden valmistelusta lisääntyi.

MTK:lla on hallituspaikka myös kansainvälisten metsänomistajien järjestössä IFFA:ssa. IFFA:n vaikuttavuutta on pyritty kasvattamaan lisäämällä sen yhteistyötä muun muassa FAO:n, PEFC:n ja YK:n kautta. MTK osallistui osana Suomen delegaatiota YK:n metsäfoorumien kokoukseen New Yorkissa. Tätä kautta MTK pääsi vaikuttamaan siihen, kuinka EU-maat linjaavat metsien käyttöä kansainvälisillä foorumeilla.

Riistapolitiikka ja vahinkoeläimet

Teimme tammikuussa 2024 laajan hirvieläimiä koskevan jäsenkyselyn ennakkoiden uusien hirvieläinten kantatavoitteiden asettamista maaliskuussa. Yli 8000 jäsenen vastaukseen perustuen saimme faktaa maanomistajien näkemyksistä lähes kaikkia hirvitalousalueita koskien. Tietoja hyödynnettiin kaikissa riistakeskuksen järjestämissä, hirvieläimiä koskevissa sidosryhmäkuulemisissa sekä hirvikantatavoitteiden asettamisessa maakunnissa. Kantatavoitteet ovat pääsääntöisesti kohtuullisella tasolla, mutta paikallisia haasteita todellisissa hirvieläinten kannoissa esiintyy.

Esitimme hirvivahinkojen korvausjärjestelmän uudistamista. Lisäksi esitimme maanomistajien vaikutusmahdollisuuksia lisääviä uudistuksia päätöksentekojärjestelmään, jossa asetetaan hirvieläinten kantatavoitteet kolmivuotiskausille.

Vaikutimme MMM:n villisikatyöryhmän tavoitteisiin ja toimenpidesuunnitelmaan. Valtakunnallinen tavoite on jo laskussa olevan villisikakannan puolittaminen ja leviämisen estäminen. Kannan merkittävä vähentäminen on keskeistä afrikkalaisen sikaruton leviämiskannan pienentämisessä.

Olimme mukana asiantuntijatyöryhmässä, jonka tehtävänä oli kehittää suurpetojen poikkeuslupakäytäntöjä ja avata mahdollisuuksia kannanhoidollisen metsästyksen käynnistymiselle. Toimme aktiivisesti esiin vaihtoehtoja suurpetojen poikkeuslupia koskevan kansallisen lainsäädännön kehittämiseksi, jotta kannanhoidollinen metsästys mahdollistuisi ja jotta vahinko- ja turvallisuusperusteiset poikkeusluvut olisivat toimivampia. Tuimme toimillamme suden suojelun keventämistä Bernin sopimuksessa. Uudistimme myös vaatimuksen riistavahinkolain korvausperusteiden uudistamisesta.

Pyritimme vaikuttamaan valkuposkihanhea koskevien hallitusohjelmakirjausten toteutumiseen muun muassa osallistumalla työryhmään, joka valmisti valkuposkihanhen ja merimetson siirtämistä riistalajeiksi. Teimme esityksiä valkuposkihanhen karkotukseen liittyvien poikkeuslupien kehittämiseksi.

Metsäsertifiointi

Huolehdimme, että PEFC-metsäsertifikaatti toimii metsänomistajille kustannustehokkaana työkaluna osoittaa metsänhoidon kestävyys. Vaikutimme PEFC-Suomen toiminnan kehittämiseen yhdistyksen hallituksessa. Erityisenä painopisteenä oli viestinnän ja markkinoinnin sekä sidosryhmäyhteistyön vahvistaminen. MTK:n asiantuntijat osallistuivat kv. PEFC:n vaatimusten yhteensovittamiseen EU:n metsäkatoasetuksen kanssa sekä hiilisertifioinnin kehittämiseen.

Metsäsertifioinnin asiantuntijaryhmä tuki metsänhoitoyhdistyksiä sertifiointin vaatimusten tulkinnassa ja toteutuksessa. Autoimme metsänhoitoyhdistyksiä viestimään sertifiointista metsänomistajille. Lisäksi päivitimme metsänhoitoyhdistysten Liity jäseneksi -lomakkeen PEFC valtuutuksen osalta. Valtuutuksessa yksilöidään nyt selvästi, mitä sertifiointiin liittyminen metsänomistajalle tarkoittaa ja mitkä sertifiointin vaatimukset kohdistuvat erityisesti myös metsänomistajaan. Näin saimme lisättyä metsänomistajien tietoisuutta ja ymmärrystä sertifiointista ja sen vaatimuksista.

Olimme vahvasti mukana Kestävän Metsätalouden yhdistyksen toiminnassa alueellisten sertifiointitoimikuntien puheenjohtajuuden kautta sekä toiminnan ohjaamisessa hallitustyöskentelyn kautta. Osallistuimme aktiivisesti myös valtakunnallisen sertifiointityöryhmän toimintaan.

Suomen FSC:n kanssa pidimme yllä ratkaisuhakuista keskustelua ja osallistuimme kansainväliseen FSC -ryhmätapaamiseen Valamossa yhteistyön jatkon selvittämiseksi. Jatkoimme neuvotteluita FSC-kiistojen ratkaisemiseksi ja puukaupan elvyttämiseksi Ylä-Lapin alueella.

Puukauppa ja puutavaran mittaus

Panostimme merkittävästi puumarkkinaedunvalvontaan. Puukauppavuosi 2024 oli nousujohteinen. Alkuvuotena käytiin puukauppaa edellisvuotta hitaammin, mutta kesää kohti puukaupan vauhti kiihtyi. Poikkeuksellisesti kesälomakaudella puun hinta jopa nousi. Syyskaudella puukauppa jatkui vahvana ja hinnat tasaantuivat loppuvuodeksi korkealle tasolle. Ennustelaitokset ennustivat puun hintojen säilymistä korkealla tasolla myös jatkossa.

Puun varantotaso kasvoi korkealle hakkuiden ollessa puukauppaa alhaisempaa. Inflaatio ja korkotaso kääntyivät laskuun, jotka mahdollistavat talouskasvua. Talouskasvun käynnistyminen alkoi näkyä metsäyhtiön vientiluvuissa ja taloudellisissa tuloksissa, mutta toisaalta kasvu ei vielä ollut ennusteiden mukaista. Puumarkkinat ovat toimineet metsänomistajien kannalta optimaalisesti. Puumarkkinaviestintään on panostettu aloittamalla alueelliset puumarkkinakatsaukset.

Puukaupparyhmän kehittämistoimina vuodelle 2024 olivat:

1) Yhteistyöroolien täsmentäminen (MTK ja MHYP), joka toteutui puukaupan strategiapalaverin toteutumisena syyskaudella sekä siten, että saimme viettyä puukaupan uudistamista järjestössä eteenpäin. Täsmensimme roolitusta esimerkiksi korjuupalveluiden mallien kehittymispolulle.

2) Datan kehittämisen kohdentaminen (palvelumuotoilun tiekartta) eteni OmaMetsän puumarkkinoiden palvelumuotoilun lanseeraukseen sekä MTK Jäsenet appin lanseeraukseen, jotka tarjoavat metsänomistajille väljän tiedolle ja helpolle tavalle aloittaa puukaupan kilpailuttaminen. Metsävaratiedon ja markkinatiedon yhdistäminen nähtiin kilpailuetuna. Tiedon jakaminen helpossa muodossa toimihenkilöille ja metsänomistajalle on keskeinen asia, jonka rakentuminen on saatu hyvään vauhtiin.

3) Ryhmädynamiikan parantaminen ja motivointi, jota edistivät asetetut henkilökohtaiset tavoitteet sekä vuoden aikana kuukausittaiset palaverit, joista kaksi toteutettiin läsnäolopalaverina. Palautteen mukainen yleisarvosana pysynyt edellisvuosien kiitettävällä tasolla.

Markkinainformaation kehittäminen otti harppauksia vuoden aikana ja jäsenillä on entistä paremmat mahdollisuudet menestyä markkinoilla. Kehittämisen mahdollisti MTK:n erillisrahoitus sekä sujuva yhteistyö toteuttajatahojen kanssa, joka jatkui edellisvuodesta. Vuoden aikana toteutettiin:

1. Puumarkkinabarometrin käyttöliittymä toimihenkilöille.
2. Metsänhoito- ja luontodatan projektointi ja datan lisääminen tietovarastoon sekä käyttöliittymien rakentaminen toimihenkilöille.
3. Puukaupan palvelumuotoilun lanseeraus OmaMetsään.

Maakuntaedunvalvonta

Osallistuimme maakuntakaavojen valmisteluvaiheen työryhmiin. Painotimme maakuntakaavojen laadinnassa metsätalouden toimintaedellytyksiä ja puolustimme metsänomistajien omaisuuden käyttöä. Lausuntovaiheissa vaikutimme yhdessä MTK-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa kaavamääräyksiin huomioiden metsätalouden toimintaedellytykset. Lisäksi vaikutimme kuntatasolla merkittäviksi arvioitujen yleiskaavojen valmisteluun.

Vaikutimme alueellisten hirven ja valkohäntäpeuran kantatavoitteiden asettamiseen. Seuraavalle kolmivuotiskaudelle asetetut hirven kantatavoitteet säilyivät ennallaan noin puolessa hirvitalousalueista. Tiheän kannan alueilla valkohäntäpeuran kantatavoitteet asettuivat myös aiempaa alempaan tasoon, vaikka tavoitteen epätarkkuus tavoitehaarukoiden laajentamisen kautta kasvoi.

Osallistuimme alueellisiin vesienhoidon yhteistyöryhmiin. Toimimme yhteistyössä vesienhoitosuunnitelmien toimenpiteiden edistämiseksi vesien hyvän tilan saavuttamiseksi ja tarkoituksenmukaiseen toteutukseen elinkeinojen näkökulmasta.

Tapasimme maakuntien kansanedustajia ja viestimme metsätalouden merkityksestä muun muassa alue- ja kansantalouteen ja ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Osallistuimme maakunnallisiin metsäneuvostoihin ja varmistamme, että toiminta on metsänomistajien näkökulmasta oikeansuuntaista. Varmistimme maanomistajien edustajien kattavan osallistumisen alueellisten metsäohjelmien laadintaan.

Olimme mukana maakunnallisten ilmasto- ja luonnon monimuotoisuusohjelmien valmistelussa. Vaikutimme ohjelmien toimenpiteiden sisältöihin metsäelinkeinojen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Osallistuimme alueellisten METSO – ja Helmi yhteistyöryhmiin. Edistimme maakunnissa vapaaehtoista suojelua, luonnonhoitoa ja ennallistamista molempien ohjelmien kautta.

Edistimme metsänhoitoyhdistysten rakennekehitystä ja kehitimme metsänomistajien palveluita yhteistyössä Metsänhoitoyhdistysten palvelu MHYP Oy:n ja metsänhoitoyhdistysten kanssa.

Yhteismetsien toimintaa kehitimme muun muassa hallinnon koulutuksilla ja ajankohtaisten metsäaiheiden viestimisellä yhteismetsille. Edunvalvonnassa nostimme esille yhteismetsää vaihtoehtoisena ja toimivana yksityismetsänomistusmuotona. MTK teki yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa edistääkseen yhteismetsien asemaa ja kehitystä.

Kutsuimme mediat tutustumaan Inarin metsätalouden olosuhteisiin ja pohjoisen puunkäytön ja puukaupan pattitilanteeseen. Lisäksi toimimme tiiviissä yhteistyössä Lapin keskeisten toimijoiden, kuten Saamelaiskäräjien kanssa.

Koulutus ja tutkimus

Vuosi 2024 oli jälleen aktiivinen koulutusten osalta. Koulutuksen järjestäminen uudistettiin MTK Akatemian alla järjestettäväksi. Tämän avulla voimme paremmin hyödyntää koulutuksen käytössä olevia resursseja muun muassa yhdistämällä tarjonnassa sekä maa- että metsäpuolelle yhteisiä teemoja samoihin koulutuksiin. Mhyp Oy oli vahvasti mukana omalla panoksellaan koulutusten suunnittelussa ja järjestelyissä.

Jäsenten ja toimihenkilöiden valtakunnalliset koulutukset järjestettiin pääsääntöisesti Teamsilla, sillä niihin on helppo osallistua eivätkä ne vie osallistujilta ylimääräistä aikaa. Niihin on myös jo totuttu, kuten myös siihen, että koulutustallenteet ovat katsottavissa. Tallenteita kysytäänkin jo aktiivisesti. Etäkoulutukset ovat myös kustannustehokkaita ja niihin on helpompi saada ulkopuolisia luennoitsijoita. Läsnäolokoulutuksilla on yhä kuitenkin tärkeä roolinsa, sillä niissä keskustelu ja toisiin tutustuminen korostuvat. Läsnäkoulutuksissa myös ideointi ja kehittäminen on helpompaa.

Paikan päällä järjestettyjä koulutuksia on ollut metsänhoitoyhdistysten henkilöstön kehittämisspäivät, joita järjestettiin MTK-Akatemian ja Maaseudun sivistysliiton kanssa vajaan kymmenen eri puolilla Suomea. Toinen tärkeä läsnäkoulutus on ollut keväällä ja syksyllä järjestetyt kaksipäiväiset uusien toimihenkilöiden koulutukset. Molemmat on koettu palautteiden perusteella tarpeellisiksi ja hyödyllisiksi.

Olemme järjestäneet kaikille metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöille suunnattuja koulutuksia kuten verokoulutuksia ja puukaupainfoja. Näistä kussakin tilaisuudessa oli mukana useita satoja mhy-toimihenkilöitä. Koulutuksista tehtiin tallenteet Konkeroon. Lisäksi mhy-toimihenkilöillä oli mahdollisuus osallistua kaikkiin muihin MTK-Akatemian koulutuksiin, kuten vaikuttajataitojen valmennuksiin ja kevään ympäristökoulutussarjaan sekä syksyn maankäytön koulutussarjaan.

Heti metsänhoitoyhdistysten vaalien jälkeen joulukuussa pidimme uusille valtuutetuille tervetuloa-webinaarin. Syksyllä valmistelimme myös valtuutettujen käyttöön tulevaa hallinnon opasta sekä uusien valtuustojen koulutusmateriaalia.

Metsänomistajille järjestettiin noin 20 metsänomistaja- ja muita webinaareja. Webinaarit toteutettiin yhteistyössä ja koordinoiden Mhyp:n kanssa. Aiheina olivat muun muassa verotus, uudet metsänomistajat, puukauppa, metsätuhot, ekologinen kompensatio ja luontoarvomarkkinat, sukupolvenvaihdokset, metsätalouden uusi kannustinjärjestelmä Metka sekä jo aiemmin mainitut ympäristö- ja maankäyttökoulutussarjan webinaarit.

Metsänomistajat -linjan sekä mhy-kentän edustus oli vahvasti mukana MTK-koulutuksen ohjausryhmän työskentelyssä.

Teimme tiivistä yhteistyötä tutkimuslaitosten ja eri yliopistojen kanssa. Autoimme esimerkiksi näitä saamaan rahoitusta metsänomistajille tärkeisiin teemoihin. Tutkimussisältöjä sparrasimme lukuisissa ohjausryhmissä. Omaan tutkimus- ja selvitystoimintaamme kuuluivat esimerkiksi hankkeet, metsätutkakyselyt sekä järjestön sisäiset selvitykset esimerkiksi datan käyttämisestä.

Palkinto toiminnasta

Metsämiesten säätiö palkitsi MTK:n metsänomistajat linjan Viestintää tukeva työnantaja -palkinnolla.

Infra ja logistiikka

MTK toimi edunvalvojana ja toi esille eri yhteyksissä yksityisteiden ja alemman tieverkon merkityksen maaseudun elinvoimalle. Osallistuimme alemman tieverkon kunnossapidon selvitykseen yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Pyrimme vaikuttamaan yksityisteiden ja maaseudun tieverkon hoidon rahoituksen tasoon. Järjestimme koulutuksia, joissa käsiteltiin yksityisteiden hallintoon ja kunnossapitoon liittyviä asioita. Teimme yhteistyötä muiden organisaatioiden, yritysten, kuntien, ja viranomaisten kanssa infra- ja logistiikka-asioissa.

Metsäjohtokunta

Metsäjohtokunta kokoontui vuonna 2024 kaikkiaan yksitoista kertaa. Kokouksissa käytiin vilkasta keskustelua ja käsiteltiin monipuolisesti metsäalan ajankohtaisia aiheita sekä linjattiin metsällisen edunvalvonnan suuntaa. Metsäjohtokunta myönsi 20 ansiomerkkiä, 13 hopeista ansiomerkkiä sekä yhden kultaisen ansiomerkin.

Metsäjohtokunnan perinteinen kesäretki suuntautui Satakuntaan, Porin seudulle. Retken teemana oli vihreä siirtymä ja uusiutuvan energian hankkeet. Ensimmäisen retkipäivän aikana metsäjohtokunta vieraili tuulivoimapuistossa sekä valmisteilla olevassa aurinkopuistokohteessa ja kävi keskustelua hanketoimijoiden kanssa. Ensimmäinen retkipäivä päättyi Mhy Satakunnan juhlavuosi-kohteelle. Päivän päätteeksi vaihdettiin ajatuksia eri sidosryhmien edustajien kanssa Ahlströmin ruukissa pidetyssä illallistilaisuudessa. Toisena retkipäivänä metsäjohtokunta piti kokouksensa ja tutustui sen jälkeen Ahlströmin ruukki-alueeseen sekä A. Ahlströmin metsätalouteen ja metsien hoitoon.

Metsäjohtokunnan kokoonpano:

Juha Marttila, puheenjohtaja
Juha-Pekka Hannikainen, 2. puheenjohtaja
Jyri Mela
Elina Saari
Hannu Välikangas,
Harri Asmala
Jari Nikunen
Mikko Tukeva, Maaseutunuorten edustaja
Mats Nylund, SLC:n edustaja

Lisäksi kokouksiin osallistuu Mikko Tirola ja Eerikki Viljanen läsnäolo- ja puheoikeudella.

MAASEUDUN ELINVOIMA

Kauppapolitiikka

EU edustaa Suomea kauppapolitiikan neuvotteluissa ja riitakysymysten ratkomisessa. Suomi osallistuu valmisteluun, huolehtii sopimusten sisällön avaamisesta suomalaisille yrityksille ja toimii yritysten tukena vienninedistämismatkoilla. EU:n työkalupakissa on myös vienninedistämisen eli promootiovarat, joita käytetään erityisesti uusien sopimusten luomien vientimahdollisuuksien avaamiseen. EU:n Access2Markets-työkalu toimii apuna vientiedellytysten tunnistamisessa.

MTK toimii yhdessä hallinnon kanssa meille tärkeiden kestävyysvaatimusten (antimikrobiresistenssi, salmonellavapaus, eläinten hyvinvointi, jäljitettävyys...) edistämiseen EU:n neuvottelupöydissä. MTK osallistuu laajasti kauppapääosaston järjestämiin tilaisuuksiin. MTK on osallistunut WTO:n ministerikokoukseen ja Public Forumiin yhdessä muiden maailman tuottajajärjestön edustajien kanssa.

EU:n elintarvikevienti muodostaa merkittävän osan EU:n kauppaylijäämästä. EU vie jalostettuja tuotteita ja tuo pääasiassa raaka-aineita, kuten soijaa. Suomalainen elintarvikesektori on hyötynyt erityisesti EU:n Japanin ja Etelä-Korean kanssa tehdyistä kauppasopimuksista. Metsäsektorille avoin kauppa on tärkeä kilpailuedellytys viennissä.

WTO muutosvaatimusten ristitulessa

Maailman kauppajärjestö WTO on kohdannut merkittäviä haasteita toiminnassaan. WTO:n pääjohtaja Ngozi Okonjo-Iweala on omalla persoonallaan ja karismallaan luonut positiivista ilmapiiriä WTO:n ympärille. WTO:n ministerikokous oli askel uuteen aikaan. Abu Dhabin MC13-kokouksessa keskusteltiin kehittyvien maiden, erityisesti Intian, vaatimuksista saada poikkeuksia omien interventiojärjestelmiensä rakentamiseen. Lisäksi kokouksessa keskusteltiin Maailman ruokaohjelman (WFP) ruokaostojen tullimenettelyistä sekä WTO:n tulevasta työohjelmasta. Kauppapolitiikka on muuttunut entistä keskeisemmäksi osaksi geopolitiittisia strategioita.

Monenkeskisen kauppapolitiikan valmistelu on ollut hidasta viimeisten ministerikokousten välillä. MC13-kokous oli askel kohti Kamerunissa 2026

järjestettävään seuraavaan MC14 kokoukseen. Keskeisillä jäsenmailla ei ole ollut halua löytää uusia ratkaisuja. Nairobin kokouksessa 2018 vuosikymmeniä pyöritetty ns. Dohan kehityskierros saatiin loppusuoralle. Maatalouden kannalta tärkein päätös oli vientituesta ja vastaavista kilpailumuodoista luopuminen, jonka toteutuminen vaatii koko ajan markkinaseurantaa.

EU ei käytä vientitukea, koska se on ollut maatalouspolitiikan yksi markkinahäiriötyökalu. Sama tukivaikutus voidaan saada aikaan valtion vientiyritysten, vientiluottojen tai ruoka-avun kautta. Valtionyriyten rooli on kasvanut erityisesti Kiinan vientituen työkaluna.

Huonot tulokset ministerikokouksessa yhdessä USA:n kauppapoliittisten toimien kanssa ovat herättäneet huolta monenkeskisen järjestelmän tulevaisuudesta. Presidentinvaihdos USA:ssa ei ole edistämässä vaikeiden asioiden ratkaisuja. Presidentiksi palaava Trump rakentaa politiikkaa diilien ja konfliktien kautta. Diili USA:n kanssa kytkee hyvin nopeasti EU:lle tärkeät gmo- ja elintarvikehygieniakysymykset sekä hormonien käytön neuvottelujen ydinkysymyksiksi. TTC:n (Trade and Technology Council) rinnalla Yhdysvaltain maatalousministeriö (USDA) ja Euroopan komission maatalouspääosasto ovat käyneet keskusteluja kauppapolitiikan yhteistyön ongelmakohtien ratkaisemiseksi.

Eryteisesti tuomarinimitysten estäminen riitojenratkaisupaneeleihin on halvaannuttamassa WTO:n toimintaa. EU:lla on keskeinen rooli WTO:n toiminnan uudistamisessa ja riitojenratkaisun turvaamisessa, sillä toimiva riitojenratkaisu on perusta myös kahdenvälisen sopimusten tulkintaerimielisyyksien selvittämiseksi. MTK on tapaamisissaan korostanut ratkaisun löytämisen tärkeyttä Helsingin, EU:n ja WTO:n keskeisille päättäjille.

Kahdenkeskisiä kauppaneuvotteluja eri suuntiin

Monenkeskisten neuvottelujen vaikeudet ovat johtaneet keskeiset kauppa-kumppanit neuvottelemaan suoraan keskenään alueellisista vapaakauppasopimuksista. Kahdenkeskisissä neuvotteluissa päästään aina syvemmälle yksityiskohtiin kuin monenkeskisissä neuvotteluissa. Nyt neuvotteluissa

kahtenvälisissä sopimuksissa on edistytty erityisesti kestävän kehityksen teemoissa, kuten eläinten hyvinvoinnissa, ilmastossa ja ympäristökysymyksissä.

EU:n ja USA:n kauppaneuvottelut jumittuivat Trumpin ensimmäisen kauden aikana. USA:n kauppakiista Kiinan kanssa on laajenemassa presidentti Trumpin uuden kauden alla esittämien uhkailujen takia. USA panostaa kauppataseen tasapainottamiseen. Siinä kohdemaita uhkaillaan tullien korottamisella. IPR-haasteet Kiinan kanssa yhdistävät EU:ta ja USA:ta ja Trade and Technology Council TTC on edistänyt sanktioiden jälkeistä kauppayhteistyötä. Tavoitteena on ollut vahvistaa Atlantin ylittävää teknologiajohtajuutta Kiinan kilpailua vastaan.

MTK on tukenut COPA-COGECA:n linjaa, jonka mukaan maataloutta ei tulisi käsitellä erillisinä neuvotteluina USA:n kanssa. Erityisesti Japanin ja Etelä-Korean kanssa saavutetut sopimukset ovat avanneet uusia vientimahdollisuuksia Aasiaan.

Samaan aikaan Aasian ja Tyynenmeren alueen kauppasopimus (CPTPP) saatiin valmiiksi USA:n irtaannuttua neuvottelutuloksesta. Kiinan isoksi kauppapoliittiseksi voitoksi on katsottu perinteinen tulleja alentava Aasian-Tyynenmeren alueen 15 maan RCEP-vapaakauppasopimus. Uudet sopimukset ovat muuttaneet mm. Uuden-Seelannin ja Australian markkina-asemaa Aasian markkinoilla samalla, kun ko. maat ovat hakeneet sopimuksia niin EU:n kuin Iso-Britannian kanssa.

Pitkään jumissa olleet EU:n ns. Mercosur-neuvottelut saatiin päätökseen 20-vuotisjuhlien kunniaksi vuonna 2019. Sopimustekstien tarkastus ja kriittinen, Amazonin alueen metsäpalojen kuumentama poliittinen keskustelu, on viivästyttänyt sopimuksen ratifiointia. EU tarjosi kasvavia maataloustuotteiden tuontikiintiöitä vastapainoksi Mercosur-maiden markkinoiden avautumisesta.

MTK on kiinnittänyt huomiota erityisesti naudanlihan ja siipikarjan lihan tuontikiintiöiden kasvattamiseen samassa yhteydessä, kun Iso-Britannia on eroamassa EU:n sisämarkkinoilta. Oleellista on, että tuontituotteiden laatuvaatimukset eivät vastaa EU:n omia tuotantovaatimuksia. Uudet päivitetty lisäpöytäkirjat allekirjoitettiin 6.12.2024 geopolitiittisten paineiden alla. Maatalousosaa sopimuksessa ei avattu, mutta kestävän kehityksen luku sisältää vielä monia epäselvyyksiä mm. metsäkatoasetuksen tulkinnasta.

Brexitin jälkeen kauppa Ison-Britannian kanssa on ollut jatkuvan epävarmuuden alla, sillä maa ei ole pystynyt eikä halunnut toteuttaa brexit-sopimuksen sitoumuksia, kuten SPS-tarkastuksia. Tämä on edellyttänyt jatkuvaa seurantaa ja tiedottamista viennistä kiinnostuneille toimijoille.

EU:n kauppapolitiikan päivitys

Avoimuuden ja taloudellisen kasvun ohjelmaa on päivitetty vastaamaan Green Dealin sekä koronan ja Venäjän hyökkäyssodan tuomia vaatimuksia. Komission varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis on johdonmukaisesti vienyt päivitysprosessia eteenpäin. Uusi strategia korostaa EU:n strategista autonomiaa, jossa avoimuutta ei saa päästää ulkopuolisten väärinkäytettäväksi.

Strategisen autonomian kauppapolitiikkaan liittyy kolme uutta kokonaisuutta: hiilirajamekanismi CBAM, metsäkatoasetus ja yritys vastuudirektiivi (Due Diligence). Näillä uusilla mekanismeilla komissio pyrkii estämään niin sanotun hiilivuodon siirtymisen löyhempien ympäristövaatimusten maihin sekä mahdollistamaan Mercosurin ja EU:n välillä neuvotellun sopimuksen ratifioinnin jäsenmaissa.

Hiilivuodon torjumisessa CBAM on maataloudelle haastava, kun markkinatilanteen ja sodan seurauksena lannoitteiden hinnat ovat nousseet ja CBAM-maksut nostaisivat entisestään typpilannoitteiden hintoja sisämarkkinoilla. MTK on kritisoinut myös polkumyyntitullien jatkoa yhdessä muiden EU-maiden tuottajien kanssa mm. siksi, että CBAMin ja polkumyyntitullien yhteisvaikutusta ei ole mietitty päätöksenteossa.

Metsäkatoasetuksella pyritään torjumaan globaalia metsäkatoa, josta maataloustuotannon laajentuminen aiheuttaa 80 prosenttia. Suomessa maatalouden osuus on ollut pieni, ja suurin osa metsäkadosta johtuu infrastruktuurin rakentamisesta. Kansallisen toimeenpanon osalta selkeyttä ei ole vielä saavutettu MMM:n vetämässä työryhmässä, sillä komission tarkempia ohjeita yhä odotetaan. Suurten yritysten osalta metsäkatovapauden todenuksen pitäisi olla käytössä jo vuoden 2024 lopussa, mutta aikataulu on osoittautumassa liian tiukaksi. Yhteistyön ansiosta päätöksentekijät Brysselissä ymmärsivät, ettei toimijoilla ole valmiuksia asetuksen toimeenpanoon, ja määräaika siirrettiin vuoden 2026 alkuun.

Toimeenpanon siirtyminen vahvistaa MTK:n alkuperäisen huolen heikosta valmistelusta ja riittämättömästä vaikutusten arvioinnista. Työtä on edelleen tehtävä toimeenpanon yksinkertaistamiseksi erityisesti maissa, joissa maatalouskäytöstä johtuva metsäkatovoima ei ole merkittävä riski. MTK on vaatinut MMM:ltä tarkempia ohjeita, jotta erityisesti maitotilojen investoinnit voidaan käynnistää turvallisesti. Lisäksi on varmistettava tietojärjestelmien tiedonluovutuksen järjestäminen niin, että valtuutetut operaattorit pystyvät tehokkaasti hoitamaan raportointivelvoitteensa.

Kestävä rahoitus

EU:ssa aloitettiin jo edellisen komission aikana yksityisen rahoituksen suuntaaminen ympäristön kannalta tärkeisiin investointeihin, kun havaittiin, ettei pelkkä julkinen rahoitus riitä vauhdittamaan muutosta tarpeeksi nopeasti. Von der Leyenin komissio on Green Dealin myötä laajentanut vihreän siirtymän työkaluja ja tukia. Alun perin vapaaehtoisuuteen perustuneet korkean tavoitetasoinvestointikriteerit ovat nyt siirtymässä osaksi useita komission lainsäädäntöesityksiä, mikä muuttaa niiden alkuperäistä logiikkaa.

Kestävän rahoituksen ilmastokriteerien tullessa voimaan joulukuussa 2021 alkoi luontojärjestöjen kritiikki sääntöjen löysyydestä erityisesti bioenergian ja metsien osalta. Sanaharkka kasvoi entisestään, kun maakaasu ja ydinvoima määritettiin siirtymäkauden tuotteiksi. Maatalouskriteereitä komissio ei julkaisut ensimmäisessä toimeenpanoasetuksessa, vaan ne jäivät odottelemaan CAP-uudistuksen valmistumista.

Luonnon monimuotoisuuskriteerien valmistelussa platformilla metsäkriteerien valmistelu kriisiytyi ja CEPF yhdessä BusinessEuropen kanssa tarjosi kriteereihin vaihtoehdoisen mallin eriävänä mielipiteenä. Valmistelussa olleet maa- ja metsätalouskriteerit eivät ole käytäntöön sovitettavissa ainakaan Suomen luonnonoloissa. Komissio ei ottanut maa- ja metsätalouskriteereitä lainkaan mukaan delegoituun säädökseen, vaan ne jäivät odottamaan seuraavaa vaihetta.

Parhailaan Platform 2.0 yrittää löytää lisää käytettävyyttä olemassa oleville taksonomia-kriteereille. Valmistelussa on myös seuraavan komission työohjelmaan liittyvä kriteerivalmistelu, jonka kuulemisessa MTK ehdotti maa- ja metsätalouskriteerien täydentämistä. Maatalouden osalta pitää tukeutua yhteiseen maatalouspolitiikkaan ja sen ehdollisuusvaatimuksiin. Metsän monimuotoisuuden osalta MTK esitti edelleen ns. vaihtoehdoismallia, jossa kansallisilla viranomaisilla olisi keskeinen rooli priorisoitaessa jäsenmaalle mielekkäitä toimenpiteitä.

Yritysten kestävyysraportointi ja yritysvastuu

Yritysten kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) korvasi aikaisemman ei-taloudellisten tietojen raportointivelvoitteet (NFRD). Isot yritykset velvoitetaan direktiivin avulla yhdenmukaisesti tilinpäätöstietojen yhteydessä raportoimaan tuotantoketjunsä metsäkatovapauden, taksonomiakriteerien täyttämisen, työntekijöiden oikeuksien toteuttamisen ja ESG-kelpoisuuden. Käytännössä kattodirektiivi kokoaa yhteen erillisissä kokonaisuuksissa annetut erillislainsäädännöt ja vapaaehtoiset järjestelmät, kuten taksonomia ja EFRAGin valmistelemat ESG-vaatimukset.

Yritysvastuudirektiivi saatiin valmiiksi elokuussa 2024 monien kompromissien jälkeen. Lopputuloksena on paketti, jossa on edelleen ristiriitaisuuksia ja epätarkkuuksia. Direktiivin tavoitteena on, että yritykset huomioivat kestävyystavoitteet aiempaa kattavammin päätöksenteossaan. Direktiivi kattaa yritysten riittävän huolellisuuden velvoitteen ihmisoikeuksien kunnioittamisen, työntekijöiden oikeuksien, ympäristösuojelun sekä luontokadon ja ilmastomuutoksen torjunnan osalta.

Direktiivi edustaa maksimiharmonisointia haitallisten vaikutusten tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi, lieventämiseksi ja viime vaiheessa kauppasuhteen lopettamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi vaatia yrityksiltä direktiivin säännöksiä pidemmälle meneviä toimia. MTK on mukana TEMin vetämässä yritysvaluudirektiivin kansallisessa toimeenpanossa, jossa valmistellaan kansallista yritysvaluulakia.

MTK on osallistunut valmisteluun ja korostanut kestävyyskriteerien valmistelussa, että isoille yrityksille tarkoitettu kriteerit monessa tapauksessa toteutuvat alkutuotannossa, maa- ja metsätaloudessa. Raportoinnista on helposti tulossa markkinoille pääsyn ehto, jossa kaupankäynnin vahvempi osapuoli tai rahoittaja sanelee mikroyrityksille raportointiehdot. Direktiivin maatalousmarkkinoihin kohdistuvat erityisvaatimukset on tuotava selkeästi esille myös Suomessa.

MTK:n kestävyystyöohjelma

Kertomusvuoden aikana MTK:ssa valmisteltiin kuvaus MTK:ssa menossa olevista kestävyshankkeista. Kestävytyöohjelma kuvaa, miten kestävytyden kolme pilaria (taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöllinen) voidaan yhdistää suomalaisella maaseudulla. Kokonaisuudesta laadittiin erikseen sivusto <https://www.mtk.fi/vastuullisuus>.

MTK korostaa erityisesti maaseudun elinvoimaa houkuttelevana paikkana yrittämiseen, työntekoon, asumiseen ja lomailuun. Yhteiskunnan kannalta tärkeistä asioista MTK on erikseen valmistellut tiekarttoja ja strategioita, kuten ilmasto, luonnon monimuotoisuus, kiertotalous, vesienhoito, maaperä ja eläinten hyvinvointi. MTK:lle on tärkeää määrittää tässä yhteydessä myös tiedon omistajuuteen ja tekoälyyn liittyvät raportoinnin haasteet.

Oman kestävytytyö ohella MTK osallistuu aktiivisesti kansalliseen Kestävän kehityksen toimikunnan sekä Kehityspoliittisen toimikunnan työhön. Kertomusvuoden aikana MTK on tehnyt mm. sitoumuksen rasisminvastaisesta työstä.

Maankäyttö

Lunastuslaki

MTK vaikutti aktiivisesti lunastuslain korvausuudistukseen. Uudistus on tarpeellinen muutos oikeaan suuntaan ja vahvistaa omaisuudensuojaa lunastustilanteissa, mutta se ei tuo helpotusta sähkölinjoihin liittyviin korvausongelmiin. MTK on edellyttänyt sähkölinjakorvausasioiden ratkaisemista lunastuslain korvausuudistuksen jälkeen erillisessä prosessissa.

Alueidenkäyttölaki

Ympäristöministeriön vetämä valmistelutyöryhmä sai alueidenkäyttölain valmistelutyön päätökseen syyskuussa 2024. Laki säätelee valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita sekä kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevia säännöksiä. MTK osallistui tiiviisti työryhmän toimintaan ja vaikutti aktiivisesti lain sisältöön.

MTK jätti eriävän mielipiteen alueidenkäyttölakia valmistelevalle työryhmän (YM057:00/2023) ehdotuksesta. Työryhmän luonnosesitys säilyttää omaisuudensuojan ja maanomistajien kannalta ongelmallisen nykytilanteen, vaikka muutokselle olisi kipeä tarve.

Ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden huomiointia kaavoituksen sisältövaatimuksissa esitetään vahvistettavaksi ilman selkeitä reunaehtoja tai määräaikoja kaavamääräysten käyttörajoituksille (pois lukien rakentamiskiellot ja -rajoitukset). Lisäksi kaavoituksesta tiedottamista esitetään heikennettäväksi nykyiseen sääntelyyn verrattuna. Esimerkiksi kuntien velvoite informoida kunnan ulkopuolella asuvia maanomistajia (etämaanomistajat ja -metsänomistajat) ollaan poistamassa.

Yhdyskuntakehittämisen- ja yhdyskuntarakentamislakien valmistelu jatkuu vuonna 2025.

Tuuli- ja aurinkovoima

Vuoden 2024 alussa MTK:n keskusliitto luopui jäsenpalveluna tarjotusta tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden sopimuskomentoinnista. Jäsenneuvonta

on kuitenkin jatkunut puhelimitse, sähköpostitse ja koulutuksin ilman sopimuskomentointia. Lisäksi jäsenille on saatavilla kattava tukimateriaalipaketti MTK.fi-sivustolla.

Koulutuksia on järjestetty MTK-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöille sekä maanomistajajäsenille, jotta heidän osaamistaan voidaan laajentaa näissä hankkeissa.

Uusiutuva energia

MTK on aktiivisesti seurannut ja osallistunut uusiutuvaan energiaan liittyvän lainsäädännön valmisteluun, kuten talousvyöhykkeen merituulivoimalakiin ja maatuulivoiman purkuvakuuksia koskevaan sääntelyyn.

Jäseniltä saatujen yhteydenottojen perusteella kiinnostus uusiutuvan energian sijoituspaikkoihin on edelleen vahvaa, ja erityisesti Itä-Suomessa odotetaan tuuli- ja aurinkovoimarakentamisen mahdollisuuksia. MTK aloitti myös keskustelut Tilastokeskuksen kanssa aurinko- ja tuulivoiman maanvuokrien tilastoinnin käynnistämiseksi.

Sidosryhmäyhteistyö

MTK teki aktiivista sidosryhmäyhteistyötä maankäyttöasioissa kehittääkseen yhteisiä ja hyväksyttäviä toimintamalleja sekä sopimuksia, jotka vahvistavat maanomistajien asemaa ja omaisuudensuojaa.

MTK, Suomen Palveluskoiraliitto ja Suomen Pelastuskoiraliitto laativat yhteisen suosituksen palvelus- ja pelastuskoiraharrastajien, virkakoirakouluttajien ja maanomistajien väliseen yhteistyöhön. Suosituksen tavoitteena on yhtenäistää ja vahvistaa hyväksyttäviä toimintamalleja palvelus- ja pelastuskoirien sekä virkakoirien maastoharjoituksissa.

MTK ja Energiategollisuus ry neuvottelivat vuodesta 2021 yhteisestä suosituksesta puuston poistoon sähkölinjojen vierimetsissä ja reunavyöhykkeillä. Neuvottelut päättyivät lähes valmiin suosituksen äärellä, kun Energiategollisuus ilmoitti, että sen jäsenyritykset eivät halua sitoutua suositukseen

tilanteissa, joissa se ylittäisi lainsäädännön tai lunastetun käyttöoikeuden minimitason.

MTK ja Väylävirasto käynnistivät keskustelut rautateiden suoja-alueiden puustopoistohankkeista ja toimintamalleista.

Maankäyttö ja kaavoitus

Metsähallitus jatkoi Metsäpeura-aitahankkeen valmistelua Pohjois-Pohjanmaalla, ja MTK tuki hanketta kehittämällä maanomistajamyönteistä toimintamallia sekä käyttöoikeussopimusta, joka mahdollistaisi metsäpeura-aidan sijoittamisen yksityisille maille.

MTK osallistui aktiivisesti kaavoitus- ja maankäyttötilaisuuksiin muun muassa pumppuvoimahankkeisiin ja metsien kaavoitukseen liittyen. Lisäksi MTK-Akatemian kautta järjestettiin koulutuksia, joilla vahvistettiin jäsenistön osaamista näissä kysymyksissä.

Luonnon monimuotoisuus

Julkaisimme yhdessä SLC:n kanssa luonnon monimuotoisuuden tiekartan maa- ja metsätaloudelle. Esittelimme sitä useissa tilaisuuksissa sekä järjestön sisällä että sen ulkopuolella korostaen toimeenpanon olevan koko järjestön yhteinen asia. Edistimme tiekartan toteutusta monin tavoin järjestön eri tasoilla, muun muassa tukemalla metsänhoitoyhdistysten palvelujen kehittämistä ja valmistelemalla hankkeita.

Osallistuimme EU:n ennallistamisasetusta koskevaan kotimaiseen ja EU-tasoiseen keskusteluun sekä vaikutimme asetuksen sisältöön edunvalvontatyöllämme yhdessä EU-järjestöjemme kanssa. Kansallisen ennallistamis suunnitelman valmistelussa otimme aktiivisen roolin tuomalla esiin maa- ja metsätalouden näkökulmia jo suunnittelun alkuvaiheessa.

Kotimaisessa luontopolitiikassa edunvalvontamme painopisteitä olivat muun muassa vanhojen metsien kriteerit, Suomen kansallinen biodiversiteettistrategia ja METSO-ohjelman jatko vuodesta 2025 eteenpäin.

Vedet

Jatkoimme vesienhoidon edistämistä maa- ja metsätaloudessa painottaen kustannustehokkaiden toimenpiteiden, tilan yritystoiminnan sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteiden yhteensovittamista. Osallistuimme Saaristomeri-ohjelman sekä vesien- ja merenhoidon tavoitteiden edistämiseen ja vaikutimme useiden hankkeiden ohjausryhmissä. Lisäksi järjestimme jäsenille koulutusta vesienhoidon keskeisistä teemoista.

Kiertotalous

Osallistuimme kansallisten ja kansainvälisten ravinnekiertohankkeiden valmisteluun, toteutukseen ja tiedonvälitykseen jäsenistöllemme. Reagoimme välittömästi jäsenistön elinkeinoja vaarantaviin kiertotalouden ongelmiin, kuten biokaasulaitoksen mädätejätteen mukana tilalle kulkeutuneeseen muovijätteeseen.

Teimme laajaa yhteistyötä Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Päivittäistavara-kauppa ry:n sekä Suomen Biokaasu ja Biokierto ry:n kanssa. Edistimme maatalousmuovien kierrätystä viestimällä aktiivisesti Suomen Maatalousmuovien Kierrätys Oy:n toiminnan käynnistymisestä jäsenistöllemme.

Osallistuimme ympäristöministeriön kiertotalouden Green Deal -valmisteluun ja toimeenpanoon. Valmistelimme kaksi sitomusehdotusta, jotka koskivat biomassojen lisäarvon tuottamista ja metsien tuhkalannoituksen edistämistä. Vaikutimme pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin sekä uudistuvan kiertotalouslainsäädännön valmisteluun yhteistyössä useiden eri sidosryhmien kanssa.

Energia- ja ilmastopoliittikka

MTK vaikutti jakeluelvoitelainsäädännön muutoksiin, erityisesti jakeluelvoitteen joustomekanismin käyttöönottoon. Tämä mahdollistaa maankäyttösektorin ja taakanjakosektorin toimien rajoitetun hyödyntämisen jakeluelvoitteen täyttämässä. Jakeluelvoitteen muutokset astuivat voimaan 1.1.2025.

Osallistuimme fossiilisten polttoaineiden jakelun päästökaupan kansalliseen valmisteluun. Suomessa päästökauppa otetaan käyttöön vuonna 2027. MTK

oli mukana kansallisen biokaasuvision valmistelussa, jonka tavoitteena on nostaa biokaasun ja biometaanin tuotanto 4 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä.

Osallistuimme Uusiutuvan energian direktiivin (RED III) kansalliseen toimeenpanoon ja erityisesti biomassan kestävyyskriteerien muutoksista johdettujen lakimuutosten valmisteluun. MTK johti puhetta kansallisen SFS-standardin luomiseksi metsien lisäisen hiilensidonnann standardoimiseksi.

Päivitimme maatalouden ilmastotiekartan vähähiilisyyskenaariot ja viestimme skenaaripäivityksistä aktiivisesti eri tilaisuuksissa. MTK osallistui EU:n asetuksen (2024/3012) valmisteluun, joka koskee pysyvää hiilenpoistoa, hiiliviljelyä ja hiilen varastointia tuotteisiin. Asetus astui voimaan 26.12.2024.

Sidosryhmäyhteistyö energia- ja ilmastopoliittikan teemoissa oli aktiivista. Osallistuimme YK:n ilmastokokoukseen (COP29) Azerbaidžanin Bakussa ja vaikutimme Brysselin edunvalvonnan kautta EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan ajankohtaisiin teemoihin. Lisäksi jätimme useita lausuntoja energia- ja ilmastopoliittisista kysymyksistä.

Välitä viljelijästä -työhyvinvointipalvelun vakinaistaminen

Edunvalvontatyömme tuloksena Orpon hallitusohjelmaan sisällytettiin kirjaus Välitä viljelijästä -työhyvinvointipalvelun vakinaistamisesta. Vaikutimme siihen, että hallitusohjelmakirjauksen toimeenpano käynnistyi, ja syksyllä 2024 hallitus antoi asiasta esityksen eduskunnalle. Toimintamalli vakinaistettiin vuoden lopulla sellaisena kuin se oli usean vuoden projektin aikana yhteistyössä Melan kanssa kehitetty. Kyseessä on koko maan kattava, tilakohtaiseen työskentelyyn perustuva matalan kynnyksen työhyvinvointipalvelu.

Työtaturmien ennaltaehkäisy maa- ja metsätaloudessa

Maataloustyö on korkean tapaturmariskin ala, ja altisteita työperäisille sairauksille on paljon. Tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi maataloilla säädettiin vuonna 2024 lakisääteiseksi työssä tapahtuneiden onnettomuuksien tutkinta (TOT-tutkinta). Vaikutimme lainsäädäntöprosessiin tuomalla esiin maatalouden ja maatilaympäristön erityispiirteitä.

Sosiaalista kestävyyttä ruuantuotantoon – muutos maataloustukiin

Syksyllä 2024 valmisteltiin CAP-maataloustukiin sosiaalista ehdollisuutta koskevia säännöksiä, jotka tuovat muutoksia maatalousyriyksille työnantajina. Osallistuimme valmisteluun korostaen suomalaisen perheviljelmän sosiaaliturvan erityispiirteitä, tilanteiden monimuotoisuutta maataloilla ja riittävän neuvonnan merkitystä. Viestimme muutoksista järjestämällä jäsenwebinaarin, infotilaisuuksia sekä avaamalla jäsenille sähköisen neuvontakanavan.

Koulutus- ja tutkimuspolitiikka

Kävimme tiivistä vuoropuhelua tutkimuslaitosten ja ammattikorkeakoulujen kanssa elinkeinojemme kannalta tärkeiden tutkimusteemojen edistämiseksi. Puolsimme elinkeinojemme tutkimus- ja koulutusresurssien säilyttämistä sekä osallistuimme aktiivisesti kansallisen osaamisverkoston AgriHubin toimintaan ja uusien työkalujen kehittämiseen.

Johdimme alan osaamisen ennakointityötä Luonnonvarat, elintarvike ja ympäristöalan ryhmässä sekä osallistuimme ennakointityökalujen, kuten osaamiskompassin, kehittämiseen.

Vastustimme opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) esittämiä maatalousalan ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkauksia ja vaikutimme siihen, että esitys saatiin uudelleenkäsitteilyyn. Johdimme ja saimme päätökseen Luonnonvara-alojen ammattikorkeakoulujen ja tiedekorkeakoulujen kestävyysosaamisen kansallisen arviointityön, joka oli ensimmäinen laatuaan koulutuksen arviointihistoriassa.

Asiantuntijuuttamme hyödynnettiin maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman koulutusselvityksessä ja sen ehdotusten toimeenpanossa. Selvityksen myötä alan koulutuksen kehittämiseen suunnattiin eri lähteistä lähes 10 miljoonaa euroa.

Osallistuimme Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) toiminnan suunnitteluun ja onnistuimme saamaan rahoitusta

maatalousalan täydennyskoulutuksiin, kuten maatalouden tekoälytalkoisiin ja kestäväen ruokaketjun koulutuksiin. Asiantuntijamme selvitys kalatalouden koulutuksen kehittämisestä valmistui ja luovutettiin ministerille.

Veropolitiikka

Tasausvarauksen yläraja nousi vuoden 2024 alusta

Maataloudenharjoittaja voi vähentää maatalouden puhtaasta tulosta tasausvarauksen, joka on enintään 40 % tuloksesta. Vuodesta 2024 alkaen tasausvarauksen enimmäismäärä nousi 25 000 euroon. Tämä perustui MTK:n hallitusohjelmaneuvoittelussa neuvottelemaan kirjaukseen.

Tasausvarauksen voi käyttää maatalouden investointeihin sekä maatalouden käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- ja perusparannusmenoihin. Vaihtoehtoisesti tasausvarauksen voi myös tulouttaa eli lukea suoraan maatalouden tuloksi.

Tilan tai sen osan vuokratulot säädettiin pääomatuloiksi

Syksyllä 2024 eduskunta hyväksyi lain, jonka mukaan pelto- ja metsämaista saadut vuokratulot verotetaan pääomatuloina vuoden 2025 alusta alkaen. Aiemmin pellon vuokratulot on verotettu maatalouden tulolähteen tulona.

Vuodesta 2025 lähtien peltojen ja metsien vuokratuloja ei enää veroteta maatalouden tulolähteessä. Vuokratulot verotetaan joko tuloverolain mukaisessa muun toiminnan tulolähteessä tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaisessa elinkeinotoiminnan tulolähteessä, vuokranantajasta riippuen.

Maatilatalouden tuloverolakia muutettiin siten, että vain maatalaan kuuluvasta rakennuksesta, rakennelmasta ja niiden rakennuspaikoista saadut vuokratulot ovat jatkossa maatalouden verotettavaa tuloa. Pellon ja metsän vuokratulot verotetaan tuloverolain mukaan. Myös tuloverolakiin tehtiin vastaavat muutokset.

Maan vuokrauksesta saadun tulon siirtyminen maatalouden tulolähteestä pääomatuloksi on pääosalle verovelvollisista edullinen muutos.

Vapaaehtoisen luonnonsuojelualueen perustamisesta saatava korvaus verovapaaksi

Keskusverolautakunta katsoi, että jos kertakorvaus maksettiin siinä tarkoituksessa ja sillä edellytyksellä, että hakijan omistamasta kiinteistöstä tai sen määräalasta muodostetaan luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisesti yksityinen luonnonsuojelualue, ja kun taloudellisen hyödyn menetyksistä maksettava korvaus muodostui puuston bruttoarvosta korjattuna kokonaisarvon korjauksella siten, että korvauseriaatteet vastasivat METSO-ohjelman mukaan maksettavia korvauksia, eikä hakija vastaanota saman määräälan tai kiinteistön suojelun osalta korvausta myös julkisista varoista, hakijan saamaa korvausta voitiin pitää tuloverolain mukaisena verovapaana korvauksena.

Ratkaisu oli MTK:n linjan mukainen ja mahdollisti tuloverovapaussäännöksen soveltamisen myös tilanteissa, joissa luonnonsuojelualue perustetaan maanomistajan omalla suostumuksella.

Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistus lykättiin

Valtiovarainministeriössä valmisteltiin hallitusohjelmaan perustuvaa kiinteistöverotuksen muutosta, joka olisi kiristänyt lähes kaikkien suomalaisten kiinteistönomistajien kiinteistöverotusta. Muutokset olisivat olleet periaatteellisesti merkittäviä ja perustavanlaatuisia. Onnistuneen ja oikea-aikaisen edunvalvonnan sekä koordinoitun yhteistyön ansiosta lakiesityksen eteneminen saatiin torjuttua vuoden 2024 aikana.

MTK:n veroseminaarit ympäri Suomen

Vuonna 2024 MTK järjesti yhdessä liittojen kanssa osakeyhtiöittämissuoksia ja veroseminaareja sekä live- että Teams-kokouksina. Tilaisuuksiin osallistui yli 700 maa- ja metsätalouden harjoittajaa. Lisäksi jäseniä palveli vero-oikeudellisissa kysymyksissä MTK:n oma veropuhelin.

Aluepolitiikka ja maaseutupolitiikka

Aluepolitiikka

Suomen aluepolitiikan keskeisin väline on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -EU:n alue- ja rakennepolitiikkaohjelma. Ohjelma koostuu kolmesta EU-rahastosta: Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahastosta (ESF+) sekä Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF).

Nykyisellä ohjelmakaudella Suomen alue- ja rakennepolitiikkaohjelman julkinen rahoitus on noin 3,2 miljardia euroa, josta EU:n osuus on yli 1,9 miljardia euroa. Vuonna 2024 ohjelma oli vahvassa toteutusvaiheessa, ja hankkeita oli käynnistynyt jo yli 5 000 kappaletta. MTK osallistui ohjelman seurantakomitean työhön, jonka kokous pidettiin kesäkuussa Vaasassa. Kokouksen yhteydessä tutustuttiin myös rahoitusta saaneisiin hankkeisiin. MTK:n edustajana komiteassa toimi Simo Tiainen.

Valtioneuvosto julkaisi maaliskuussa aluekehittämissäätönsä 2024–2027, jossa määriteltiin hallituksen aluekehityksen painopisteet. Päätöksellä ohjataan eri hallinnonalojen ja maakuntien liittojen aluekehitystoimia sekä niiden yhteensovittamista. MTK osallistui päätöksen valmisteluun.

MTK oli mukana myös TEM:n aluekehittämis- ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädännöstä annettavan selonteon valmistelussa. Selonteossa arvioidaan aluekehittämisen järjestelmän toimivuutta ja rahoituksen vaikuttavuutta tulevia lainsäädäntöuudistuksia varten. Lisäksi se toimii pohjatietona vuoden 2028 alkavan EU-ohjelmakauden valmistelussa.

MTK osallistui aktiivisesti valtioneuvoston alue- ja rakennepolitiikkajaoston (EU4) työhön. TEM:n johtamassa jaostossa koordinoitaan EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan liittyviä asioita sekä valmistellaan Suomen kannanmuodostusta EU-asioihin. MTK:n edustajana toimi Simo Tiainen.

MTK oli mukana myös alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) ja sen valmisteluverkoston työssä. Neuvottelukunta koordinoi aluekehittämistyötä eri hallinnonalojen välillä ja käsittelee aluekehityksen keskeisiä

uudistuksia. MTK:n edustajana AUNE:ssa toimi Simo Tiainen, joka oli myös valmisteluverkoston jäsen.

Vuonna 2023 MTK esitti EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan itäisen ulkorajan elpymis- ja kehittämisrahaston perustamista. Tavoitteena on vahvistaa raja-alueiden taloutta, lieventää sodan vaikutuksia ja parantaa alueiden turvallisuutta. MTK vei asiaa eteenpäin Brysselissä ja Suomen hallituksen kanssa, ja rahasto sisällytettiin hallituksen EU-tavoitteisiin.

Maaliskuussa 2024 Suomen hallitus käynnisti Itäisen Suomen ohjelmatyön valmistelun, ja samassa yhteydessä aloitettiin myös Pohjoisen Suomen ohjelman valmistelu. Ohjelmien valmistelusta vastasivat hallinnon edustajista koostuvat työryhmät, ja niiden tueksi asetettiin valtiosihteeri Risto Artjoen johtamat neuvottelukunnat.

MTK osallistui aktiivisesti ohjelmien valmisteluun. Itäisen Suomen ohjelman neuvottelukunnassa MTK:ta edustivat Perttu Sirviö (MTK-Pohjois-Savo) ja Jari Rouvinen (MTK-Pohjois-Karjala). Pohjoisen Suomen ohjelman neuvottelukunnassa olivat mukana Hanna-Mari Kasurinen (MTK-Lappi) ja Hanne Aho (MTK-Pohjois-Suomi). MTK:n keskusliitto seurasi valmistelutyötä tiiviisti.

Kesäkuussa MTK:n elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta järjesti Lappeenrannassa itäisen Suomen elinvoimaa käsittelevän seminaarin yhteistyössä Etelä-Karjalan liiton kanssa. Vuoden lopussa keskusliitossa laadittiin lausunnot molempiin ohjelmiin liittyen.

Lisäksi MTK:n johtokunta käynnisti järjestön oman Itäisen Suomen ohjelman valmistelun. Toimistossa laadittua esitystä käsiteltiin loppuvuoden aikana MTK:n johtokunnassa ja elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunnassa. Järjestön oma Itäisen Suomen ohjelma hyväksyttiin tammikuussa 2025.

EU:n tulevan aluepolitiikan valmistelu

Brysselissä komissio valmisteli jo vuoden 2027 jälkeistä EU:n aluepolitiikkaa. Työhön kuuluivat mm. korkean tason asiantuntijaryhmän työ, komission keväällä 2024 julkaisema yhdeksäs koheesiokertomus sekä huhtikuussa

pidetty koheesiofoorumi, johon MTK:n Simo Tiainen osallistui osana Suomen hallituksen delegaatiota.

MTK linjasi omia tavoitteitaan EU:n tulevaan aluepolitiikkaan mm. EU-vaali-ohjelmassaan. MTK painotti, että itäisten ulkorajojen muuttunut tilanne on huomioitava aluepolitiikassa ja että EU:n aluekehitysvaroja tulee kohdentaa kilpailukykyä ja talouskasvua tukevasti.

MTK tapasi Brysselissä aluepolitiikan virkamiehiä ja poliitikkoja. Maaseutuparlamentissa Nurmeksessa vierailut komission DG Region -johtaja Slowomir Tokarski tutustui MTK:n järjestämään ohjelmaan itäisen Suomen erityiskysymyksistä.

Maaseutupolitiikka

Hallitusohjelmaan sisältyi Suomen CAP-suunnitelmaa koskeva säästökirjaus, joka olisi merkinnyt huomattavia leikkauksia alueellisen ja paikalliseen maaseudun kehittämisaroihin. Säästöjen oli tarkoitus tulla voimaan vuodesta 2025 alkaen. MTK ilmaisi asiasta huolensa. MTK:n elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta käsiteli asiaa tammikuussa 2024 ja vetosi leikkausten torjumiseksi myös MTK:n johtokuntaan. Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) löysi asiaan ratkaisun, jonka myötä vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa tehty uudelleenbudjetointi esti maaseutuvarojen leikkaukset. MTK:ssa oltiin tyytyväisiä ratkaisuun, jolla on merkittävä vaikutus tulevien vuosien maaseudun yrittäjä- ja hankerahoitukseen.

MTK osallistui kertomusvuonna aktiivisesti maaseutupolitiikan neuvoston (MANE) ja sen sihteeristön toimintaan. MANE on poikkihallinnollinen ja sektorirajat ylittävä elin, joka edistää kansallisen aluekehittämisen sekä EU:n maaseutu- ja aluepolitiikan yhteensovittamista. Se toteuttaa vuosille 2021–2027 laadittua maaseutupoliittista kokonaisuohjelmaa.

Neuvoston puheenjohtajana toimi maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah. MTK:sta varsinaisena jäsenenä toimi toiminnanjohtaja Jyrki Wallin ja hänen varajäsenenään johtaja Simo Tiainen. Lisäksi Tiainen ja MTK:n maaseutunuorten asiamies Meri Remes olivat neuvoston sihteeristön jäseniä.

Hallitusohjelman mukaisesti maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) valmisteli kertomusvuonna uutta maaseutupoliittista selontekoa. Tämä poikkihallinnollinen kokonaisuus määrittelee hallituksen pitkän aikavälin maaseutuvisioon sekä tavoitteet ja toimenpiteet maaseutu- ja saaristoalueiden elinvoiman vahvistamiseksi.

MTK osallistui selonteon valmisteluun MANEn kautta. Lisäksi MTK:n liittojen edustajat olivat aktiivisesti mukana selontekoon liittyvissä alueellisissa keskustelutilaisuuksissa, joita järjestettiin marraskuussa eri puolilla Suomea. Selonteko on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2025.

MTK oli vahvasti mukana järjestämässä Nurmeksessa 26.–28.9.2024 pidettyä Maaseutuparlamentti 2024 -tapahtumaa. Tämä yhteiskunnallinen keskustelutilaisuus käsitteli maaseutukysymyksiä laajasti eri näkökulmista ja kokosi yli 1000 kävijää Hyvärilän nuorisokeskukseen ja Bomban alueelle. Tapahtuman keskustelut striimattiin Yle Areenaan, ja niitä on katsottu jo yli 10 000 kertaa.

Tapahtuman sisältöä tuottivat yli 60 kumppania. MTK:n edustajista valmisteluryhmässä olivat mukana Simo Tiainen ja Kimmo Aalto, ja Meri Remes vastasi maaseutunuorten ohjelmasisällöstä. MTK:n viestintä panosti merkittävästi tapahtuman viestintään ja markkinointiin, ja MTK-Pohjois-Karjala osallistui aktiivisesti valmisteluun ja sisällöntuotantoon.

MTK järjesti tapahtumaan myös kansainvälisiä vieraita. EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio tulevaisuudesta keskustelivat muun muassa Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsen Kerli Ats sekä komission DG Region johtaja Slawomir Tokarski. Vieraille järjestettiin oheisohjelmaa, ja MTK:n toiminnanjohtaja Jyrki Wallin piti avauspuheen Karjalaiset Pidot -iltajuhlissa, jonka ruokailukustannuksia MTK myös tuki. Tapahtumassa hyväksyttiin julkilausuma, jonka valmisteluun MTK osallistui aktiivisesti.

EU-tasolla MTK keskittyi kertomusvuonna erityisesti EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio kehitykseen uuden komission kaudella. Taustalla on komission vuonna 2021 antama tiedonanto, jonka tavoitteena on kokonaisvaltaisen ja vaikuttava maaseudun kehittäminen EU:ssa. Tiedonannon, neuvoston

päätelmien ja parlamentin lausunnon pohjalta komissiossa on käynnissä useita maaseutuasioihin liittyviä prosesseja.

Vaikka maaseutuvisio ei käsitteenä sisällynyt uusien komissaarien toimeksiantokirjeisiin, maatalouskomissaari Christophe Hansen painotti parlamentin marraskuussa kuulemistilaisuudessa vahvasti elinvoimaisten maaseutualueiden merkitystä.

Valtion aluehallintouudistus

Vuonna 2023 käynnistetty valtion aluehallintouudistuksen valmistelu eteni vauhdilla kertomusvuonna hallitusohjelman mukaisesti. Uudistuksessa perustetaan valtakunnallinen lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto, johon yhdistetään nykyisten aluehallintovirastojen, Valviran sekä ELY-keskusten ympäristövastuualueiden toimintoja. Nykyisten täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta muodostetaan kymmenen elinvoimakeskusta, ja osa tehtävistä siirtyi muille viranomaisille.

MTK seurasi uudistuksen etenemistä Valtion aluehallinnon uudistamishankkeen seurantaryhmän jäsenenä ja kävi keskusteluja hallinnon edustajien kanssa. Lakipaketti eteni lausuntokierrokselle kesäkuussa, ja MTK antoi asiasta lausunnon elokuussa. Asiaa esiteltiin myös johtokunnalle, ja siitä käytiin keskustelua liittojen kanssa.

MTK korosti lausunnossaan erityisesti sitä, että alueiden erityispiirteet ymmärtävien virkamiesten läsnäolo on turvattava kaikilla alueilla, fyysinen saavutettavuus on varmistettava uudistuksen yhteydessä ja jokaisessa elinvoimakeskuksessa tulee olla maaseutuasioita hoitava osasto.

Maaseutumatkailu

Painotimme edunvalvonnassamme suomalaisen maaseudun, luonnon, metsien, vesistöjen ja kotimaisen ruuan merkitystä matkailun vetovoimatekijöinä sekä matkailupalvelujen kehittämisen kärkinä. Toteutimme maaseutumatkailun edunvalvontaa, vaikuttamista ja viestintää tiiviissä yhteistyössä Lomalaidun ry:n, Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:n ja eurooppalaisen maaseutumatkailun RuralTour-kattojärjestön kanssa.

Vaikutimme Suomen matkailustrategian sisältöön tuoden esiin maaseutumatkailun kehitykseen liittyviä keskeisiä näkökohtia, tavoitteita ja toimenpiteitä. Lisäksi edistimme maaseudun matkailukohteita markkinoivan Matkamaalle.fi-sivuston (hallinnoija Lomalaidun ry) tunnettuutta omissa viestintäkanavissamme. Maaseutumatkailu ja Matkamaalle.fi-sivusto saivat laajasti näkyvyyttä valtakunnallisessa 100 Syytä matkustaa Suomessa -kotimaanmatkailukampanjassa.

Vuonna 2024 käynnistimme Timanttiset aktiviteetit – Maaseutumatkailun aktiviteettien kehittämishankkeen (2024–2026), jota hallinnoi Lomalaidun ry.

TREASoURcE -hanke

Vuonna 2024 markkinoimme KiertoaSuomesta.fi-palvelua aktiivisesti, mikä kasvatti sekä käyttäjien että myynti-ilmoitusten määrää. Alustan tunnettuus lisääntyy jatkuvasti, mutta ”kriittinen massa” käyttäjiä on vielä saavuttamatta. Jatkamme määrätietoista markkinointia ja palvelun kehittämistä. Somekanaviemme vuoden kohokohta oli maatalouden kiertotalousjoulukalenteri, jossa esittelimme viljelijöitä ja heidän monipuolisia kiertotaloustoimiaan yhteistyössä MTK-Satakunnan kanssa.

Julkaisimme KiertoaSuomesta.fi-sivustolle tietopankin, johon tuotimme monipuolista materiaalia alkutuotannon kiertotaloudesta ja sivuvirroista. Lisäksi julkaisimme alustalle eMuovi-laskurin, joka auttaa viljelijöitä arvioimaan maatalousmuoveista aiheutuvia päästöjä ja kustannuksia. Kehitimme markkinapaikalle myös logistiikkaosion Helsingin yliopiston opiskelijoiden kanssa. Sen viimeistely vaatii vielä jatkokehitystä ennen julkaisua.

Hankkeessa teimme selvityksen biopohjaisten sivu- ja jätevirtojen sääntelykehyksestä, jonka pohjalta laadimme politiikkasuosituksia biokaasualan tukijärjestelyihin. Lisäksi jatkoimme julkisten hankintojen mahdollisuuksien kartoittamista biokaasun ja kierrätyslannoitteiden edistämiseksi.

Ympäristö- ja maankäyttövaliokunta

MTK:n ympäristö- ja maankäyttövaliokunta kokousti vuonna 2024 viisi kertaa, joista yksi oli lähikokous. Valiokunnan kokouksista laadittiin kokous-

tiedotteet. Valiokunnan puheenjohtajana jatkoi Vesa Paavola Kaustiselta, ja varapuheenjohtajana toimi Lassi-Antti Haarala Humppilasta. Valiokunnan asiantuntijana jatkoi Jenni Hunnako keskusliitosta, ja kakkosasiantuntijana aloitti Seppo Niskanen.

Valiokunnan kokouksissa keskusteluja pohjustivat asiantuntijoiden aloitteet, jotka perustuivat joko asiantuntijoiden keräämiin ajankohtaisiin aiheisiin tai valiokunnan jäsenten esittämiin pyyntöihin. Kokouksissa käsiteltiin laajasti ympäristöön ja maankäyttöön liittyviä aiheita, mutta erityisesti toistuvasti nousivat esille kaavoitus, lunastus, kiertotalousasiat sekä luonnon monimuotoisuuden liittyvät aiheet.

Nimenomaisina käsiteltyinä aiheina olivat muun muassa useammassa kokouksessa Seppo Niskasen esittelemä eri asteiden ja vaiheiden käytännön kaavavaikuttaminen, ympäristötiedon hallinta ja omistaminen sekä MT:n ja YLE:n uutisoima aihe roskista kierrätyslannoitteesta.

Osaaminen- ja hyvinvointivaliokunta

MTK:n osaaminen- ja hyvinvointivaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa, joista kolme pidettiin etäkokouksina. Lähikokous pidettiin syyskuussa Melan vieraana Espoossa.

Valiokunta käsitteli kokouksissaan monipuolisesti hyvinvointiin, sosiaaliturvaan, osaamiseen ja koulutukseen liittyviä aiheita. Vuoden keskeisiä teemoja olivat muun muassa lomitukseen toimeenpanon seuranta, Välitä viljelijästä -toimintamallin vakinaistaminen sekä 1.1.2025 CAP-tukiehtojen osaksi tulevan sosiaalisen ehdollisuuden säädösten valmistelun seuranta.

Osaamisen osalta valiokunta keskittyi ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistukseen vaikuttamiseen varmistaakseen maa- ja metsätalouden koulutuksen laadun säilymisen.

Kevään kokouksissa valiokunta sai koulutusta eläketurvasta ja tapaturmavakuutuksista Melan asiantuntijoilta. Lisäksi käytiin keskustelu valmisteilla olleesta MTK:n vastuullisuusohjelmasta.

Vuonna 2024 valiokunnan puheenjohtajana toimi Kati Partanen (Iisalmi) ja varapuheenjohtajana Mika Nieminen (Ylöjärvi). Valiokunnan asiantuntijoina toimivat Laura Kujala (keskusliitto) sekä Virve Hindström (MTK-Satakunta). Keskusliitosta asiantuntijoina toimivat myös Maire Lumiaho (hyvinvointi ja sosiaaliturva) sekä Susanna Aro (osaaminen).

Elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta

MTK:n elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui vuonna 2024 seitsemän kertaa, joista etäkokouksia oli neljä. Valiokunta käsitteli laajasti maaseutuyrittäjyyteen sekä elinkeino- ja yrityspolitiikkaan liittyviä kysymyksiä. Keskeisiä teemoja olivat muun muassa maaseudun yritystuet, alan koulutuskysymykset, energia-asiat, hevostalouden haasteet, hyvinvointi- ja sosiaalipolitiikan erityiskysymykset, veropolitiikka sekä maatalouden ja maaseutuyritysten rahoitusasiat.

Kokouksissa kuultiin MTK:n omien asiantuntijoiden lisäksi ulkopuolisia asiantuntijoita, kuten johtavaa asiantuntijaa Juuso Kalliokoskea (MMM), yrityskehittäjä Tomas Luomaa (Kaustisen seutukunta) sekä maa- ja metsätalouden yritysasiakkaista vastaavaa johtajaa Kirsi Tossavaista (Nordea).

Kesäkokous pidettiin Lappeenrannassa 17.–18. kesäkuuta, ja sen yhteydessä järjestettiin seminaari Itäisen Suomen elinvoimasta yhteistyössä Etelä-Karjalan liiton kanssa. Kokouksen yhteydessä valiokunta vieraili myös LUT-yliopistossa, Lappeenrannan raviradalla sekä Taurun Siemen Oy -siemenpakkaamossa Joutsenossa.

Vuoden lopussa valiokunta käsitteli johtokunnan toimeksiannosta MTK:n Itäisen Suomen ohjelmaa. Kokouksista laadittiin kokoustiedotteet.

Vuoden alussa valiokunta ilmaisi vahvan huolensa maaseudun kehittämisvarojen leikkauksista ja vetosi asiassa MTK:n johtokuntaan. Kesäkokouksen jälkeen valiokunta puolusti itäisen Suomen erityistoimenpiteitä ja julkaisi tiedotteen otsikolla ”Nyt tarvitaan vahvaa aluepolitiikkaa”.

Valiokunnan puheenjohtajana vuonna 2024 toimi Leena Erälinna (Paimio) ja varapuheenjohtajana Hannu Uitto (Laihia). Asiantuntijana jatkoi Simo Tiainen (keskusliitto), ja liiton asiantuntijana toimi Jari Rouvinen (MTK-Pohjois-Karjala).

RUOKASI
TUOTTAA
AINA JOKU.
SUOMALAISTA!

JÄSENET JA
JÄRJESTÖTOIMINTA

Vuoden 2024 ulospäin näkyvimät tekemiset järjestötoiminnan osalta olivat keväällä yhteistyössä MTK-liittojen kanssa järjestetyt ruokamarssit, joilla kiinnitettiin huomiota ruoka- ja energiaturvasta ja maatalouden kannattavuudesta sekä laajemminkin maaseudun elinvoimasta ja infrastruktuurin huolehtimisen tärkeyteen osana Suomen taloutta ja kokonaisturvallisuutta.

Muita vuoden 2024 isoja järjestöllisiä asioita ja tapahtumia olivat MTK Jäsenet -mobiilisovelluksen lanseeraus heinäkuussa Farmari-näyttelyn yhteydessä, koulutuksen uusiminen, joka aloitettiin syksyllä MTK-Akatemian sateenvarjon alla sekä Maatalouskonemessujen yhteydessä järjestetty FarmAlive-konsertti. Lisäksi osallistuimme tammikuussa Educa-messuille ja syyskuussa Kuntamarkkinoille.

Jäsenviestintä

Kehitimme jäsenviestintäämme uudelle tasolle ottamalla käyttöön MTK Jäsenet -mobiilisovelluksen. Sovellus tarjoaa jäsenille sähköisen jäsenkortin ja kokoaa yhteen ajankohtaisen jäsenviestinnän, tapahtumat ja koulutukset sekä jäsenedut helppokäyttöiseen muotoon. Se tarjoaa myös maa- ja metsätalouden mediaseurannan järjestön lausunnot jäsenten luettavaksi sekä yhteyden OmaMetsä -palveluun.

Sovellus lanseerattiin pilotoitinkäyttöön heinäkuun alussa Farmari-näyttelyssä, missä se sai hyvän vastaanoton. Sovelluksen aktiivinen markkinointi alkoi syys-lokakuussa Maatalouskonemessuilla, MT:ssä, sosiaalisessa mediassa ja MTK:n omissa viestintäkanavissa. Jäsensovellus on ladattavissa Applen ja Googlen sovelluskaupoista ja sen käyttöönotto edellyttää Oivan kautta tapahtuvaa jäsentunnistautumista. Sovelluksen oli ladannut vuodenvaihteen mennessä noin 9 500 jäsentä ja sovelluksessa vierailtiin syksyn aikana yhteensä yli 50 000 kertaa. MTK Jäsenet -sovelluksen kehitystyö jatkuu ja uusia ominaisuuksia on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2025 aikana.

Jäsenlehti Mainio ilmestyi kaksi kertaa vuodessa, maaliskuussa ja syyskuussa. Sen levikki kattaa kaikki MTK:n perusjäsenet niin MTK-yhdistyksissä kuin metsänhoitoyhdistyksissäkin. Lehti käsitteli monipuolisesti maa- ja metsäta-

louden sekä maaseudun edunvalvonnan, markkinavaikuttamisen ja MTK:n jäsen- ja järjestötoiminnan aiheita jäsenten näkökulmasta. Olimme mukana myös suunnittelemassa Mhyp:n uutta valtakunnallista Metsänomistaja-lehteä.

Julkaisimme ja kehitimme jäsenillemme suunnattuja, sähköpostitse lähetettäviä uutiskirjeitä. Luottamus- ja toimihenkilöille julkaisimme viikoittain ilmestyvää Simonkadun viikkoraporttia, joka on saavuttanut laajan suosion. Jäsenille julkaisimme kaikkiaan kahdeksaa eri sähköistä uutiskirjetä, joiden kautta kerroimme järjestön edunvalvonnasta, tapahtumista, markkinavaikuttamisesta ja järjestötyöstä. Sisällöltään kohdennetuimmat kirjeet olivat kotieläinkirje, maaseutunuorten uutiskirje Sähköpaimen sekä uutena kirjeenä käyttöön otettu Metsänomistajat-uutiskirje. Metsänomistajat toimitettiin neljä kertaa kaikille metsänhoitoyhdistysten jäsenille sekä MTK-yhdistysten jäsenille, joilla on jäsenrekisterissä metsähehtaareita. Yleisempää sisältöä sisältävät MTK-Viesti, Markkinakatsaus ja Bryssel-viesti ilmestyivät reilun kuukauden välein.

Sisällöissä painotimme erityisesti MTK:n edunvalvonnan tekijöiden ja saavutusten kertomista. Kokosimme alkuvuodesta saavutukset yhteen ”Tämän me teimme” -viestintämateriaaliksi. Uutena yhteistyössä viestinnän kanssa tuotettiin lyhyitä somevideoita. Toimme myös edunvalvonnan tekijöitämme esille uudessa juttusarjassa. Esillä oli metsänomistajat-linjan ja maaseudun elinvoimalinjan toimihenkilöitä. Kokosimme myös ajankohtaiskalvoaineistot liittojen kevät- ja syyskokouskierrosten käyttöön.

Jäsenviestintää suunniteltiin, ideoitin ja koordinoitiin jäsenviestinnän ja -palveluiden asiantuntijaryhmässä. Ryhmän puheenjohtajana toimi jäsenviestintäpäällikkö Klaus Hartikainen.

MTK-Akatemia

Järjestön koulutukset tukevat MTK:n luottamus- ja toimihenkilöiden vaikuttamis- ja edunvalvontatyötä. Perehdyttämällä järjestön uudet luottamus- ja toimihenkilöt MTK:n perustehtävään sekä toimintarakenteisiin, tuemme

strategian toteutumista kaikilla tasoilla. Monipuolisissa Vaikuttajataitojen valmennuksissa kehitämme järjestötoimijoiden vaikuttavuutta monimutkais-tuvissa toimintaympäristöissä. Maa- ja metsätalousyrittäjille tarjoamme alan ajankohtaista tietoa valtakunnallisilla webinaarilähetyksillä.

Vuonna 2024 aloitimme MTK-Akatemian toiminnan. Kaikki koulutus- ja valmennustoiminta vakiinnutettiin tukemaan MTK:n strategian toteutumista. Tuotimme laadukkaista koulutusmoduuleista eri kohderyhmille suunnattuja valmennuskokonaisuuksia ja opintopisteytimme osan valmennuksista Opetushallituksen Koski-järjestelmään. Valmennuskokonaisuuksiamme ovat yhteiskunnallinen vaikuttaminen, markkinavaikuttaminen, järjestötoiminta, toimihenkilötaidot sekä jäsenwebinaarit.

Täysin uutena koulutuksena järjestimme kunta- ja aluevaaliehdokkaaksi asettuneille jäsenillemme uuden kolmen opintopisteen vaalivalmennuskoko-naisuuden, joka jatkuu myös vuonna 2025. Valmennuksen lisäksi käynnis-timme kuntavaikuttajaverkoston, jolle tarjoamme kuntavaikuttamiseen liittyviä webinaareja säännöllisesti ennen ja jälkeen vaalien.

Järjestötyön kehittäminen

Järjestön sisäisen tekemisen näkökulmasta jalkautimme vuonna 2023 laaditun hallinto-ohjesäännön kentälle. Loimme myös uusia toimintamalleja valiokuntien työhön. Syksyllä 2024 pilotoimme valiokuntien ja verkostojen yhteiset foorumit peltokasvi- ja lihavalioikunnan osalta. Toinen merkittävä uudistus oli toisten asiantuntijoiden nimeäminen jokaiseen valiokuntaan. Valtaosin toiset asiantuntijat tulivat MTK-liitoista. Tällä onnistuimme myös tiivistämään kytköstä alueelliseen edunvalvontatyöhön ja loimme yhtenäisempää järjestöä.

Valtuuskunnan kevätkokous käsitteli laajasti järjestön uudistamistarpeita. Tätä varten aloitimme toimihenkilötyönä MTK-yhdistysten ja metsänhoito-yhdistysten mallisääntöjen uudistamisen. Tässä työssä käytiin läpi lähinnä teknisiä muutostarpeita ja varsinaiset esitykset johtokunnalle ja edelleen valtuuskunnalle tulee tekemään syksyllä perustettu luottamushenkilöistä

koostuva sääntötyöryhmä. Valtuuskunnan keskustelu oli lähtölaukaus myös vuoden 2027 helmikuussa järjestettävälle liittokokoukselle, jonka valmistelu myös aloitettiin vuoden 2024 aikana.

Jäsenmaksut

MTK:n jäsenmaksut keräsimme nyt neljännen kerran uudistetun jäsen-maksujärjestelmän mukaisesti. Teknisesti järjestelmä (Oiva) toimii hyvin, mutta edelleen meitä haastaa se, että perusjäsen voi olla jäsenenä useassa yhdistyksessä ja se, että jäsenöitymismallit ovat MTK-yhdistyksissä ja metsänhoitoyhdistyksissä erilaiset. Jäsenrekisterien ajantasaisuus on siis ensiarvoisen tärkeää.

Olemmekin panostaneet jäsenrekistereiden oikeellisuuteen sekä kehittä-mällä teknisesti Oivaa että systemaattisesti kouluttamalla jäsenvastaavia. Erityisesti MTK-yhdistysten osalta työtä on kuitenkin vielä jäljellä. Olemmekin kannustaneet MTK-yhdistyksiä tekemään yhteistyötä ja kes-kittämään jäsenrekisterien hoitoa niin, että sama jäsenvastaava hoitaisi useamman yhdistyksen rekistereitä. Keskusliitossa rakensimme tähän myös rahallisen kannusteen yhdistyksille.

Vuonna 2024 otimme ison askeleen perusjäsenten yhtenäiseen ja oikeuden-mukaiseen kohteluun. Lähtökohtaisesti haluamme, että kaikki maatalousyrittäjät ovat jäsenenä MTK-yhdistyksissä ja kaikki metsänomistajat Mhy:ssä. Pakollista se ei kuitenkaan ole. Jäsenmaksujärjestelmämme ja siihen liittyvät sääntömääräykset ja valtuuskunnan päätökset olemme kuitenkin tehneet niin, että kaikkien perusjäsenten kuuluu maksaa edunvalvontamaksu samoin perustein.

Vain MTK-yhdistyksissä jäsenenä olevat metsänomistajat ovat maksaneet metsäperusteisen edunvalvontamaksun koko ajan. Vain metsänhoitoyhdis-tysten jäsenenä olevien maatalousyrittäjien osalta maatalousperusteinen edunvalvontamaksu onnistuttiin teknisistä syistä saamaan käyttöön vasta vuoden 2024 laskutukseen. Muutos koski noin 4 800 perusjäsentä ja oli luonnollisesti iso haaste metsänhoitoyhdistyksille, koska näiden perusjäsen-

ten jäsenmaksu nousi osalla merkittävästikin. Eroamisia tuli jonkin verran, mutta pääsääntöisesti metsänhoitoyhdistysten jäsenpito onnistui kuitenkin varsin hyvin. Tätä tuimme myös keskusliiton rahallisella kannustimella, joka oli 35 % em. muutoksen kohteena olleiden perusjäsenien maatalousperusteisesta edunvalvontamaksusta.

Vuoden 2024 aikana jatkoimme myös jäsenhankinnan kannusteiden maksamista yhdistyksille, jos ne onnistuivat kasvattamaan yritystoiminnan laajuuteen perustuvaa edunvalvontamaksukertymää. MTK-yhdistyksistä kannusteen piiriin pääsi 54 yhdistystä, mutta metsänhoitoyhdistyksistä ei valitettavasti yksikään. MTK-yhdistyksille maksoimme kannustimia myös alakouluikäisten lasten maatilavierailujen järjestämisestä sekä yläkoululaisien Kokkaa kotimaista -konseptin toteuttamisesta.

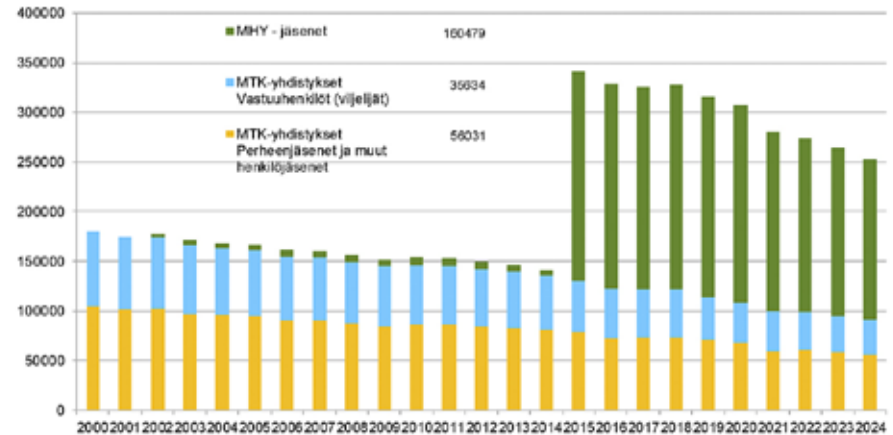
Organisaatio ja jäsenistö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäsenenä oli vuoden lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 48 metsänhoitoyhdistystä, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ja Suomen Yhteismetsät ry ja Suomen Hippos ry. MTK-liittojen jäsenenä oli 302 MTK-yhdistystä sekä yhteisöjäsenenä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja. Vuoden aikana kuitenkin valmisteltiin sekä metsänhoitoyhdistysten että MTK-yhdistysten kentässä muutamia yhdistymisiä, jotka astuivat voimaan vuoden 2025 alusta. MTK-yhdistykseen kuului vuoden lopussa 93 553 jäsentä ja 35 653 jäsentilaa. Jäsenten määrä metsänhoitoyhdistyksissä oli 160 479. Noin 6 100 jäsentä on jäsenenä kahdessa tai useammassa metsänhoitoyhdistyksessä.

Jäsenpalveluvaliokunta

Jäsenpalveluvaliokunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa, kokouksista kolme pidettiin Simonkadulla ja loput etäyhteyden välityksellä. Valiokunta keskittyi kevätkauden kokouksissaan jäsenyytyväisyyskyselyyn, yhdistysten kannusteisiin sekä ”Tervetuloa järjestöön” -pakettiin luontiin. Syksyllä painopiste oli MTK jäsenet -sovelluksen koekäytössä ja käyttöön-otossa, jäsenöitymiskäsikirjan jalkauttamisessa, ideapankin luomisessa

MTK:n jäsenmäärän kehitys 2000 – 2024

sekä jäsenhankinnan ja -pidon kehittämisessä. Valiokunnan kokouksissa käsitelimme läpi vuoden mm. MTK-Akatemiaan kehittämistä ja työstimme ”Tervetuloa järjestöön” -kirjettä lopulliseen muotoonsa. Lisäksi valiokunta oli valitsemissa maaseutunuorten valiokunnan kanssa Vuoden Someteko-kilpailun voittajia.

Valiokunnan kokoonpano: puheenjohtaja Johanna Kankaanpää, Ähtäri, varapuheenjohtaja Heikki Rintala, Haapajärvi, Tuomo Tikkanen, Vesanto, Janette Koskinen, Tammela, Sirpa Alkkiomäki, Jämijärvi, Kaisa Ralli, Sulka-va, Susanna Valtonen, Hannu Välikangas, Kemijärvi, Rauli Albert, Etelä-Savo, Elina Nummela, Häme, Kari Korpi MHY Länsi-Uusimaa, Tuure Pesola, Reisjärvi. Valiokunnan asiantuntijoina toimivat Susanna Palkkimäki ja Saara Lainio.

MAASEUTUNUORET

Maaseutunuorten toiminnassa vuosi 2024 oli järjestöllisesti historiallinen. Vuoden aikana järjestettiin kaikki perinteiset tapahtumat, kuten kevätparlamentti, syysparlamentti, joulutulet ja poliittisille nuorisojärjestöille suunnattu Kettula-Akatemia. Lisäksi Maaseutuparlamentissa järjestettiin nuorille suunnattu työpaja yhteistyössä Maaseudun sivistysliiton kanssa. Vuotta 2024 leimaa erityisesti maaseutunuorten oman edustajan valitseminen metsäjohtokuntaan.

Maaseutunuorilla on ollut täysivaltainen johtokuntaedustaja MTK-keskusliitossa vuodesta 1992. Syysparlamentti on perinteisesti omistettu johtokuntaedustajan vaalivalmisteluille jo edeltävänä vuonna. MTK oli edelläkävijä tarjotessaan nuorille suoran pääsyn johtokuntaan täysivaltaisena jäsenenä. Toivomme edelleen, että muut pohjoismaiset maa- ja metsätaloussektorin järjestöt ottaisivat meistä mallia ja luottaisivat päätöksenteossa nuoriin.

Syys- ja kevätparlamentit ovat säilyttäneet paikkansa maaseutunuorten valtakunnallisen toiminnan kiintopisteinä. Ne ovat tapahtumia, jotka yhdistävät edunvalvonnan, ammatilliset kysymykset ja yhteisöllisyyden. Nämä tapahtumat tuovat iloa ja valoa jäsenistön arkeen, vahvistavat sitoutumista järjestöön ja kasvattavat uusia vaikuttajia. Tämä näkyi myös vuoden 2024 valiokuntien välisissä etäyhteydellä toteutetuissa valiokuntaporinoissa, joissa keskusteltiin tapahtumien kehittämisestä.

Maaseutunuorten edustajan valitseminen metsäjohtokuntaan odotetaan luovan tiiviimpää suhdetta maaseutunuorten ja metsäedunvalvonnan välille. Tämä vahvistaa myös järjestön muuttuvaa suhdetta uusiin ja tuleviin metsänomistajiin. Työstä toivotaan vaikutuksia, jotka ulottuvat puunjuurelta Brysseliin.

Mikko Tukevan valiokuntakaudella luotiin perustaa uudelle mallille nuorten edustajan valinnassa metsäjohtokuntaan. Työlle oli laaja järjestön ja erityisesti metsäjohtokunnan tuki. Tukeva toimi ensimmäisenä nuorten edustajana metsäjohtokunnassa, kunnes syysparlamentissa uudeksi edustajaksi valittiin Erno Saari (Keski-Pohjanmaa). Valinnat synkronoitiin johtokuntaedustajan vaalivalmistelun kanssa.

Vaalisyysparlamentti järjestettiin MTK-Keski-Suomen alueella. Ralliteemainen tapahtuma sisälsi muun muassa ensimmäistä kertaa toteutetun hanketorin, jossa esiteltiin liittojen toteuttamia hankkeita, kuten omistajanvaihdoksiin keskittyviä projekteja. LähiTapiolan kanssa harjoiteltiin pelastustaitoja. Nuorten edustajaksi johtokuntaan valittiin Matti Keltto (MTK-Etelä-Pohjanmaa). Kilpakumppaneina olivat Atte Kiiski (MTK-Pohjois-Savo) ja Anttoni Raitamäki (MTK-Varsinais-Suomi).

Maaseutunuoret osallistuivat kansainväliseen toimintaan CEJA:ssa (Euroopan nuorten viljelijäin kattojärjestö). Kansainvälisyysedustaja Eeva Harhala edusti valiokuntaa CEJA:ssa, ja Tuure Pesola osallistui maailman viljelijäjärjestön WFO:n nuorten koulutukseen (Gymnasium). Valiokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja johtokuntaedustaja osallistuivat Pohjolan talonpoikaisjärjestön keskusneuvoston kokoukseen Reykjavikissa. Ensimmäisiä askeleita otti myös eurooppalaisten nuorten metsänomistajien verkosto, jossa valiokunta oli mukana.

Valiokunnan kokoonpano: Puheenjohtaja Katariina Latva (MTK-Satakunta), varapuheenjohtaja Antti Tyynelä (MTK-Keski-Pohjanmaa), johtokunnan edustaja Susanna Valtonen, MHY-edustaja Mikko Tukeva (MHY-Lakeus). Muut jäsenet Sami Nivala (MTK-Pohjois-Suomi), Matias Muhonen (MTK-Etelä-Savo) ja Kaarina Virta (MTK-Pohjois-Savo). Sihteeri Meri Remes.

VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN

Vuosi 2024 oli jälleen vaalivuosi. MTK:n EU-vaaliohjelma ”Kymmenen teesiä elävälle Euroopalle” viimeisteltiin tammikuun toimihenkilöpäivillä Gustavelundissa ja julkistettiin maaliskuussa. Vaaliohjelma vietiin kevään aikana tiiviiksi osaksi normaalia MTK:n edunvalvontaa, sidosryhmätyötä ja viestintää. Emme maksaneet vaaleissa suoraa tukea yhdellekään ehdokkaalle, mutta osallistuimme 19 ehdokkaan maksullisiin vaaliseminaareihin. Nämä ehdokkaat edustivat kaikkia eduskuntapuolueita.

Kustansimme EU-vaalien alla kaikille halukkaille ehdokkaille kahden kuukauden määräaikaistilauksen Maaseudun Tulevaisuutta. Sovimme myös Vies-timedian kanssa edullisen ilmoituspaketin vaaleissa ehdolla olleille MTK:n jäsenille.

Tiekarttatyötä, messuja ja tapahtumia

MTK:n ja SLC:n biodiversiteettitiekartta julkistettiin helmikuun alussa. Elokuussa vuorossa oli maatalouden ilmastotiekartan päivityksen julkistaminen. Molemmat tiekartat ovat vahvoja työkaluja MTK:n vastuullisuustyössä ja -viestinnässä. Vastuullisuusteemat korostuivat vuonna 2024 MTK:n kaikessa sidosryhmätyössä, kuten suhteessa teollisuuteen, kauppaan, rahoitus- ja vakuutusalaan sekä poliittisiin päättäjiin.

Kevättalvi oli Euroopassa näkyvien viljelijäprotestien aikaa. Suomessa MTK:n operoima Ruokamarssi 2024 sai runsaasti näkyvyyttä mediassa sekä myönteisen vastaanoton kuluttajilta. Päätapaukset olivat Kuopiossa, Ylivieskassa, Seinäjoella ja Turussa. Ruokamarssilla muistutimme hallitusta pitämään lupauksensa budjettivalmistelussa sekä kiinnitimme huomiota ruokaketjun epäreiluun tulonjakoon ja kustannusten nousuun.

Vuoden 2024 tapahtumista olimme vahvasti mukana Seinäjoen Farमारissa heinäkuussa yhteisellä osastolla MHY-ketjun kanssa. Lähes koko MTK:n johtokunta ehti osastolle tapaamaan jäseniä ja muita näyttelyvieraita. MTK oli myös yhtenä pääyhteistyökumppanina 100-vuotisjuhliiaan viettäneissä Kuninkuusraveissa Jyväskylässä.

Tammikuussa MTK:n osasto oli jälleen vahvasti esillä Educa-messuilla houkutellen paikalle runsaan joukon opetus- ja kasvatustalan ammattilaisia. Tapahtuma on yksi tärkeimmistä keinoista vaikuttaa alan toimijoihin ja välittää tietoa maa- ja metsätaloudesta. Osastolla jaettiin arvokasta materiaalia ja käytännön työkaluja, joiden avulla opettajat voivat syventää oppilaidensa ymmärrystä kestävästä ruuantuotannosta ja luonnonvaroista.

Uusi tapahtuma Ruoka 2024 -messut huhtikuussa Helsingissä oli myönteinen kokemus, joka saa jatkoa MTK:n ohjelmassa. Porin SuomiAreenassa oli mukana MTK:n johtoa ja asiantuntijoita, samoin Maaseutuparlamentissa Nurmeksessa. Turun Eurooppa-Foorumissa järjestimme keskustelun eurooppalaisesta ruokaturvasta.

Lokakuussa Helsingin Maatalouskonemessujen yhteydessä järjestimme suuren Farm Alive -konsertin. Loppuunmyydyin tapahtuman pääesiintyjä oli Portion Boys. Noin 1600 osallistujan lipputuloilla sekä yhteistyökumppaneiden tuella keräsimme rahaa Maaseudun tukihenkilöverkon toiminnalle.

MTK:n valta edunvalvojana ihmetytti

MTK:n toiminta edunvalvojana herätti mediassa kiinnostusta. Uusi lobbarirekisteri kertoi MTK:n tavanneen järjestöistä toiseksi eniten vaikuttamistyössään maan poliittista johtoa - ministereitä, kansanedustajia ja heidän avustajiaan.

”Kohu-uutinen” syntyi myös siitä, kun kansanedustaja Veronika Honkasalo (vas.) paljasti MTV:lle, että MTK järjestää kansanedustajille viikoittain infon ajankohtaisista aiheista. Näillä pääasiassa maa- ja metsätalous- sekä ympäristövaliokunnan jäsenille järjestettävillä tapaamisilla on jo liki sadan vuoden historia. Infoihin osallistuu nykyisin 10-20 kansanedustajaa. Edustajien kiittelemät tapaamiset jatkuvat normaalisti kriitikistä huolimatta.

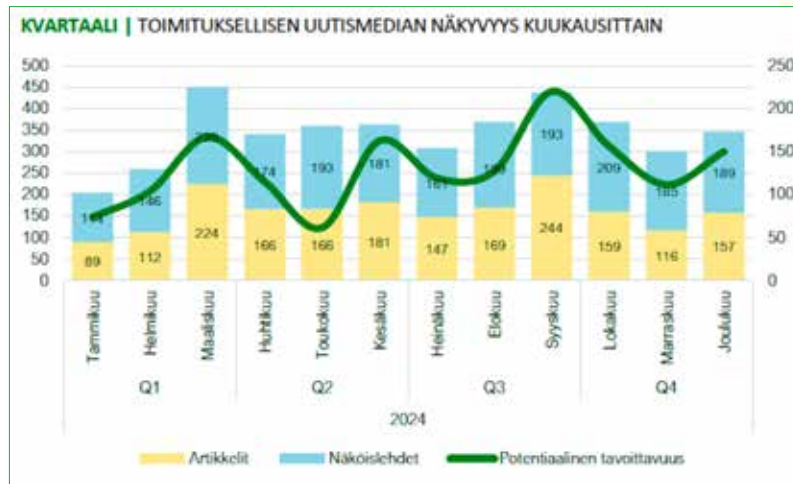
MTK mediassa

Vuonna 2024 MTK mainittiin Meltwaterin mittauksen mukaan kotimaisessa mediassa (printit ja verkkomediat) yhteensä 4099 kertaa. MTK:n näkyvyys

uutismediassa nousi noin 30 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Suurimpina näkyvyySpiikkeinä olivat maaliskuun Ruokamarssi, EU-vaalit, viljelijöiden kokema gps-häirintä lähellä itärajaa, sähkölinjojen alihintaiset pakkolunastukset sekä elokuusta alkanut raakkukeskustelu.

Vuoden lopuksi järjestö oli julkisuudessa ”jätkänkynttilä-casen” ansiosta, kun poliisi ilmoitti epäilevänsä MTK:n maaseutu nuorten perinteisistä joulutulista lähtenyt savua Mäntsälän ketjukolarin aiheuttajaksi.

Ympäristökysymysten osalta julkinen keskustelu kiihtyi elokuussa, kun metsäyhtiö oli kuljettanut hakkuutyömaallaan puutavaraa raakkujoen yli. Suomussalmen Hukkaajoella tuhoutui tuhansia rauhoitettuja jokihelmisimpukoita, mikä johti suuren kohun lisäksi ympäristöministeri Kai Mykkäsen harkitsemattomiin vaatimuksiin hakkuiden rajoittamisesta. Tapaus hallitsi loppuvuoden viestintää ja vaikuttamista, ja se tulee teettämään MTK:lla töitä jatkossakin. Keskustelu metsien suojelusta ja kestävästä hakkuumäärästä kiihtyi muutenkin, kun Venäjän tuonnin katkettua yhtiöt joutuivat lisäämään puunhankintaansa Suomessa.

MTK mainittiin vuonna 2024 kotimaisessa uutismediassa runsaat 4000 kertaa.

Myös median metsä uutisointi herätti keskustelua. Wiion selvityksessä kävi ilmi, että suurissa medioissa metsä uutisointi painottuu ympäristökysymyksiin talouden kustannuksella. Selvityksen perusteella järjestimme Metsäyhdistyksen ja Metsäteollisuus ry:n kanssa tapaamiset Ylen, MTV:n ja Helsingin Sanomien toimitusten johdon kanssa. Tapaamiset johtivat median ja metsäalan yhteiseen seminaariin syksyllä Ylen Isossa Pajassa päätoimittaja Jouko Jokisen kutsumana.

MTK sosiaalisessa mediassa ja verkossa

Sosiaalisessa mediassa MTK mainittiin yhteensä 7658 kertaa. Aiheet nousivat yksittäisiä somekohuja lukuun ottamatta pääosin uutismedian näkyvimpiä aiheita. Maininnat sosiaalisessa mediassa laskivat noin 30 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Meltwaterin mittaus tavoittaa sosiaalisen median alustoista kattavasti ainoastaan X:n (entinen Twitter), josta myös suurin osa MTK-maininnoista kertyy. X on algoritmimuutoksillaan rajoittanut median ja järjestöjen (linkkijakojen) näkyvyyttä seuraajille, mikä lienee suurin selitys mainintojen vähenemiselle. Vuoden 2024 lopussa päätimme, että emme tee enää aktiivisesti julkaisuja X-tilillemme alhaisen näkyvyyden vuoksi, mutta säilytämme jatkossakin MTK:n tilin hallussamme.

Sosiaalisen median näkyvyys oli tärkeä osa edunvalvontajärjestöme viestintää. Sosiaalisen median kautta tavoitimme viesteillämme eri kanavissa niin jäseniämme, kuluttajia, asiantuntijoita, toimittajia kuin päättäjiäkin. Sosiaalisen median kanavia käytettiin muun muassa ajankohtaisista asioista tiedottamiseen, edunvalvonnan saavutuksista kertomiseen ja järjestön kannan esille tuomiseen, jäsenetujen ja -koulutusten markkinoimiseen sekä kuluttajatyön toteuttamiseen.

Vuonna 2024 saavutimme Facebookissa ja Instagramissa yli 3 miljoonaa näyttökertaa ja tavoitimme noin 2,7 miljoonaa tiliä. Suurimman huomion saivat Ruokamarssi-kampanja, Farm Alive-tapahtuma, suomalaisesta ruuantuotannosta kertovat sisällöt sekä erilaiset teemapäivät. Videosisältöjen katselumäärät olivat nousussa erityisesti Facebookissa edellisvuoteen verrattuna ja julkaisujen vuorovaikutus kasvoi 27 % edellisvuoteen verrattuna.

Verkkosivustomme mtk.fi keräsi 500 000 näyttökertaa vuonna 2024 ja tavoitti 150 000 käyttäjää. Sivustovierailuja oli 250 000, joita kertyi eniten heti alkuvuonna jäsenmaksu-uudistuksen yhteydessä. Sivuston suosituimmat sivut olivat etusivun ja yhteystietojen lisäksi uusi Jäsenelle-sivu, jonne on koottu tietoa jäsenelle sekä Puumarkkinat-sivu. Ajankohtaissisällöistä ja artikkeleista luetuimmiksi aiheiksi jäsenyyteen liittyvien sisältöjen jälkeen nousivat maatalousmuoveja ja autiotalot-hanketta käsittelevät sivut. Ylivoimaisesti luetuin artikkeli oli ohje jäsenlaskun tilaustavoista, mikä johtui vuonna 2024 käyttöön otetusta paperilaskumaksusta.

Vaikuttajamarkkinointi

Vaikuttajamarkkinointimme keskittyi yhteistyösopimusurheilijoidemme kanssa tehtyyn yhteistyöhön ja heidän kanssaan toteutettuihin sosiaalisen median kampanjoihin. Vuonna 2024 yhteistyöurheilijoinamme toimivat kolmiloikkaaja Kristiina Mäkelä, maajoukkuehiihtäjä ja metsänomistaja Perttu Hyvärinen sekä juoksija ja maidontuottaja Kaisa Honkaharju. Lisäksi solmimme uuden yhteistyösopimuksen korkeushyppääjä Ella Junnilan kanssa.

Kuluttajatyo

MTK viesti kuluttajille kotimaisesta ruuasta ja alkutuotannosta läpi vuoden monikanavaisesti. Ruokaviestissä huomioitiin vuoden kierto, juhlapyhät ja sesongit. Kasvis- ja perunaviestintää toteutettiin yhteistyössä Satokausikalenterin kanssa näyttävästi. MTK osallistui lukuisiin teemapäiviin yhdessä ruoka-alan verkoston kanssa, mm. Suomalaisen ruoan päivä, Lähiruokapäivä ja Leipäviikko.

Tulevaisuuden kuluttajat, alan vetovoimatyö

Puuhakirja

Varhaiskasvatukseen ja alakoulun ensimmäisille luokille suunnattu Tervetuloa maatilalle -puuhakirja julkaistiin syksyllä 2023. Puuhakirjan markkinointi ja jakelu alkoivat vuonna 2024, ja suosittua vihkosta on tilattu ja jaettu yli 30.000 kpl. Vihkoja on jaettu kuluttajatapahtumissa, ja niitä on toimitettu

kouluille ja päiväkodeihin ym. SLC on tehnyt Puuhakirjasta oman, ruotsinkielisen version, joka on käytettävissä 2025 alusta.

Kokkaa kotimaista

Suosittu Kokkaa kotimaista- kampanja jatkui vuonna 2024. Kampanja-aika oli elokuusta -24 helmikuun -25 loppuun. SLC osallistui kampanjaan ruotsinkielisellä versiolla ”Kocka inhemskt”, ja näin tavoitettiin myös ruotsinkieliset yläkoulut. Kampanjaa sujuvoitti uusi Aspicore- laskutusohjelma.

Suomenkielinen Kokkaa kotimaista- kampanja tavoittaa noin 10.000 8.-luokkalaista. Yhdistyksiä ja jäseniä on tuettu kampanjan toteutuksessa mm. materiaalipaketein ja jäsenkoulutuksen avulla.

Yrityskylät

MTK osallistui Yrityskylä-toimintaan vuonna 2024 kymmenessä Yrityskylässä: Varsinais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Itä-Suomi, Pirkanmaa, Keski-Suomi, Kaakkois-Suomi, Helsinki-Vantaa, Satakunta ja syksyllä aloitimme yhteistyön myös Yrityskylä Hämeessä, Lahdessa. Yrityskylä-toiminta toteutuu vahvassa MTK-liitto- yhteistyössä. Lukuvuonna 2023–24 Yrityskylätoiminnan kautta tavoitettiin noin 52 100 kuudesluokkalaista.

4H-yhteistyö

MTK tuki 4H-järjestön ”Hyvää läheltä”-lähiruoka-aiheisia kerhoja, ja osallistui kerhomateriaalin suunnitteluun. Kerhoja järjestettiin valtakunnallisesti, ja ne tavoittivat noin 1000 kerholaista ja nuorta ohjaajaa valtakunnallisesti, 92 kerhossa. Lisäksi kuljetustukea käytettiin 4H:n Ruokakoulu- leirien maatilavierailujen toteutukseen. 4H-yhteistyöstä tehtiin paljon hyväntuulista viestintää sekä 4H:n että MTK:n kanavissa.

Kuljetustuet yhdistyksille

MTK-Keskusliitto tuki MTK-yhdistysten koululaistyötä kannusteilla, joista korvattiin koululaisryhmien kuljetuksia maatilavierailuille, samoin kuin Ruokakoulu- leirien maatilavierailuille. Yhteensä 7 259 vierailijaa 266 koulusta tai Ruokakoulu-leiriltä vieraili maataloilla vuonna 2024.

Maistuva Ammatti- verkosto

MTK osallistuu Maistuva Ammatti -verkoston toimintaan. Verkostoon kuuluu ruokaketjun järjestöjä. Verkoston tavoitteena on ruoka-alan, sisältäen alkutuotanto, koulutus- ja uramahdollisuuksien esittely ja alan vetovoiman parantaminen. Vuoden 2024 suururakka oli www.maistuvaammatti.fi -sivujen uudistus ja uusien videoiden tuottaminen.

Kuluttajatyöryhmä

Kuluttajatyöryhmä kokoontui neljästi, joista kaksi läsnä- ja kaksi etäkokousta. Kuluttajatyöryhmän vuoden kohokohta oli opinto- ja virkistysmatka Ahvenan-

maalle Skördefesten- tapahtumaan, onnistuneelle matkalle osallistui linja-autollinen MTK-aktiiveja. Tämän lisäksi järjestettiin verkkokoulutus syksyn teemapäivistä, ja aloitettiin Huomaa hyvä -materiaalipankin kehittäminen.

Kuluttajatyöryhmän kokoonpano vuoden lopussa: MTK:n johtokunnan edustaja Riitta Torikka (vpj), MTK-yhdistysten edustajat: Janne Kainulainen, Miika Väänänen (pj), Salla Niemi, Amanda Vesiaho, MTK-liittojen edustajat: Harri Liven ja Hanne Aho, keskusliiton asiantuntija Heidi Siivonen.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA & EU-EDUNVALVONTA

REPowerEU

EU-edunvalvonta

Vuoden 2024 ajankohtaiset EU-asiat

Euroopan parlamentin vaalit käytiin kesäkuun alussa 2024. Alkuvuonna ennen parlamentin kauden päättymistä, kiirehdittiin monta lainsäädäntöesitystä maaliin.

Keväällä komissio julkaisi ehdotuksen EU:n 2040 ilmastotavoitteista, joissa painotettiin maatalouden kilpailukykyä sekä biotaloutta. Poliittiset päätökset ennallistamisasetuksesta, hiilenpoiston sertifiointista, pakkausasetuksesta sekä teollisuus päästödirektiivistä saatiin valmiiksi vuoden 2024 aikana. Ratkaisut maaperädirektiivistä ja uusien jalostustekniikoiden lainsäädännöstä siirtyivät seuraavalle vuodelle, kuten myös eläinkuljetuksista, metsien monitoroinnista sekä kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä.

Uudessa parlamentissa kannatus kasvoi oikealla laidalla. Jatkossa enemmistön muodostamiseen tarvitaan suurimpien ryhmien lisäksi tukea muilta. Parlamentin linjaukset voivatkin tulevalla kaudella vaihdella, kun erilaisia enemmistökokoonpanoja muodostetaan aiheesta riippuen. Myös kansallisissa vaaleissa jäsenvaltioiden hallituksissa valta siirtyi oikealle, mikä näkyy tulevan viisivuotiskauden painotuksina talouteen ja kilpailukykyyn.

Von der Leyenin ensimmäisen komission (2019–2024) lainsäädäntöesitykset ovat olleet kunnianhimoisia ja vaativia maa- ja metsätaloudelle. Vuoden lykkäyksestä huolimatta metsäkatoasetuksen toimeenpanossa riittää haasteita, kuten myös hiilitulleissa ja yritysten kestävyysraportointivaatimuksissa. Petoasioissa tapahtui yllättävä käänne ennen joulua, kun komissio esitti suden suojelun lieventämistä kansainvälisen Bernin suojelusopimuksen kautta.

Alkuvuoden viljelijäprotestien taustalla oli heikko kannattavuus, sääntelytaakan kasvu ja kansainvälisen kilpailun ja kauppapolitiikan haasteet. Viljelijöitä kuunneltiin herkemmin ja poliittisissa puheissa korostettiin ruokaketjun toimivuutta viljelijänäkökulmasta sekä eurooppalaisen maatalouden kilpailukykyä parantamista.

Belgian EU-puheenjohtajuuskaudella kevään 2024 aikana aloitettiin keskustelu seuraavasta, vuonna 2028 alkavasta yhteisestä maatalouspolitiikasta. Maatalouspoliittisen keskustelun taustalla vaikuttavat voimakkaasti EU:n laajentumissuunnitelmat ja erityisesti ennemmin tai myöhemmin toteutuva Ukrainan EU-jäsenyys.

EU-instituutioiden viisivuotiskautta 2024–2029 ja unionin kehityssuuntia leimaavat epävakaus, Euroopassa käytävä sota, huoli turvallisuudesta, huoltovarmuudesta ja taloudesta sekä kansainvälisen sopimusjärjestelmän heikentyminen.

MTK painotti EU-keskusteluissa, että kestävät ratkaisut vakaaseen ja turvalliseen Eurooppaan löytyvät maaseutualueilta ja niiden uusiutuvien luonnonvarojen vastuullisesta hyödyntämisestä. Turvallisuuskysymys korostuu erityisesti unionin itäisillä raja-alueilla, ja MTK vaati EU:lta uutta rahoitusta ja työkaluja itäisen Suomen elinvoiman kehittämiseen.

MTK seurasi tyytyväisenä, kun EU:ssa ruokaturvan ja biotalouden arvostus on kasvussa. Näin voidaan myös parantaa maatilojen kannattavuutta sekä viljelijöiden markkina-asemaa.

Brysselin toimiston vuosi

Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan unionissa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK, ruotsinkielisten maanviljelijöiden ja metsänomistajien keskusliitto SLC ja Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ovat toimineet Brysselissä vuodesta 1991 lähtien.

EU-edunvalvontaa tehdään erinomaisella yhteistyöllä organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa sekä pitkäjänteisellä verkostojen rakentamisella. Brysselin toimiston tehtävänä erityisesti on varmistaa, että MTK:n, SLC:n ja Pellervon jäsenten ääni kuuluu ja tarpeet otetaan huomioon EU-päätöksenteossa.

Toimiston johtajana oli Hanna Leiponen-Syyrakki ja EU-asiantuntijana Jussi Savander. EU-asiantuntija vastaa kotieläinsektoreiden ja osuuskuntien edunvalvonnasta. Yhteispohjoismaisena metsäkoordinaattorina toimi Daniel Komlos. Toimiston assistenttina toimi Maarit Holma ja harjoittelijoina 5 kuukautta kerrallaan olivat Onni Nyman ja Lauri Ahtola.

Huhtikuussa esiteltiin seminaarissa MTK:n ja SLC:n biodiversiteettikarttaa. Syyskuussa järjestimme perinteisen MEP-illallisen Strasbourgissa, tällä kertaa yhteistyössä SAK:n ja STTK:n sekä FinUnionsin toimiston kanssa. Syyskuussa järjestimme suomalaisen kestäväen kotieläintuotannon esittelyhankkeen Euroopan parlamentissa yhteistyössä MEP Elsi Kataisen kanssa.

Yhteyksien luomiseen uusiin MEPpeihin ja heidän avustajiinsa sekä loppuvuodesta myös uusiin komissaareihin ja heidän kabinetteihinsa käytettiin aikaa. Tehtäväkierrossa Brysselin toimistolla olivat MTK Varsinais-Suomen asiantuntija Terhi Löfstedt ja MTK:n asiantuntija Heikki Aro.

Viestimme Brysselin suomalaisvaikuttajille ja Suomen sidosryhmillemme noin kerran kuukaudessa ilmestyneen Bryssel- viesti - uutiskirjeen kautta. Viestinnässä hyödynsimme myös Simonkadun viikkoraporttia, MTK-viestiä, kokousraportteja sekä tammi- ja syyskuussa julkaistua Bryssel-Agenda, johon kokosimme ajankohtaiset EU-asiat ja MTK:n kannat.

Vaikuttaminen eurooppalaisissa tuottajajärjestöissä

MTK on jäsenenä eurooppalaisten tuottajajärjestöjen muodostamassa COPA:ssa. COPA on MTK:n päävaikuttamiskanava Brysselissä. COPA:lla on jäseniä lähes kaikista EU-maista sekä myös EU:n ulkopuolisista Euroopan maista. COPA edustaa 22 miljoonaa viljelijää ja heidän perheitään EU:ssa.

COPA:lla on yhteinen sihteeristö maatalousosuuskuntien järjestön COGECAN kanssa. Pääsihteerinä Pekka Pesosen 16-vuotta kestänyt kausi pääsihteerinä päättyi tammikuun lopussa. Hänen seuraajansa Elli Tsiforou aloitti syyskuussa.

COPA:n ja COGECAN johtokunnat kokoontuivat viisi kertaa vuoden aikana. MTK:n edustajana COPA:n johtokunnassa on puheenjohtaja Juha Marttila. Myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden viljelijäjärjestöjen edustajat kokoontuivat COPA:n kokousten yhteydessä käymään läpi ajankohtaisia poliittisia aiheita sekä markkinatilannetta.

COPA:n ja COGECAN politiikkavalmistelua tehdään yhteisissä työryhmissä ja johtokunnan kokouksia valmistelevassa politiikan koordinaatioryhmässä (POCC), joka kokoontuu kuukausittain. Koordinointikokous sovittaa yhteen COPA:n eri työryhmien ja jäsenjärjestöjen mielipiteitä yhteiseksi COPA:n linjaksi, jonka johtokunta käsittelee ja hyväksyy. MTK:n edustajina POCC-kokouksissa on ollut toimiston johtaja sekä EU-asiantuntija.

COPA:ssa MTK:n vientijohtaja Thimjos Ninios toimi promootiotyöryhmän varapuheenjohtajana. Kasvinterveystyöryhmän sekä siementyöryhmän varapuheenjohtajana toimi vilja-asiamies Max Schulman. Metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola toimi metsätyöryhmän puheenjohtajana.

MTK:n asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti Copa-Cogecan työryhmäkokouksiin, komission maatalouspääosaston sidosryhmäkuulemisiin Civil Dialogue -ryhmissä sekä maataloustuotteiden markkinaseurantaan, jota tehdään sidosryhmien kanssa yhteistyössä Market Observatory -työryhmissä.

MTK kansainvälisissä organisaatioissa ja verkostoissa **Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitea**

Vuonna 2024 Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitean (ETSK) jäsenenä jatkoi johtaja Simo Tiainen MTK:sta. ETSK on EU:n neuvonantava toimielin, jonka toiminta pohjautuu EU:n perussopimukseen. Yli 60 vuotta toiminut työnantaja, työntekijöitä ja yhteiskunnan muita kansalaisjärjestöjä edustava komitea antaa lausuntonsa lähes kaikista Euroopan komission lakialoitteista. Lausunnotyön lisäksi komiteassa käydään jatkuvasti keskustelua ajankohtaisista EU-asioista. ETSK järjestää erilaisia tilaisuuksia, tapahtumia ja teemakohtaisia keskusteluja. Komission jäsenet vierailevat säännöllisesti ETSK:n täysistunnoissa, jolloin komitean jäsenillä on mahdollisuus käydä heidän kanssaan keskustelua.

ETSK:ssa on yhteensä 329 jäsentä, jotka EU:n neuvosto nimittää tehtävään viideksi vuodeksi kerrallaan. Suomalaisjäseniä ETSK:ssa on yhdeksän. MTK:n lisäksi komiteassa ovat edustettuina Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Keskuskaupakamari, Suomen Yrittäjät, Akava, SAK, STTK, Kotitalous- ja kuluttaja-asiain neuvottelukunta/Kuluttajaliitto sekä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. ETSK:n suomalaisjäsenet järjestivät kertomusvuonna vakiintuneen käytäntönsä mukaisesti yhteisiä tapaamisia ja keskustelutilaisuuksia EU-asioista ja tapasivat kertomusvuoden aikana mm. EU-suurlähettiläs Markku Keinänen sekä Eurooppaministeri Anders Adlercreutzin.

MTK:n edustaja Simo Tiainen toimi kertomusvuonna ETSK:ssa oman eurooppalaisia kansalaisjärjestöjä edustavan ryhmänsä varapuheenjohtajana. Hän toimi myös jäsenenä ETSK:n maatalous- ja ympäristöjaostossa, liikenne-, energia-, perusrakenteet ja tietoyhteiskunta- ja ulkosuhdejaostossa. Hän jatkoi myös ETSK:n viljelijäkategorian aktiivisena jäsenenä. Tiainen osallistui useiden maatalouteen ja energia-asioihin liittyvien lausuntojen laatimiseen työryhmien jäsenenä. Hän toimi myös EU:n ja Armenian välisen kansalaisjärjestöfoorumin puheenjohtajana sekä myös ETSK:n Venäjä -seurantaryhmän jäsenenä. Eräs teema kertomusvuonna, johon ETSK:ssa keskityttiin, oli disinformaatio ja sen torjuminen yhteiskunnassa. Tähän liittyen ETSK:n delegaatio vieraili kertomusvuoden helmikuussa myös Helsingissä, jossa tutustuttiin mm. Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen, suomalaiseen koulutusjärjestelmään sekä median toimintaan.

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC

NBC on vuonna 1934 perustettu pohjoismaisten tuottaja- ja osuustoimintajärjestöjen yhteistyöfoorumi. Jäseninä ovat Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf ja Osuustoimintakeskus Pellervo (Suomi), Lantbrukarnas Riksförbund LRF (Ruotsi), Landbrug og Fødevarer (Tanska), Bændasamtök Islands (Islanti), Norges Bondelag ja Norsk Landbrukssamvirke (Norja). NBC:n Suomen osaston johtokunnassa ovat mukana MTK:n, SLC:n ja Osuustoimintakeskus Pellervon edustajat. Puheenjohtajana on MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila,

varapuheenjohtajana SLC:n puheenjohtaja Mats Nylund ja sihteerinä Juha Ruippo.

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC:n vuoden päättilaisuus on presidium, joka kokosi 65 pohjoismaiden tuottaja- ja maatalousosuoskuntajärjestöjen edustajaa Reykjavikiin 13.–15. elokuuta 2024. Edellisen presidiumin jälkeen useat työryhmät ovat kokoontuneet joko fyysisesti tai digitaalisesti. NBC:n sihteeristö piti kolme fyysistä kokousta ja useita digitaalisia tapaamisia kertomusvuoden aikana.

Presidiumissa oli esillä Baltic Farmers' Forum on Environment (BFFE) toimintaa. Vetovastuu BFFE:ssä on siirtymässä nyt Tanskasta Suomeen. Pohjoiset jäsenmaat WFO:ssa ovat osallistuneet yhdessä aktiivisesti WFO:n toimintaan ja WFO:n hallituksen eurooppalainen jäsen Kati Partanen oli NBC:n tentattavana. Maaseutunuoret olivat mukana kolmen hengen ryhmänä.

NBC:n kertomusvuoden pääteemana olivat kestävyys ja huoltovarmuus. NBC:n kokouksissa Suomen huoltovarmuusjärjestelyt ovat olleet laajasti esillä Markus Lassheikin johdolla. Kestävyyden keskeinen kysymys kaikissa Pohjoismaissa on kestävyiden kolmen tavoitteen tasapainottaminen. Taloudellista, sosiaalista ja ympäristöllistä kestävyttä ei voida toteuttaa, jos politiikkatoimissa keskitytään vain ympäristö- ja ilmastoasioihin.

World Farmers' Organisation WFO – Maailman viljelijäjärjestö

WFO on vuonna 2011 perustettu maailman tuottaja- ja osuustoimintajärjestö, jossa on mukana lähes 100 järjestöä maapallon kaikista maanosista. WFO edustaa 1,3 miljardia alkutuottajaa 40 maasta. Suomesta WFO:n jäsenenä on MTK.

WFO:n 14. yleiskokous oli koolla FAO:n pääkonttorilla Roomassa. Henkilövaalit olivat WFO:n kokouksen kokokohtia. Tiukan puheenjohtajavaalin voitti ranskalainen Arnold Puech d'Alisac, joka jatkaa puheenjohtajana toiselle kaksivuotiskaudelle. Kati Partanen nimettiin myös toisen kauden Euroopan

edustajaksi WFO:n hallitukseen. Partanen toimii myös WFO:n hallituksessa talousvastaavana.

Hallitus uusiutui laajasti, kun Aasiasta, Afrikasta, Etelä-Amerikasta ja Pohjois-Amerikasta pöytään tulevat uudet ihmiset. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Fiona Simson (Australia). Uusia jäseniä ovat Keith Currie (Kanada), Eloisa Frederking (Argentiina), Gunsham Seeborun (Mauritius) ja Khem Bahadur Pathak (Nepal).

Edunvalvonnan ytimenä on järjestön politiikkapaperit. WFO:n vuosikokous hyväksyi odotetusti biodiversiteetti- ja ruokaturvapolitiikkapaperit. Paperit valmisteltiin vuoden projektina työryhmissä, joissa nimettyinä on kaksi jäsentä kustakin maanosasta. Ruokaturvaryhmässä on mukana Juha Ruippo. Ennen yleiskokousta pohjapaperit kiersivät jäsenkäsittelyssä kaksi kierrosta.

Työryhmien raporttien käsittelyn yhteydessä nousi esille tarve ottaa seuraavaksi työn alle innovaatioita ja dataa sekä tekoälyä koskevat politiikkapaperit. Lisäksi valmistelussa on ruokahävikkiä ja ravitsemusta koskevat kannanotot sekä maaseudun naisten asemaa käsittelevä politiikkapaperi.

Nuorten asemasta on käyty pitkään keskustelua. WFO:ssa tavoitteena on MTK:sta tuttu nuorten aktiivinen työ, jolloin nuoret ovat mukana päätöksenteossa myös hallitustasolla. Tähän asti on WFO:lla on ollut erillinen nuorten komitea, mutta malli ei ole ollut toimiva.

Kahden päivän seminaarikokonaisuuden lisäksi viikon alussa oli nuorten päivä, jossa oli Climate-Smart Agriculture -paneelit. MTK:sta puhujana oli maaseutunuorten puheenjohtaja Katariina Latva.

WFO kokoaa viljelijät yhteen YK:n ilmastokokouksissa

Maa- ja metsätalouden rooli ilmastonmuutoksessa on iso ja vaativa. On välttämätöntä, että viestinnässä tuodaan esille maatalouden asema ja sen merkitys ilmastotyössä. Monet ihmiset ovat kovin etäällä perustuotannon arjesta, mikä vaatii tutkimuksiin perustuvaa faktatietoa ja sen tehokasta

viestintää. Maataloustuotannon olosuhteet ovat maapallon eri osissa hyvin erilaiset, mikä on otettava huomioon ratkaisuissa.

YK:n ilmastokokous on nostanut WFO:n roolia viljelijöiden ilmastoryhmitymän vetäjänä. COP 28:ssa Dubaissa Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa viljelijöiden odotukset olivat korkealla, kun keskustelut aloitettiin Yhdistyneiden arabiemiirikuntien maatalousjulistuksella. WFO:lla oli 70 hengen delegaatio paikalla. Totuus kuitenkin on, että maanviljelijät lähtivät Dubaista vähillä vastauksilla moniin kysymyksiin.

COP 29 Bakussa oli viljelijöiden kannalta positiivisempi aikaisempiin kokouksiin nähden. Bakun kokous jäi kuitenkin välikokoukseksi ennen seuraavaa COP30-kokousta Brasiliassa. WFO:n ilmastotyöryhmä on vetänyt viljelijöiden yhteistyötä brittien NFU:n Ceris Jones johdolla. Ilmastokokoukset linkittivät myös MTK:n työn AgriCordissa yhteen WFO:n työn kanssa, kun järjestöt toimivat yhdessä viljelijöiden edun vaalijoina.

Pohjoismainen metsänomistajajärjestö NSF, eurooppalainen metsänomistajajärjestö CEPF ja metsänomistajien yhteistyöverkosto IFFA

EU:n metsäasioissa vaikuttamme Euroopan metsänomistajien liiton CEPF:n kautta. CEPF on vuonna 1996 perustettu perhemetsänomistajien edunvalvontaorganisaatio, jossa jäseniä on yli 20 Euroopan maasta. Järjestö edustaa yli 16 miljoonaa yksityistä metsänomistajaa Euroopassa. Järjestön pääviestit ovat muun muassa kestävän metsätalouden puolustaminen, omistusoikeuksien huomioimien ja kilpailukykyinen metsäsektori Euroopassa. MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila on CEPF:n hallituksessa. MTK:n rooli CEPF kannanmuodostuksessa on merkittävä.

CEPF:n lisäksi EU:n viljelijäjärjestö Copa-Cogeca on ottanut metsäasioita viime vuosina agendalle enemmän. MTK:n metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola on toiminut Copan metsätyöryhmän puheenjohtajana kesästä 2023 lähtien. Metsätyöryhmän puheenjohtajuuden kautta MTK on päässyt osallistumaan useisiin korkean tason EU-tapaamisiin, kuten kevään 2024 EU:n metsädialogiin, jonka tarkoituksena oli viitoittaa tulevaa metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä.

EU-päätöksentekoon vaikuttamisen lisäksi MTK:lla on laaja vaikuttamisverkosto pohjoismaisissa järjestöissä. Metsäasioissa Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan metsänomistajat perustivat vuonna 1995 NSF-verkoston, jonka tarkoituksena on puolustaa pohjoismaisten yksityismetsänomistajien erityispiirteitä EU-päätöksenteossa. NSF:llä on oma pohjoismainen metsäkoordinaattori Brysselissä, ja järjestön puheenjohtajuus on tällä hetkellä Tanskalla. Brysselin EU-metsäkoordinaattorina toimii unkarilainen, aiemmin Copassa työskennellyt Dániel Komlós.

Kansainvälisten metsänomistajien ääni kuuluu IFFA:ssa. Kansainvälinen perhemetsänomistajien liitto IFFA, International Family Forestry Alliance perustettiin 2002. Järjestön tavoitteena on edistää perhemetsätaloutta ja metsien kestävää käyttöä sekä niiden kehitystä tukevia päätöksiä kansainvälisissä prosesseissa, kuten YK:ssa ja FAO:ssa. IFFA on näkyvässä roolissa muun muassa YK:n metsäfoorumissa UNFF:ssä, joka järjestetään vuosittain New Yorkissa.

MTK on jäsenenä myös metsien monitorointia ja puutuotteita sekä tilastointia koskevissa työryhmissä YK:n Euroopan talouskomissiossa UNECE:ssa. Tämän lisäksi MTK on jäsen Euroopan metsäinstituutti EFI:ssä ja Forest Europessa. Kaikki nämä ovat tärkeitä foorumeja tuottamaan tietoa EU:n päätöksenteon tueksi.

Food and Forest Development Finland ja AgriCord-verkosto

MTK on kansallisen tuottajajärjestönä Food and Forest Development Finland'in (FFD) perustaja ja samalla valtuuttaja AgriCord Allianssin jäseneksi. Itsenäisesti ja AgriCord Allianssin kautta FFD tukee maa- ja metsätaloussektorien tuottajajärjestöjä globaalissa etelässä. MTK ja FFD pitävät sektorien tärkeyttä esillä kehityspolitiikassa ja -rahoituksessa.

Maa- ja metsätaloustuottajat ovat monessa maassa tiukilla korkojen nousun, keskittyvän kaupan ja tiukentuvien vaatimuksien sekä ilmastomuutoksen paineessa. Vaatimukset tietyille tuotteille vastuullisuusraportoinnin myötä tuovat myös lisätyötä. FFD hyödyntää toiminnassaan suomalaista osaa-

mista ja verkostoja, mutta myös kansainvälisten toimijoita kuten FAO, IFAD, alueelliset järjestöt sekä sertifiointijärjestöt.

FFD:n toiminta tukee useampaa kestävä kehityksen tavoitetta, mutta erityisesti köyhyyden vähentämistä, ruokaturvan parantamista, sukupuolten tasa-arvoa, ihmisarvoisen työn ja talouskasvun tukemista ja ilmastotekoja. AgriCord –allianssissa on 13 ns. Agri-Agencya eri maista, kuten FFD. FFD vetää Allianssin ilmastotyötä ja sitä kautta osallistui myös Bakun ilmastokokoukseen.

Yli kymmenen vuoden aikana järjestö on parantanut 500 000 tuottajan ja heidän perheenjäsenien toimeentuloa maaseudun elinkeinojen kautta. 2024 tavoitimme noin 25 000 tuottajaa, joista noin 45 % on naista. Vaikutimme positiivisesti kaiken kaikkiaan noin 125 000 henkilön hyvinvointiin. Lukuisissa taimitarhoissa tuotettiin puun taimia ja noin 1,5 miljoonaa istutettiin kasvaan.

Kehitysyhteistyöhankkeiden kokonaisbudjetti vuonna 2024 oli n. 1,19 miljoonaa euroa. Rahoitus toiminnalle saatiin Suomen ulkoasiainministeriön, Saksan ja Ranskan kehitysjärjestöiltä sekä Euroopan komissiolta osin suoraan ja osin IFAD:n teknisellä tuella. Hankkeilla tuettiin maa- ja metsätalouden tuottajajärjestöjä tai osuuskuntia eri aloilla, kuten metsänhoidon, metsätuotteiden, kuten lehtilautasten, maidon ja vihannesten tuotannossa sekä kalankasvatuksessa. Tuetut järjestöt sijaitsevat Keniassa, Nepalissa, Tansaniassa, Ugandassa ja Vietnamin.

Tuetuilla järjestöillä on suomalainen kummiyhdistys, joita olivat metsähoitoyhdistykset Savotta ja Pirkanmaa. Maatalouspuolella kummeina toimivat Puutarhaliitto ry, Paliskunnat ry, Carbon Action sekä Suomen Kalankasvatustalouden jaliitto ry.

Vuoden 2024 aikana FFD järjesti ilmastosopeutumiskoulutusta "Building Resilience" (BR) menetelmällä Ghanassa, Ecuadorissa ja Sambiassa yhteistyössä FAO:n hallinnoiman Forest and Farm Facility -ohjelman kanssa.

Järjestöjen sopeutumiseen tähtäävän II osan kenttätestaus viimeisteltiin Filippiineillä sekä DRC:ssä yhteistyössä AgriCord-allianssin sisarjärjestöjen kanssa, minkä pohjalta työkalu viimeistellään. Marraskuussa 2024 FFD osallistui yhdessä AgriCordin sihteeristön kanssa Dubain ilmastokokoukseen. FFD:n hiilensidontahanke, FFD-Hope, Vietnamissa evaluoitiin ja rahasto sulautetaan osaksi FFD:n yleistä ilmastotoimintaa.

FFD:n toiminnanjohtaja Tiina Huvio on AgriCordin hallituksessa ja Juha Ruippo edustaa MTK:ta AgriCordin yleiskokouksissa. Tiina Huvio vetää lisäksi AgriCordin ilmastoryöryhmää sekä varainhankintakomiteaa.

**MTK-KESKUSLIITON HALLINNON
JA TOIMIELINTEN TOIMINTA**

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui vuoden aikana 14 kertaa. Kokoukset pidettiin pääsääntöisesti MTK:n keskusliiton tiloissa Simonkadulla. Erillisinä strategia-kokouksina käsiteltiin muun muassa sääntö- ja jäsenmaksuasioita, MTK:n pitkän aikavälin järjestöllistä kehittämistä sekä tukipolitiikkaa.

Johtokunta käsitteli kokouksissaan CAP-strategian ohjelmamuutostarpeita ja tulevaa CAP-ohjelmaa sekä kansallisen tuen ratkaisua. Lisäksi käsiteltiin muita maatalouteen ja sen kannattavuuteen, ympäristöön, metsänomistukseen, maaseutuyrittäjyyteen ja koulutukseen sekä muuhun edunvalvontaan liittyviä asioita. Myös EU-vaikuttamista ja siihen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä kannanottoja tehtiin. Keskeiset johtokunnan asialistalla olleet asiat raportoitiin Simonkadun viikkoraportissa. Ympäristöministeri Kai Mykkänen vieraili maaliskuussa johtokunnan kokouksessa keskustelemassa ajankohtaisista asioista. MTK:n ja SLC:n luonnon monimuotoisuuden tiekartta sekä maatalouden ilmastotiekartan päivitys olivat käsittelyssä ja hyväksyttiin julkaistaviksi.

Vuoden 2024 eurovaalivaaliohjelman viimeistely sekä uusien europarlamentaarikkojen ja uuden komission valinta olivat agendalla. Johtokunta sai katsauksia puheenjohtajalta ja toiminnanjohtajalta. Lisäksi vastuualueiden johtajat pitivät lyhyitä katsauksia keskeisistä, meneillään olevista sekä asiantuntijoiden pöydällä olevista asioista. Myös johtokunnan jäsenet raportoivat valiokuntien ja verkostojen kokouksista.

Eri sidosryhmien, muun muassa ministeriöiden, muiden järjestöjen ja osuuskuntien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan yhteisöjäsenten kanssa.

Johtokunta käsitteli liittojen ja valiokuntien lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Keskusliiton asiantuntijat pitivät alustuksia meneillään olevista aiheista. Johtokunnan jäsenet kiersivät myös aktiivisesti liittojen ja yhdistysten kokouksissa ja tilaisuuksissa ympäri Suomea. Osa vieraili myös kokouksissa Brysselissä ja muissa kansainvälisissä kokouksissa.

Johtokunta käsitteli ja teki päätöksiä myös keskusliiton taloudesta ja sijoituksesta.

Vuoden 2024 kesäretki tehtiin Keski-Pohjanmaalle. Ohjelmassa oli tutustumista alueella merkittäviin edunvalvonnallisiin kysymyksiin, tuotantosuuntiin ja maa- ja metsätaloutta lähellä oleviin yrityksiin. Johtokunta jalkautui kentälle ja tapasi jäsenkuntaa ja sidosryhmiä.

Ohjelman aluksi nautittiin kulttuurista ja keskusteltiin liiton johtokunnan jäsenten kanssa. Tutustumiskohteina olivat Suomen suurimman lomituspalveluyksikön hallinto Toholammilla, Kpedu Kannuksessa, Penttilän peruna, Kalajoella sekä Hauhtosen marjatila, Marinkainen.

Johtokunnan kokoonpano

1. puheenjohtaja MMT, maanviljelijä Juha Marttila Simosta (2009 -, johtokunnan jäsen 2005 -)
 2. puheenjohtaja maanviljelijä Tero Lahti Karstulasta (2023 -)
 3. puheenjohtaja maanviljelijä Arto Laine Hattulasta (2021 -)
- maatalousyrittäjä Kati Partanen Iisalmesta (2011 -)
- maanviljelijä Jaakko Halkilahti Salosta (2014 -)
- maanviljelijä Asko Miettinen Joensuusta (2019 -)
- maanviljelijä Susanna Valtonen Hämeenlinnasta (2022 -)
- maatalousyrittäjä Riitta Torikka Valkealasta (2024 -)
- maatalousyrittäjä Aleksis Kyrö Orimattilasta (2024 -)

Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheenjohtaja, kansanedustaja ja maanviljelijä Eerikki Viljanen, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja, metsänomistaja Mikko Tirola sekä toiminnanjohtaja Jyrki Wallin. Johtokunnan sihteerinä toimi johdon erityisavustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöstöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Johtoryhmä

Johtoryhmä, joka toimii keskusliiton operatiivisena elimenä, kokoontui kertomusvuoden aikana 12 kertaa. Johtoryhmä käsittelee johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmistelelee johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä asioita. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja tekee päätöksiä keskusliiton talous- ja henkilöstöasioista siinä laajuudessa kuin johtoryhmän ohjesäännössä on määritelty. Johtoryhmä nimeää järjestön edustajia eri ministeriöiden tai muiden vastaavien työ- ja muihin ryhmiin.

Johtoryhmän kokoonpano

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi johtokunnan ensimmäinen puheenjohtaja Juha Marttila

ja jäsenenä 2. puheenjohtaja Tero Lahti, 3. puheenjohtaja Arto Laine sekä toiminnanjohtaja

Jyrki Wallin. Puhe- ja läsnäolo-oikeutettuina johtoryhmän kokouksiin osallistuivat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Eerikki Viljanen sekä metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tiirola. Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallistuneet johtoryhmän kokouksiin tarpeen tullen omien vastuualueidensa asioiden esittelijöinä. Johtoryhmän sihteerinä toimi johdon erityisavustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöstöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Valtuuskunta 2024

MTK:n valtuuskunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa. Valtuuskuntaan kuului 55 MTK-liittojen nimeämää jäsentä, 20 MTK:n jäseniksi liittyneiden metsänhoitoyhdistysten nimeämää jäsentä, neljä yhteisöjäsentä ja kuusi asiantuntijaa.

Valtuuskunnan kevätkokous järjestettiin Espoon Hanasaarella 24.4.2024. Kokouksessa oli läsnä 64 varsinaista jäsentä, 8 varajäsentä. Asiantuntijajäsenistä paikalla oli neljä edustajaa.

Vuoden Helmi -palkinto myönnettiin MTK-Vähäkyrölle. MTK-Vähäkyrö ansaitsi tunnustuksen erityisesti ideoimalla ja järjestämällä maaseutuaiheisen valokuvanäyttelyn keväällä 2023. Näyttely koottiin Viljelijä välittää -valokuvakilpailun kuvista.

Kunniamaininnan saivat MTK-Rannikko ja Pirkanmaan maaseutunuoret. MTK Rannikko järjesti viljelijöille ja maaseutuyrittäjille virkistyspäivän 17.3.2023 Raahessa.

Pirkanmaan maaseutunuoret puolestaan toteuttivat yhteistyössä Farmi Älli-hankkeen kanssa Liha-appron, jonka keskeisenä teemana oli luoda positiivista mielikuvaa suomalaisesta ruuantuotannosta.

Valtuuskunta vahvisti MTK:n ja MTK-konsernin edellisen vuoden tilinpäätöksen ja antoi vastuuvapauden asianomaisille.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin jatkamaan Eerikki Viljanen MTK-Uudeltamaalta, 1. varapuheenjohtajaksi Sanna Hämäläinen MTK-Etelä-Savosta ja 2. varapuheenjohtajaksi Sari Lantta Mhy Mänty-Saimaasta.

Valtuuskunnan syyskokous järjestettiin 26.–27.11.2024 Espoon Hanasaaressa. Kokouksessa oli läsnä 66 varsinaista jäsentä, 11 varajäsentä. Asiantuntijajäsenistä paikalla oli neljä edustajaa.

Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion. Ensimmäisenä päivänä aloitettiin yleiskeskustelu, jossa tehtiin henkilöesitykset toisen päivän henkilövaaleihin. Ensimmäisen kokouspäivän päätteeksi järjestettiin johtokunnan jäsenten vaaliin osallistuneille ehdokkaalle paneelikeskustelu. Illallinen nautittiin kokouspaikan ravintolassa ja illallispuheen piti arkkipiispa Tapio Luoma.

Toinen kokouspäivä jatkui yleiskeskustelulla ja tämän jälkeen kuultiin asiantuntijoiden vastaukset.

Kokouksessa valittiin johtokunnan erovuoroisten jäsenten tilalle johtokunnan jäseniksi kolmivuotiskaudelle 2025–2027 Asko Miettinen (MTK-Pohjois-Karjala) ja Matti Keltto (MTK- Maaseutunuorten edustaja).

MTK:n valtuuskunnan kokoonpano 2024

MTK-liitot

- 1 Etelä-Pohjanmaa, Huhtala Arto
- 2 Etelä-Pohjanmaa, Kankaanpää Timo pj
- 3 Etelä-Pohjanmaa, Kohtakangas Kati
- 4 Etelä-Pohjanmaa, Isomäki Jaakko
- 5 Etelä-Pohjanmaa, Ojala Tero
- 6 Etelä-Pohjanmaa, Rantala Suvi
- 7 Etelä-Pohjanmaa, Uitto Hannu
- 8 Etelä-Savo, Makkonen Otto
- 9 Etelä-Savo, Hämäläinen Sanna pj
- 10 Etelä-Savo, Pajunen Taneli
- 11 Häme, Kantola Matti
- 12 Häme, Haarala Lassi-Antti pj
- 13 Häme, Länninki Aku
- 14 Häme, Parikka Pia
- 15 Häme, Mäkelä Satu
- 16 Kaakkois-Suomi, Hovi Petri
- 17 Kaakkois-Suomi, Suonio Susanna
- 18 Kaakkois-Suomi, Kainulainen Janne
- 19 Kaakkois-Suomi, Seitsonen Matti pj
- 20 Keski-Pohjanmaa, Ala-Kopsala Atso
- 21 Keski-Pohjanmaa, Vuotila Henna pj
- 22 Keski-Pohjanmaa, Kivelä Markus
- 23 Keski-Suomi, Jalkanen Juhana pj
- 24 Keski-Suomi, Laahanen Maija
- 25 Keski-Suomi, Ahonen Tomi
- 26 Lappi, Kasurinen Hanna-Mari pj
- 27 Lappi, Kortosalmi Aleksi
- 28 Pirkanmaa, Hevonoja Jani
- 29 Pirkanmaa, Niittyoja Jukka pj.
- 30 Pirkanmaa, Ojanen Tuula

- 31 Pohjois-Karjala, Myllynen Kalle pj
- 32 Pohjois-Karjala, Leminen Urpo
- 33 Pohjois-Karjala, Koponen Osmo
- 34 Pohjois-Savo, Harmoinen Bartje
- 35 Pohjois-Savo, Sirviö Perttu pj
- 36 Pohjois-Savo, Heiskanen Anni
- 37 Pohjois-Savo, Kajan Jari
- 38 Pohjois-Suomi, Nivala Sami pj
- 39 Pohjois-Suomi, Komulainen Eija
- 40 Pohjois-Suomi, Joensuu Sauli
- 41 Pohjois-Suomi, Paakkari Tauno
- 42 Pohjois-Suomi, Ojantakanen Jukka
- 43 Satakunta, Heikola Otso pj
- 44 Satakunta, Kangasvuori-Hosike Anne
- 45 Satakunta, Junnila Juha
- 46 Satakunta, Tiusanen Johannes
- 47 Satakunta, Uusitalo Mikko
- 48 Uusimaa, Kurki Sanna
- 49 Uusimaa, Aija Kalek pj
- 50 Uusimaa, Viljanen Eerikki
- 51 Varsinais-Suomi, Ahokas Pekka
- 52 Varsinais-Suomi, Lehtonen Arne pj
- 53 Varsinais-Suomi, Mahkonen Tero
- 54 Varsinais-Suomi, Lahdenperä Milla
- 55, Varsinais-Suomi, Jensen Henrik

Yhteisöjäsenet

- 1 STKL, Sjöholm Markus
- 2 ProAgria, Keisala Merja
- 3 Suomen Yhteismetsät ry, Kallunki Heikki
- 4 Suomen Hippos ry, Voutilainen Harri

MHY-alueet

- 1 Itä-Suomi, Aalto Jouni
- 2 Itä-Suomi, Lantta Sari
- 3 Itä-Suomi, Tirola Mikko
- 4 Itä-Suomi, Otronen Päivikki
- 5 Itä-Suomi, Tolppanen Tapio
- 6 Itä-Suomi, Vauhkonen Mikko
- 7 Itä-Suomi, Koskiahho Lari
- 8 Itä-Suomi, Hatakka Markku
- 9 Länsi-Suomi, Hakala Herman
- 10 Länsi-Suomi, Puukangas Sami
- 11 Länsi-Suomi, Asmala Harri
- 12 Länsi-Suomi, Heikkilä Kyösti
- 13 Länsi-Suomi, Piekka Tuula
- 14 Länsi-Suomi, Kataja Jukka-Pekka
- 15 Länsi-Suomi, Villman Jarmo
- 16 Länsi-Suomi, Vesanto Jukka
- 17 Pohjois-Suomi, Lehtiniemi Heikki
- 18 Pohjois-Suomi, Granroth Aaro
- 19 Pohjois-Suomi, Heikkilä Matti
- 20 Pohjois-Suomi, Moilanen Heikki

Asiantuntijat

- Valio Oy, Toimitusjohtaja Annikka Hurme
Mela, Toimitusjohtaja Heli Backman
Osuustoiminta-keskus Pellervo ry, Toimitusjohtaja Mari Kokko
Atria Oyj, yhteiskuntasuhdejohtaja Risto Lahti
Berner Oy, Toimitusjohtaja Antti Korpiniemi
Luke, Professori Johanna Buchert

Metsävaltuuskunta

Metsävaltuuskunta kokoontui vuonna 2024 yhden kerran. Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous pidettiin 31.10.2024 Espoon Hanasaassa.

Metsävaltuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin Mikko Tirola, 1. varapuheenjohtajaksi Timo Junnila ja 2. varapuheenjohtajaksi Otto von Frenckell.

Vuoden Kymppi -tunnustus luovutettiin tänä vuonna Metsänhoitoyhdistys Kainuulle.

Metsävaltuuskunta myönsi metsäjohtokunnan esityksen mukaisesti metsävaltuuskunnankultaisen ansiomerkin metsäjohtokunnan 2. puheenjohtajalle Jukka-Pekka Hannikaiselle.

Varsinaista kokousta edeltäneenä päivänä 30.10.2024 Espoon Hanasaassa järjestettiin metsävaltuuskunnan seminaari ja illallinen. Seminaarin aiheena oli metsäalaa koskeva uutisointi mediassa. Seminaarin jälkeen metsävaltuuskunnan kokousedustajat pitivät suuralueittaiset kokouksensa.

HENKILÖSTÖ

Keskusliitossa työsuhteessa vuoden 2024 lopussa oli 103 henkilöä noudatellen kahden edellisvuoden tasoa.

Naisten osuus henkilöstöstä vuoden 2024 lopussa oli 52 % ja miesten 48 %. Henkilöstön keski-ikä oli 50 vuotta ja keskimääräinen työsuhteen kesto yhdeksän vuotta. Henkilöstön vaihtuvuus oli vähäistä. Vakituisten henkilöstön kokonaisvaihtuvuus pysyi viime vuotisella tasolla ollen neljä prosenttia. Työsuhteet ovat pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia ja kokoaikaisia. Määräaikaiset työsuhteet perustuvat tyypillisesti hankkeisiin ja sijaisuuksiin.

Vuonna 2024 toteutimme muutamia hanke- ja korvausrekrytointeja eri asiantuntijatehtäviin. Kesäksi palkkasimme kesätyöntekijöitä ja Brysseliin toimistoon harjoittelijoita viiden kuukauden harjoittelujaksoille.

Toteutimme vuosikellon mukaisesti henkilöstötutkimuksen sekä sitä täydentävän pulssikyselyn. Käsittelimme tulokset ja sovimme kehittämistoimista yksiköittäin ja keskusliiton tasolla. Tulosten perusteella työpaikan vahvuuksia ovat olleet työtovereilta sekä esihenkilöltä saatu apu ja tuki, hyvä yhteishenki sekä työn joustavuus. Kehittämiskohteiksi nousi erityisesti työn henkisen ja kognitiivisen kuormituksen vähentäminen. Vuoden aikana tehtiin myös työpaikkaselvitys yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sekä sitä täydentävä työpaikan riskien arviointi.

Keväällä toteutimme vuosittaiset kehityskeskustelut. Keskusliiton henkilöstön osaamisen kehittäminen painottui substanssiosaamisen ohella vaikutta-

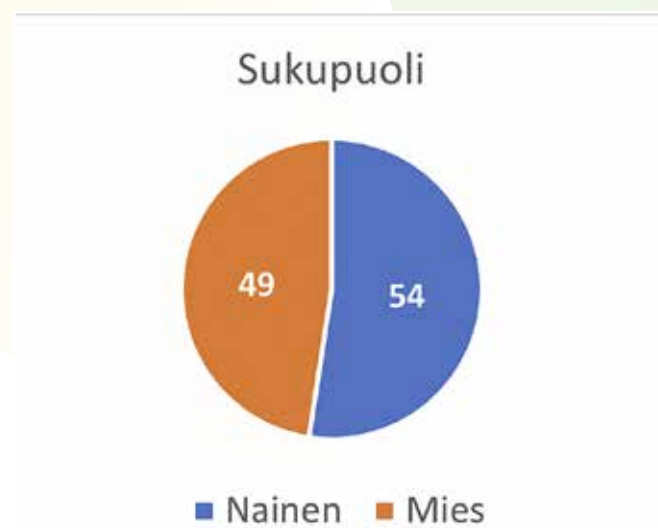
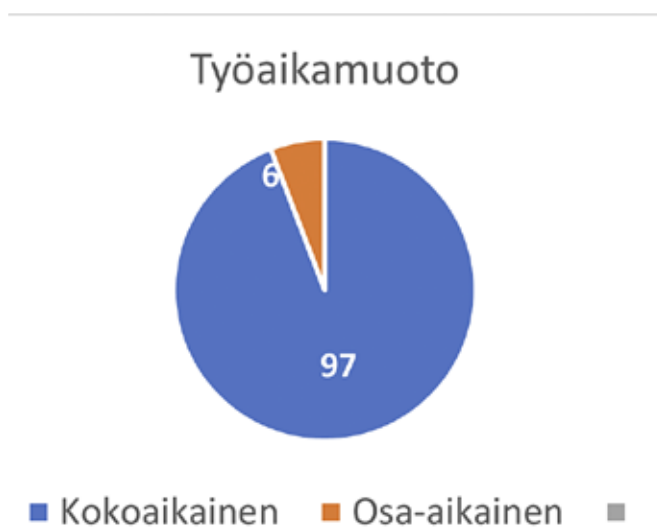
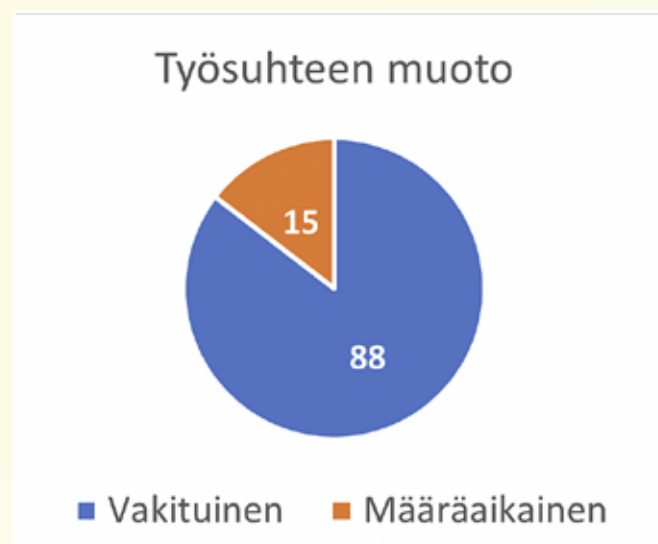
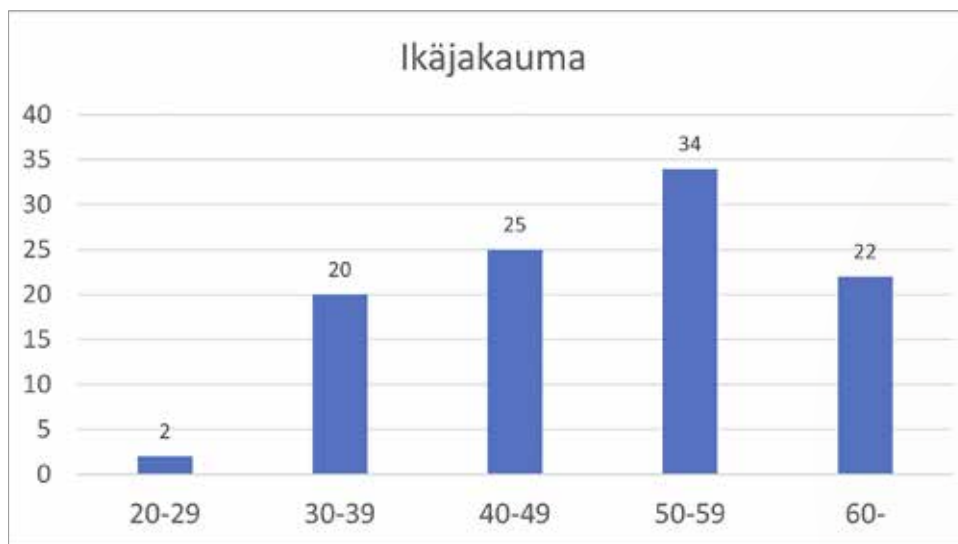
mistaitoihin. Digi- ja tekoälytaitojen kehittämiseen kannustettiin tarjoamalla Eduhousen koulutuksia koko henkilöstölle.

Esihenkilötyön ajankohtaisia teemoja käsittelevät esihenkilötärskyt jatkuivat kvartaaleittain vuonna 2024. Talon yhteisiä perehdytystilaisuuksia järjestimme vuoden mittaan kaksi kertaa. Lisäsimme perehdytyksen työkaluja henkilöstöjärjestelmä Mepcoon. Yhteisöllisyyden, sisäisen viestinnän ja tiedonkulun varmistamiseksi jatkoimme säännöllisiä yhteisiä henkilöstötilaisuuksia ja -infoja.

Jatkoimme työhyvinvoinnin monipuolista ylläpitämistä ja kehittämistä yhteistyössä henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa. Tarjosimme henkilöstölle ohjattua taukoliikuntaa hyvinvointisovellus Cuckoon avulla. Jatkoimme edelleen 50 vuotta täyttäneiden mahdollisuutta osallistua työkykyä tukevaan Kuntoviikkoon. Kuntoviikko on ennalta ehkäisevää varhaisvaiheen kuntoutusta, jota Kela tukee. Tarjosimme koko henkilöstölle mahdollisuuden osallistua ensiapukoulutuksen. Lisäksi tuimme henkilöstön hyvinvointia, liikunta- ja kulttuuriharrastuksia tarjoamalla virike-etua.

Vuonna 2024 sairauspoissaolot vähenivät hieman edellisvuodesta ollen vajaat kaksi prosenttia. Jatkoimme henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen tähtävästä yhteistyöstä työeläkeyhtiö Varman kanssa. Myös työtaturma- ja työkyvyttömyyseläketietojen näkökulmasta vuoden 2024 tilanne oli erinomainen.

Graafeja (tilanne 31.12.2024):

TALOUS

TALOUS, TOIMINTAKERTOMUS 1.1. – 31.12.2024

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry konsernin konsernitilinpäätökseen on vuonna 2024 tytäryhtiöinä sisällytetty Viestimedia Oy (99,98 %), ArvoLex Oy (72,32 %), Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaisten Talo Oy (66,04 %). Konsernitilinpäätökseen on lisäksi sisällytetty emon suoraan omistamat osakkuusyhtiöt Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), MTK Hankinnat Oy (42,00 %), Töitä Suomesta Työ-voimapalvelut Oy (33,33 %), Dataspace Europe Oy (31,72 %) ja Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,33 %) sekä Viestimedia Oy:n omistamat osakkuusyhtiöt Myyntimestarit Oy (31,62 %) sekä Tombcape & Tippler Oy (24,80 %). Tilikauden lopulla perustettua Laatua Suomesta Oy:tä (40,00 %) ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen.

Konsernin tilikauden tulos oli +5,9 milj. euroa voitollinen (+6,2 milj. vuonna 2023). Tilikauden ylijäämä verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen oli +5,3 milj. euroa voitollinen (+5,4 milj.).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista lisäarvoa.

Keskusliiton toiminta ja talous vuonna 2024

Varsinaisen toiminnan kulujäämän (ns. kulujäämä I) kolme aiempaa vuotta jatkunut voimakas kasvu päättyi tilikaudella 2024. Aiempien tilikausien 2021–2023 kulujäämän kasvu selittyi tilikauden 2020 poikkeuksellisen alhaiselta koronapandemian tasolta palautumisella. Tilikaudella 2024 kulujäämä laski -1,1 % eli -0,151 milj. euroa ollen -13,146 milj. euroa (+6,1 %, -13,297 milj. euroa) alittaen selvästi budjetoidun (-14,724 milj. euroa). Kulujäämän laskua selittää mm. projektitoiminnan kulujäämän pienentymisen -0,260 milj. eurolla.

Edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kulut olivat -13,112 milj. euroa kasvaen +0,040 milj. euroa eli +0,4 % vuodesta 2023. Henkilöstökulut muodostivat merkittävimmän osan eli 65 % kaikista edunvalvonnan kuluista (64 % v. 2023). Henkilöstökulut kasvoivat +0,170 milj. eurolla eli +2,0 %. Toiminnan normalisoitumista koronavuosista uuteen toimintatapaan kuvastaa se, että matka- ja autokulujen (0,643 milj. euroa) kasvu hidastui +1,6 %:iin sekä kokous- ja neuvottelukulut (0,151 milj. euroa) säilyivät muuttumattomina. Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimukseen liittyviä veloituksia, joiden kokonaismäärä oli 1,897 milj. euroa (2023 1,855 milj. euroa).

Projektitoiminnan kulujäämää on tietoisesti rajoitettu vuodesta 2020, jotta keskusliitto pystyy palaamaan pitkän aikavälin kestävään rahoitusraamiin. Projektitoiminnan kulujäämä oli -0,502 milj. euroa (-0,772 milj. euroa).

MTK:n Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kurseihin ja koulutuksiin sekä muuhun toimintaan 0,395 milj. euroa. Järjestökoulutuksen aktiviteetit säilyivät korkealla tasolla.

Jäsenlehti Mainion kulujäämä kasvoi odotettua maltillisemmin +4,8 % ollen -0,328 milj. euroa tuottojen (0,068 M€) kasvettua selvästi edellisistä vuosista. Pitkällä aikavälillä kulujäämää kasvatti jäsenviestintäkonseptin uudistaminen vuonna 2023. Vuodesta 2023 lukien painettu lehti on jaettu kaksi kertaa vuodessa kaikille jäsenille. Samalla sen kulujäämä kasvoi pysyvästi noin -0,1 milj. eurolla.

Varainhankinta

Jäsenmaksutuotot kasvoivat +0,180 milj. eurolla ollen 5,146 milj. euroa ja jääden budjetoidusta tasosta. Varainhankinnan bruttotuotto vuonna 2024 oli +6,003 milj. euroa (+5,145 milj. euroa) kasvaen +16,7 %. Merkittävä kasvu

johtui perinteisen postilla lähetettävän jäsenmaksulaskun laskutuskulujen kattamiseksi vuonna 2024 käyttöön otetusta paperilaskulisästä (+0,672 M€). Varainhankinnan bruttotuotolla kyettiin kattamaan 37 % (32 %) varsinaisen toiminnan kuluista.

Varainhankinnan kustannukset keskusliitolle ovat kasvaneet järjestöuudistuksen takia erittäin voimakkaasti. Jäsenmaksujen bruttotuotosta edelleen lähes neljännes meni varainhankinnan kuluihin. Varainhankinnan kulut -1,2 milj. euroa muodostuivat pääosin jäsenpalvelurekisteri Oivan kehitykseen ja opeointiin käytetyistä kuluista -0,9 milj. euroa. Varainhankinnan kuluiksi kirjattiin -0,137 milj. euroa korvauksia maataloustuottajain yhdistysten järjestämistä koululaistapahtumista sekä Kokkaa kotimaista -kampanjasta. MTK:n Säätiö myönsi +0,1 milj. euron avustuksen näihin tapahtumiin.

Varainhankinnan nettotuotto kasvoi 4,817 milj. euroon saavuttaen budjetoidun tason jäsenpalvelurekisterin kulujen jäätyä selvästi budjetoitua alemmiksi. Vuonna 2021 käynnistyneen järjestöuudistuksen tavoitteena oli kasvattaa merkittäväällä tavalla varainhankinnan nettotuottoa pitkällä aikavälillä järjestön kaikilla tasoilla. Tavoitteen toteutumista kyetään arvioimaan, kun keskusliitto on tehnyt päätökset vuoden 2025 jälkeisestä jäsenmaksuohjelmasta kokonaiskertymätavoitteineen.

Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -8,330 milj. euroa (-9,336 milj. euroa). Kulujäämä II laski -10,8 % (-1,006 milj. euroa) varsinaisen toiminnan kulujäämän jäätyä budjetoitua alemmaksi yhdessä paperilaskulisän käyttöönoton myötä.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 51 % (2023 58 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja / -tappiota ja sijoitusomaisuuden arvonalennusten / -palautusten muutoksia oli +13,4 milj. euroa (+13,3 milj. euroa). Juoksevalla sijoitustoiminnalla kyettiin kattamaan varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen.

Viestimedia Oy maksoi osinkoa 4,0 milj. euroa (4,0 milj. euroa). Muut osinkotuotot olivat 9,1 milj. euroa (8,3 milj. euroa). Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen nettotuotto oli +1,1 milj. euroa (+1,4 milj. euroa).

Keskusliiton pitkän ajan strategisessa allokaatiomuutoksessa vaihtoehtoisten sijoitusten painoa on järjestelmällisesti lisätty useiden vuosien ajan. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus markkina-arvoin laskettuna nousi tilikauden lopussa 39,3 %:iin keskusliiton sijoituksista. Sijoitusvarallisuuden allokaation strateginen muokkaus jatkuu edelleen lähivuodet kasvattamalla pääomasijoitusten suhteellista osuutta. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuuden kasvattaminen on toistaiseksi laskenut salkun arvon vaihtelua eli salkun volatiliiteetti on laskenut. Osana MTK:n sijoitusohjesäännön ja sijoitusperiaatteiden uudistamista MTK:n johtokunta käynnisti vuonna 2017 pitkään omistettujen tiettyjen kotimaisten osakkeiden vähentämishojelman. Ohjelma jatkuu edelleen.

Tilikaudella 2022 likvidien korko- ja osakesijoitusten tuotto oli voimakkaan negatiivinen, mikä johtui mm. jyrkästä korkojen noususta. Sijoitusten tuotto tilikaudella 2024 oli +8,5 % sijoitusmarkkinoiden palautuessa nopean ja jyrkän koronnostosyklin päätyttyä. Tilikaudella 2024 likvidien korko- ja osakesijoitusten tuotto oli hyvä ja odotettua selvästi parempi, koska maailmantalous ei vastoin odotuksia ajautunut taantumaan, inflaation hidastuminen jatkui ja keskuspankit käynnistivät ohjauskorkojen laskun. Osakkeiden sisällä tuottoerot eri päämarkkina-alueiden välillä olivat poikkeuksellisen suuret. Korkosijoitusten sisällä parhaiten tuottivat alemman luottoluokituksen

high yield -yrityslainat. Korkojen jyrkän nousun aiheuttama markkinavaikutus näkyi tilikaudella 2024 edelleen selvästi kiinteistösijoituksissa niiden tuoton jäädessä negatiiviseksi. Private equity -sijoitusten tuotto toipui selvästi. Listaamattomien korkosijoitusten tuotto jatkui erittäin hyvänä ja vakaana.

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä vuonna 2024 oli +6,1 milj. euroon (+0,8 milj. euroa).

Arvonlennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon. Arvonlennuksia ja arvonalennusten palautuksia kirjattiin nettomääräisesti

-3,4 milj. euroa (+2,0 milj. euroa). Arvonlennuksia oli 31.12.2024 taseessa -12,3 milj. euroa (-9,0 milj. euroa) eli niiden määrän kasvu heikensi tulosta -3,4 milj. euroa. Suurin yksittäinen arvonalennus koskee HKScanin osakkeita (-4,6 milj. euroa).

Korkotaso säilyi tilikauden aikana korkeana, mikä kasvatti korkokuluja edelliseen tilikauteen verrattuna -0,181 milj. euroa -1,077 milj. euroon. Korkokulut Maataloustuottajain Eläkesäätiölle olivat -0,04 milj. euroa (-0,05 milj. euroa). Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma laski 0,8 milj. euroon (1,0 milj.). Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot säilyivät korkealla korkotason nousun myötä. Tilikauden lopussa liittotilin saldo oli 10,4 milj. euroa (10,8 milj. euroa). Liittotilin kaikkien varojen samanaikainen nosto ei vaarantaisi Keskusliiton maksuvalmiutta. Korkokulut Viestimedia Oy:lle olivat -0,60 milj. euroa. Korkotuotot olivat vähäisiä nousten kuitenkin jonkin verran.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat -0,21 milj. euroa (-0,21 milj. euroa) ja säilyivät vakaana.

Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli +7 763 489 euroa ylijäämäinen. Tulosta arvioitaessa on syytä huomioda, että MTK:n tilinpäätöksen tulee vuosittain näyttää keskimäärin vähintään 7–9 miljoonan euron suuruis-

ta ylijäämää, jotta sijoitusvarallisuuden reaaliarvo ja siten keskusliiton kyky rahoittaa edunvalvontaa pitkällä aikavälillä kestävästi kyetään säilyttämään myös tulevaisuudessa muuttuneessa sijoitusympäristössä. Ylijäämätavoitteen tulee myös nousta inflaatiota vastaavasti.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on +7 763 489 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta ylijäämää +147 607 343 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 281,8 milj. eurosta 285,3 milj. euroon vuonna 2024. Oman pääoman tasearvo nousi +6,0 milj. euroa ja vieraan pääoman laski -2,5 milj. euroa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat ja näkymät vuodelle 2025

Vuoden 2025 budjetissa varsinaisen toiminnan kulujäämä laskee vuodelle 2024 budjetoidusta -0,3 % eli -0,049 milj. euroa ollen -14,675 milj. euroa. Edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kulujäämän odotetaan kasvavan vuodelle 2024 budjetoidusta +1,5 % eli +0,185 milj. euroa -12,659 milj. euroon.

Varainhankinnan nettotuoton odotetaan vuonna 2025 kasvavan vuodelle 2024 budjetoidusta vain +1,1 % eli +0,051 milj. euroa 4,9 milj. euroon. Varainhankinnan kulujen odotetaan vuonna 2025 säilyvän korkealla tasolla -1,327 milj. eurossa. Jäsenmaksulaskutuksessa otettiin vuonna 2024 käyttöön paperilaskulisä, joka kohtuullisesti kertaluonteisesti kustannustasoa selvästi. Noin 26 % jäsenistä (20 %) on siirtynyt sähköisen jäsenmaksulaskutuksen piiriin helmikuun 2025 alkuun mennessä.

Kulujäämän varainhankinnan jälkeen odotetaan pienenevän vuodelle 2024 budjetoidusta -0,100 milj. euroa -9,900 milj. eurosta -9,800 milj. euroon. Vuoden 2025 budjetti on varainhankinnan ja sijoitustoiminnan jälkeen ennen kauppavoittoja +2,051 milj. euroa ylijäämäinen. Edellä mainittuja lukuja arvioitaessa on tiedostettava, että MTK:n valtuuskunnan jäsenmaksuja koskevan päätöksen johdosta varainhankinnan bruttotuotto jää kuitenkin selvästi

vuodelle 2025 budjetoitua pienemmäksi. Tilannetta voi kuitenkin parantaa jäsentietojen päivittäminen Ruokaviraston tiedoilla.

Toistaiseksi Ukrainan sodalla ei arvioida olevan vaikutusta MTK:n pitkän aikavälin kestävään rahoitusraamiin eikä siten varsinaiseen toiminnan laajuuteen.

Viestimedia Oy:n osalta omistajan tavoitteena on kannattava liiketoiminta ja sen mahdollistamana vakaa osinkovirta. Yhtiön liikevaihdon odotetaan jatkavan alenemista vuonna 2025 budjetoidun liikevaihdon ollessa 27,2 milj. euroa. Liiketoiminnan kannattavuuden odotetaan myös alenevan, mikä tarkoittaa toteutuessaan osingonmaksukyvyyn heikkenemistä edelleen. Tilikaudelta 2024 yhtiö maksaa -1,5 milj. euroa aiempaa pienemmän osingon. Osingonmaksukyvyyn muutos on MTK:n pitkän aikavälin kestävä rahoitus pohjan näkökulmasta merkittävä ja huomioitava varainhankinnan tuottotavoitteita asetettaessa.

MTK:n sijoitussalkussa noteerattujen osakkeiden paino on helmikuun 2025 puolivälissä noin 3 %-yksikköä yli neutraaliallokaation 45 % painon. Vastavasti pitkät korkosijoitukset ovat hieman 14,5 % neutraalia painoa alemmalla tasolla ja niiden duraatio on tavallista lyhyempi. Vaihtoehtoiset sijoitukset ovat noin 3 %-yksikköä alle neutraaliallokaation 40 % painon. Alkuvuoden tuotto on toistaiseksi positiivinen huolimatta voimakkaista globaaleista jännitteistä. Koko vuoden tuoton odotetaan olevan positiivinen edellyttäen, että maailmantalous ei ajaudu taantumaan, inflaatio säilyy hallinnassa eivätkä erilaiset globaalit jännitteet kasva selvästi lisää. Vuoden sisäiset noin -10 % korjausliikkeet ovat 1–2 vuoden välein toistuvia, mutta vähintään -20 % suuruisia korjausliikkeitä ei yleensä tapahdu ilman taantumaa.

Maalaisten Talossa on käynnissä lähivuosina korjausohjelma, johon on varauduttu aiempaa korkeammilla vastikkeilla. Sijoituskiinteistöissä on tiedossa edelleen peruskorjaustarpeita. Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen nettotuoton odotetaan olevan +1,25 milj. euroa ylijäämäinen.

TIETOHALLINTO

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui toimintavuonna viisi kertaa. Johtoryhmän kokoonpano uudistui tammikuussa 2024. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi Heikki Laurinen, jäsenenä Jyrki Wallin ja Elina Schüller, ja sihteerinä Kimmo Kallionalusta. Ryhmän vastuulla ovat koko MTK-ryhmän tietohallintoa koskevat yhteiset toimintamallit ja palvelut sekä kokonaisarkkitehtuurin periaatteet ja tietoturva.

Tietohallinnon IT-strategian 2024–2026 toimeenpano oli keskeisessä roolissa toimintavuonna. Muutoksia toteutettiin IT-johtamisessa eri tasoilla. Strategisella tasolla varmistettiin pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttaminen ja osaamisen kehittäminen. Taktisella tasolla keskityttiin resurssien tehokkaaseen ohjaamiseen ja konkreettisten osaamisvaatimusten tunnistamiseen. Operatiivisella tasolla varmistettiin tehtävien tehokas suorittaminen ja niiden vaikuttavuus strategiassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti.

Toimintavuonna kehitettiin IT-strategian tavoitteiden saavuttamiseksi IT-palvelutuotantoa systemaattisesti. IT-palvelukatalogi määriteltiin selkeyttämään toiminnan mahdollistavia IT-palveluita. Tämä paransi tietohallinnon työtehtävien mitoitusta, priorisointia ja viestintää sekä tarjosi rakenteen kustannuslaskennalle.

Toteutimme IT-tarkastus- ja analyysipelikirjan, joka auttaa tunnistamaan tietohallinnon tiedot ja riskit organisaation mahdollisissa rakennemuutoksissa. Muutostilanteissa korostuvat tieto- ja kyberturvallisuus, teknologia- ja tietoarkkitehtuuri, toiminnan jatkuvuus sekä sopimusasiat.

Projekti- ja kehitystoimintaa, raportointia sekä salkkuohjausta kehitettiin tehokkaamman strategisen toteutuksen ja läpinäkyvyyden saavuttamiseksi. Uudistettu toimintamalli yhdistää kehitystoimenpiteet tiiviimmin strategiaan, mikä parantaa tavoitteiden seuranta- ja arviointia.

Tietohallinnon johtoryhmä vahvisti keskeiset kokonaisarkkitehtuurin periaatteet IT:n suunnitteluun, toteutukseen ja hallintaan. Sovellus- ja järjestelmäympäristöissä suositetaan skaalautuvia palveluita. Prosessien ja järjestelmien tietoturvakäytäntöjä auditointiin ja päivitettiin vastaamaan EU:n tietosuoja- ja tietoturva-asetuksia.

Käynnistimme modernin tietotyön kehitysprojektin, jonka tavoitteena on tietotyön tehostaminen ja dokumentinhallinnan modernisointi. Projektiin sisältyy tiedonhallintasuunnitelma ja sähköinen tietotyön pelikirja.

Järjestimme tietohallintopäivän 20.11.2024. Tapahtumassa käsiteltiin ajankohtaisia teknologia-aiheita, kuten AI:n vaikutuksia organisaatiokulttuuriin ja johtamiseen. Ulkopuolisina puhujina olivat Risto Sarvas (Aalto-yliopisto), Teemu Toivonen (Microsoft) ja Katja Bäckström (Elisa).

Osallistuimme laajasti organisaation kehityshankkeisiin ja kehitimme yhteistyössä sisäisten ja ulkoisten kumppaneiden kanssa MTK:n jäsenapplikaatioita ja markkinainformaatiopalveluita.

A man wearing a grey turtleneck sweater, orange pants, and an orange beanie is sitting on a wooden log. He is smiling and pouring tea from a black kettle into a wooden mug. To his right is a fire burning in a stone fire pit. The background shows a wooden cabin and green trees.

MTK SÄÄTIÖ

Hallinto ja henkilöstö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvosto:

Puheenjohtaja, maanviljelijä Aki Kaivola Lammi(2006-pj.13.6.2013-)
Varapuheenjohtaja, maanviljelijä Sami Nivala Raahe(2024-)
Maanviljelijä Paula Pusa Keuruu(2019-)
Maanviljelijä Rauno Pekkola Ruotsinpyhtää(2024-)
Maanviljelijä Sanna Hämäläinen Savonlinna(2021-)
Maanviljelijä Jouni Paunonen Juva(2018-)
Toiminnanjohtaja Visa Merikoski Tampere(2013-)
Maanviljelijä Päivi Ylä-Outinen Lappeenranta(2019)
Maanviljelijä Osmo Koponen Liperi(2018-)
Maanviljelijä Juha Auvinen Salo(2022-)
Maanviljelijä Seppo Paavola Kaustinen(2007-)
Maanviljelijä Marko Repo Simo(2011-)
Maanviljelijä Otso Heikola Kokemäki(2023-)
Maanviljelijä Tiina Korhonen Vesanto(2024-)
Maanviljelijä Eija Komulainen Kuhmo(2021-)
Maanviljelijä Kallepekka Toivonen Nurmijärvi(2017-)
Toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi Lapua(2010-)

Säätiön hallitus:

Puheenjohtaja agronomi Esa Härmälä (2017-).
Varapuheenjohtaja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2009-)
Toiminnanjohtaja Anna-Kaisa Jaakkola 25.6.2024 saakka
ja toiminnanjohtaja Päivi Rönni 25.6.2024 lähtien.
Maanviljelijä Timo Kankaanpää (2022-)

Henkilöstö:

Säätiön asiamies on metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003-), joka toimii myös Säätiön kiinteistöjen hoitajana ja hallintoneuvoston sekä hallituksen sihteerinä.

Tuntipalkkalaisina ovat toimineet:

Emäntä Nina Palmroos-Tuominen (2003-).
Palveluvastaava Suvi Malin (2021-)
Palveluvastaava Veera Tuominen (2021-)

Metsänhoitotöitä ovat tehneet metsänhoitoyhdistysten ja Metsä Groupin metsurit. Säätiön metsien puutavara on pääosin myyty Osuuskunta Metsäliitolle, Puunkorjuussa työskennelleet ovat enimmäkseen olleet ostajien työntekijöitä tai urakoitsijoita.

Lähipiiri

MTK:lle on myönnetty avustuksia yhteensä 495 000 euroa.
MTK:n Kettulan vierastilaisuuksia on tuettu noin 79 000 eurolla.

Säätiön talous

Säätiön taloudellinen asema on talouskauden aikana ollut hyvä.

Tulorahoitus tuli puunmyynnistä, vuokraustoiminnasta, korko- ja osinkotuloista. Kuluja on syntynyt metsänhoidosta, rakennusten ylläpidosta korjauksista ja yhtiövastikkeesta.

Säätiön tilikauden ylijäämä on 872 212,64 euroa. Säätiötä uhkaavia merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä.

Avustukset

Säätiö on myöntänyt tilikaudella uusia avustuksia yhteensä 755 000,00 eurolla. Tilikaudella on maksettu sekä kuluneella tilikaudella että aiemmillä tilikausilla myönnettyjä avustuksia yhteensä 798 586,24 euroa. Säätiö sai

yhteensä 43 avustushakemusta, ja avustuksia myönnettiin 26 kappaletta.

Luonnonsuojelupalkinto

MTK:n säätiö myönsi 10 000 euron ”Veden vaalija” – palkinnon Saimaan vesiensuojeluyhdistykselle

Metsätilojen hoito ja käyttö

Säätiön toiminnassa on sen omistuksessa olevien metsätilojen hoidolla ja käytöllä ollut edelleen keskeinen asema. Vuoden lopun metsätiedoston mukaan säätiön puuvaranto on noin 933.000 m³ ja metsäpinta-ala n. 7611 ha, jolloin puuta on metsä- ja kitumaalla noin 123 m³/ ha. Metsät ovat sertifioitu FFCS(PEFC)-järjestelmän mukaan.

Tryffelikoe

Vuonna 2024 löytyi taas muutama pohjantryffeli, mutta ei viljeltyä lajiketta.

Metsätilojen ostot:

Säätiö osti Rautavaaralta yhteensä noin 100 hehtaarin suuruiset tilat Rossila ja Vellipuro sekä Kiuruvedeltä noin 55 hehtaarin suuruisen määrälän tilasta Aittomäki.

Muu toiminta:

Säätiön omistamalla Kettulan tilalla on järjestetty Säätiön isännöimiä tilaisuuksia. Kettulan tila on toiminut kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu- ja metsäretkeilykohteena. Lisäksi Säätiö on osallistunut Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin.

Säätiö vastaa rakennusten ja ympäristön hoidosta sekä järjestää henkilökunnan tilaisuuksiin.

Kertomusvuoden aikana Kettulassa oli Säätiön tai MTK:n tilaisuuksia yhteensä 40. Näihin tilaisuuksiin osallistui 851 henkilöä kotimaasta ja ulkomailta. Myös jo perinteeksi muodostuneet Kettulan hirvijahdit pystyttiin järjestämään kaksi kertaa. Kettulan tilan alueelta kaadettiin kuusi aikuista hirveä sekä kolme hirven vasaa.

Valkohäntäpeuran metsästyksiin kutsuttiin myös Säätiön ja MTK:n yhteistyökumppaneita mukaan. Toimintavuoden aikana oli peurakytisjahteja 20 kertaa ja lisäksi järjestettiin MPK ry:n metsästäjille ajojahti mäyräkoirilla kuudetta toista kertaa sekä lisäksi dreeverijahti.

TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖT

Viestimedia Oy:n toiminta vuonna 2024

Yhtiön tila, toiminnan tulos sekä olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2024 Viestimedian liikevaihto oli 27,74 miljoonaa euroa, mikä merkitsi 0,23 miljoonan euron laskua (-0,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna (27,97 milj. vuonna 2023.) Liikevoitto oli 2,59 miljoonaa euroa (3,19 milj. vuonna 2023) eli 9,3 % liikevaihdosta (11,4 % vuonna 2023.) Liikevoittoprosentti laski 2,1 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna.

Viestimedian kehitystyössä keskityttiin datakyvykkyyden rakentamiseen ja datan hyödyntämiseen liiketoiminnassa. Lisäksi yhtiö panosti tekoälyn hyödyntämiseen, ja yhtiön rakentama Renki-tekoälyavustaja sai finaali-paikoillaan tunnusta tekoälykilpailuissa Suomessa ja Pohjoismaissa.

Syyskuun lopussa 2024 Viestimedia lakkautti pientaloasumiseen keskittyneen Suomela-verkkopalvelun yhtiön kannattavuuden parantamiseksi. Lokakuussa 2024 niin ikään kannattavuussyistä lakkautettiin antenniverkossa näkynyt MT26-televisiokanava, jolla esitettiin ravilähetyksiä viikonloppuisin.

Viestimedia osti Konedata.net-verkkopalvelun marraskuussa 2024. Konedatassa on noin 8 500 maatalouskoneen tiedot ja noin 36 000 verkkokävijää viikossa. Konedata parantaa Viestimedian mediamyynnin tarjoomaa ja se liitetään vuonna 2025 osaksi Koneviestin verkkopalvelua.

Yhtiön strategia uudistettiin vuodenvaihteessa 2024–2025, jotta Viestimedia kykenee vastamaan paremmin nopeasti muuttuvan mediamarkkinan haasteisiin. Osana strategiatyötä uudistettiin johtamismalli, jotta tarvittavaa kehitystä saadaan vietyä eteenpäin entistä ketterämmin ja laadukkaammin. Johtamismalli edistää myös voimassa olevan IT-strategian toimeenpanoa suunnitelman mukaisesti.

Mediatoimiala kärsi talouden laskusta, mikä näkyi tilattavien lehtien kannattavuuden heikentymisenä. Useassa mediatalossa tehostettiin toimintaa ja käytiin muutosneuvotteluja. Mediamainonnan määrässä lasku jatkui aiempien vuosien tapaan: -3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna (Kantar, tam-

mi-marraskuu). Sanomalehtien (ml. digimainonta) mediamyynti laski -10,4 % ja aikakauslehtien -8,4 %. Inflaation seurauksena palvelujen hintojen nousu jatkui, ja muun muassa Posti jatkoi hinnankorotuksia, mikä vaikutti edelleen printtijulkaisujen kannattavuuteen.

Viestimedia Oy:n kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat julkaisut: Maaseudun Tulevaisuus, Kantri, MT Metsä, Suomalainen Maaseutu, MT Hevoset, Koneviesti, Aarre ja Suomela (syyskuuhun 2024 saakka), traktoreiden ja työkoneiden markkinapaikka Traktorpool ja Konedata.net (alkaen marraskuusta 2024). Lisäksi Viestimedia Oy oli osakkaana tilaus- ja mediamyyntiä tekevässä Myyntimestarit Oy:ssä, muuttopalveluja tarjoavassa Tombcape & Tippler Oy:ssä ja Kärkimedia Oy:ssä, joka on mediayritysten yhdessä omistama myynti- ja markkinointiyhtiö.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri, MT Metsä ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuus on Suomen toiseksi luetuin tilattava päivälehti. Maaseudun Tulevaisuuden kokonaistavoittavuus viikossa (painetun lehden lukijat ja digipalvelun käyttäjät) oli 533 700 (KMT 2024). Verkkopalvelun kävijämäärä oli keskimäärin 458 000 kävijää viikossa (GA 4). Vuonna 2024 Maaseudun Tulevaisuuden sisällöntuotannossa ja markkinoinnissa hyödynnettiin enenevästi Viestimedian parantunutta datakyvykkyyttä ja tekoälyä.

Maaseudun Tulevaisuus ilmestyi kertomusvuonna 148 kertaa (147). Keskimääräinen sivumäärä oli 18 (20). Lehden liitteistä Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12 (12), MT Metsä 10 (10) ja Kantri 11 (11) kertaa.

Koneviesti

Koneviesti on maa- ja metsätalouden sekä maarakennuksen parissa työskenteleville suunnattu ammattilehti ja verkkopalvelu. Koneviesti ilmestyi vuonna 2024 16 kertaa (16). Koneviestin keskimääräinen sivumäärä oli 114 sivua (120). Koneviestin kokonaistavoittavuus (painetun lehden lukijat ja digipalvelun käyttäjät) oli 169 700 (KMT 2024) ja verkkopalvelussa oli keskimäärin 33 600 kävijää viikossa (GA 4).

Aarre

Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä metsänomistajille ja muille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Aarre ilmestyi 11 kertaa vuonna 2024. Aarteen keskimääräinen sivumäärä oli 62 sivua (70). Aarteen kokonaistavoittavuus (painetun lehden lukijat ja digipalvelun käyttäjät) oli 110 000 (KMT 2024). Aarteen tuottamat verkkosisällöt julkaistaan Maaseudun Tulevaisuuden verkkopalvelussa (MT Metsä ja MT Ruoka).

Suomela

Pientaloasumiseen keskittynyt verkkopalvelu Suomela kärsi talouden ja erityisesti rakennusalan haastavasta tilanteesta, mikä näkyi palvelun media-mainonnan laskuna. Viestimedia lakkautti palvelun syyskuun lopussa 2024.

Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Viestimedian liikevaihdon odotetaan laskevan hieman vuonna 2025. Maltillista laskua odotetaan printtiliikevaihdossa niin tilaus- kuin mediamyynnissä, ja kasvua puolestaan digitaalisessa mainos- ja tilausmyynnissä sekä mahdollisesti uusien tulovirtojen kautta. Liikevaihdon kasvun mahdollistaa mm. mediamyynnin digitaalisen tuotteistuksen kehittäminen ja Konedata.net uutena palveluna. Lisäksi datakyvykkyyden hyödyntämisellä pyritään parantamaan tilausmyynnin asiakaspitoa ja digitaalista liikevaihtoa.

Kannattavuutta heikentävät erityisesti jakelupalvelujen hinnannousu sekä IT-lisenssien kasvavat kustannukset sekä mahdolliset palkankorotukset, joista päätetään keväällä 2025 alan työehtosopimusneuvotteluissa.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Suomen heikkona jatkuva taloustilanne vaikuttaa edelleen myös mediatoimialaan ja voi näkyä Viestimedian liiketoiminnassa niin media- kuin tilausmyynnissä.

Viestimedian ydinkohderyhmän eli maatalousyrittäjien määrä jatkaa alenemistaan, mikä aiheuttaa edelleen riskin Viestimedian nykyiselle liike-toiminnalle tulevina vuosina. Kannattavuuden varmistamiseksi on tärkeää kasvattaa digitaalisten tilausten määrää, laajentaa kohdeyleisöjä ja luoda tai hankkia uusia palveluja asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi on tärkeää tehostaa yhtiön toimintaa. Samalla on huolehdittava tuotteiden riittävästä laatuasteesta, jotta printtituotteiden kannattava elinkaari on mahdollisimman pitkä ja antaa aikaa digiliikevaihdon kasvattamiselle.

Median käyttäjien tilausväsymys, toimialan jatkuva digitalisoituminen ja kansainvälisten mainosalustojen kasvu aiheuttavat haasteita koko mediatoimialalle mukaan lukien Viestimedia. Printtilehtien määrä vähenee ja media siirtyy lisääntyvästi maksullisiin digisisältöihin, mikä totuttaa kuluttajia maksamaan digitaalisista sisällöistä, mutta samalla lisää kilpailua verkon tilausmyynnissä.

Postin ennakoima muutos siitä, että sanomalehtien määräpäiväjakelu loppuu tai muuttuu kolmepäivistä harvemmaksi ainakin osassa maata, on edelleen riski Viestimedian liiketoiminnalle tulevina vuosina. Koko Suomen, mukaan lukien haja-asutusalueet, kattava kolmepäiväinen määräpäiväjakelu on kriittinen palvelu myös tiedonvälityksen varmistamiseksi.

Tulos ja taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

(1000 €)	2024	2023	2022
Liikevaihto	27 742	27 972	29 372
Liikevoitto	2 589	3 191	3 689
Liikevoitto-% liikevaihdosta	9,3 %	11,4 %	12,6 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	32,4 %	32,3 %	29,4 %
Omavaraisuusaste	69,5 %	71,8 %	73,3 %

Henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut:

	2024	2023	2022
Henkilökunnan keskimääräinen lukumäärä tilikaudella	121	124	121
Tilikauden suoriteperusteiset palkat ja palkkiot sisältäen tulospalkkion (1000 €)	7 657	7 584	7 176

Vastuullisuus

Yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sen luonteen vuoksi sisälly merkittäviä ympäristöriskejä. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

Viestimediassa toimitaan sekä hyvän hallintotavan että yhtiön arvojen mukaisesti: ylpeästi juureva, yhdessä uudistuva ja rehdisti inhimillinen. Tämä tarkoittaa vastuullista toimintaa kaikkien sidosryhmien suuntaan.

Yhtiön hallinto ja toimiva johto

Hallintoneuvoston jäseninä vuonna 2024 ovat toimineet Jaakko Halkilahti, Aleksis Kyrö, Tero Lahti, Arto Laine, Asko Miettinen, Piia Ouri (henkilöstön edustaja), Kati Partanen, Mikko Tirola, Hannu Toivonen (henkilöstön edustaja), Riitta Torikka, Susanna Valtonen, Eerikki Viljanen ja Jyrki Wallin. Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Eerikki Viljanen.

Hallintoneuvoston valitsemina hallituksen jäseninä vuonna 2024 ovat toimineet Juha Marttila, Heikki Laurinen, Harri Saukkomaa ja Kati Sulin. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Juha Marttila.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Elina Schüller.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina ovat toimineet Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantrissa, MT Metsässä ja Suomalaisessa Maaseudussa Jouni Kemppainen, Koneviestissä Eemeli Linna ja Aarteessa Mari Ikonen.

Pellervo-Instituutti Oy:n toiminta vuonna 2024

Pellervo-Instituutti Oy:n/PI-johtamiskoulun toiminnan volyyymi liikevaihdolla mitattuna kasvoi jonkin verran ja tulos oli hieman positiivinen. Vakiintuneiden koulutusten ja tilaisuuksien osallistujamäärät pysyivät ennallaan. Yhteisökohtaisten, räätälöityjen koulutusten ja konsultointien määrä kääntyi kasvuun edellisvuodesta.

HLJ-Akatemia tammikuussa 2024

Akatemia pidettiin tammikuussa Tampereella; alustuksissa ja keskusteluissa kuultiin perheyritystarinoita sekä hahmoteltiin toimintaympäristön tulevaisuutta.

PI-veropäivät kesä- ja marraskuussa 2024

Veropäivien osallistujamäärät pysyivät ennallaan kesäkuun hybridikoulutuksessa ja joulukuun Teams-koulutuksessa. Vuonna 2024 järjestettiin myös kaksi ensimmäistä PI-lakipäivää, joissa käsiteltiin muita maa- ja metsätalouden liittyviä lakiasioita kuin veroaiheita.

HLJ 29 käynnistyi lokakuussa 2024

Koulutusohjelmassa aloitti 10 hengen ryhmä. Osallistujat olivat tuttuun tapaan pääasiassa tuottajaosuuskuntien hallintoneuvostojen ja hallitusten jäseniä.

Edellisen HLJ 28 -kurssin osallistujat vierailivat opintomatalla Portugalissa marraskuussa 2024.

HLJ:n ohella vuonna 2024 järjestettiin myös Hallinnon tarkkailijat ja tarkastajat -kurssi sekä Hallinnon perusvalmennus -koulutus.

PI-maitofoorum marraskuussa 2024

Maitofoorum pidettiin Vantaalla. Sen aiheina kuultiin muun muassa terveisiä komissiosta sekä katsauksia kauppapolitiikasta, huoltovarmuudesta, kotimaisista toimintaedellytyksistä ja kansainvälisistä maitomarkkinoista.

Vuosikertomus, MTK Hankinnat 2024

Vuosi 2024 oli meille historiallinen ja hyvä. Liikevaihtomme kasvoi 24 prosenttia, ja teimme ensimmäisen positiivisen tuloksen. Pystyimme myös maksamaan omistajillemme takaisin pääomalainan korot vuosilta 2019-2023.

Tiimimme pysyi samana: Merja Elomaa, Henrietta Dahlman ja Satu Kieksi MTK:lta sekä Sanna Blomberg ja Pontus Leander LRF Samköpiltä.

Vuosi lähti vauhdikkaasti käyntiin, kun lanseerasimme uudet jäsenetusopimukset Etran ja SEO:n kanssa. Jäsenetupäiviä järjestimme ennätyselliset yhdeksän kertaa kumppaneina Ahlsell, Onninen, IKH, Motonet ja Etra.

Järjestimme myös paikallisia jäsenetutilaisuuksia useilla ABC-asevilla. Paikallisten MTK-liittojen, yhdistysten ja Mhy:n edustajia oli paikalla. Jäsenten antama palaute oli positiivista.

Panostimme vuoden aikana jäsenetujen sähköiseen markkinointiin. Oman uutiskirjeemme avausprosentti pysyi korkealla, noin neljässäkymmenessä. Lisäksi saimme näkyvyyttä MTK:n ja Mhy:iden jäsenlehdissä, MTK Jäsenet-apissa, uutiskirjeissä, www-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Suosituim-

mat jäsenedut olivat kunnossapitoon liittyvät tuotteet Ahlsellilta ja Onniselta, Woikosken kaasut, autot, moottorikelkat, mönkijät sekä polttonesteet ja -öljyt. Tämän lisäksi sekä IKH:n että Etran sopimuksia käytettiin paljon. Aurinkoenergiaprojektit sen sijaan olivat vähäisiä.

Kokonaisuudessaan jäsenetujen yhteenlaskettu liikevaihto 2024 oli reilut 10 miljoonaa euroa (luvusta puuttuu ajoneuvojen yhteenlaskettu liikevaihto, jota ei ole saatavissa). Jäsenetujen käyttäjiä kuluneen vuoden aikana oli noin 20 000. Yhteistyökumppaneita meillä oli 30. Liikevaihtomme oli yhteensä 340 000 € (275 000 € vuonna 2023). Kustannuksemme olivat 307 000 € (360 000 € vuonna 2023) ja teimme voittoa 34 000 € (-84 000 € 2023).

Haluan kiittää MTK:n ja LRF:n johtokuntaa luottamuksesta kehittää yhteisyritystämme. Kiitos myös Perttu Pyykköselle, Heikki Lauriselle, Märten Nilssonille sekä Erik Pihlolle aktiivisesta ja positiivisesta hallitustyöskentelystä. Erikoiskiitokset Merja Elomalle, Henrietta Dahlmanille, Pontus Leanderille sekä Satu Kieksille todella kovasta työpanoksesta!

Sanna Blomberg, toimitusjohtaja

ArvoLex Oy:n vuosi 2024

Vuosi 2024 alkoi uudella nimellä ArvoLex Oy. Aiemmat nimemme, Maanomistajien Arviointikeskus ja Jordägarnas Värderingscentral, jäivät aputoiminimiksi.

Yrityksemme kehittyessä ja toiminnan monipuolistuessa nimenmuutos oli tarpeen brändin vahvistamiseksi. Toimitusjohtajan vaihdos tarjosi myös luontevan hetken päivittää nimi paremmin asiantuntijoidemme toiminnan mukaiseksi, jotta profiloituisimme vahvemmin kattavan palvelun lakitoimistoksi. Nimen alkuosa viittaa arviointipalveluihimme ja loppuosa lakipalveluihimme, jotka molemmat ovat keskeisiä palveluita jäsenistölle. Palveluiden yhdistelmä tuo lisäarvoa, jota ei muualta löydy yhdestä paikasta: kiinteistöarviointi- ja lakipalvelut samassa paketissa.

Toiminta jatkui samalla omistuspohjalla sekä asiantuntijajoukolla, perinteitä kunnioittaen, mutta myös kehittyen ja tulevaisuuteen katsoen, kuten strategiassamme on määriteltä. Nimenvaihdon yhteydessä säilytimme vuonna 2017 uusitun brändin ulkoasun, jotta tunnistettavuus säilyisi. Saamamme palautteen mukaan nimenvaihdos otettiin hyvin vastaan ja herätti kiinnostusta toimintaamme kohtaan. Se koettiin myös osaksi profiilin nostamista.

Markkinoinnissa keskityimme digimarkkinointiin kiinteistönomistajille sekä kiinteistöalan toimijoille. Lisäsimme paikallista lehti-ilmoittelua asiantuntijoidemme toiminta-alueilla, jotta tavoittaisimme uusia potentiaalisia asiakasryhmiä. Pyrimme myös samaan mahdollisimman paljon asiantuntija-haastatteluja ja -artikkeleita eri lehtiin sekä tiedottamaan nimenmuutoksesta päivittäisessä työssämme. Asiantuntijamme pitivät koulutuksia ja webinaareja esimerkiksi sähkölinjoihin, aurinkopuistoihin, tuulivoimasopimuksiin, rikosasioihin, lunastuslakiin ja elämän tärkeisiin asiakirjoihin liittyen. Vuoden teemanamme oli verkostoituminen, jonka kautta välitimme tietoa yrityksestä ja nimenmuutoksesta eteenpäin.

Osallistuimme useisiin messuihin vuoden aikana. Merkittävin panostuksemme kohdistui Farmari-messuille Seinäjoelle, jossa olimme yhteisosastolla metsänomistajien ja MTK:n kanssa. Yhteisosastosta oli selvää etua kaikille

osastolla esiintyneille tahoille ja se edisti metsänomistajien ja MTK:n edustajien tutustumista ArvoLexin toimintaan ja toisin päin.

Lakipalvelut

Lakipalveluita ArvoLex tuotti pääosin kahden lakimiehen voimin, kun normaalisti lakimiehiä työskentelee kolme. Henkilöstöressurssien tilapäinen väheneminen vaikutti lakipalveluiden liikevaihtoon.

Hoidimme hallinto-oikeuksissa muun muassa vesi-, etuosto-, kaavoitus-, maa-aines- ja poikkeamislupa-asioita, käräjäoikeuksissa hakemus-, rikos- ja siviiliriita-asioita, maa- ja vesioikeudessa korvaus- ja yksityistieasioita sekä lakipalveluissa perhe- ja perintöoikeusasioita, sopimus-, vesioikeus-, ympäristö-lupa- ja maataloustukiasioita. MTK:n jäsenistö käytti lakipalveluitamme entistä enemmän ja hyödynsi palveluidemme jäsenalennusta sekä maksutonta sähköpostipikaneuvontaa.

Kiinteistöarviointipalvelut

Arviointi-, projekti- ja edunvalvontapalvelut olivat kaikki osa kiinteistöjen arvonmäärityspalveluita.

Arviointipalveluiden kysyntä pysyi vakaana koko vuoden ajan. Kiinteistöarviointeja tehtiin selvästi eniten maa- ja metsätalousalueista, joihin meillä on merkittävää erityisosaamista. Kaksi muuta merkittävää toimeksiantotyyppiä olivat maaseutumaisten alueiden omakotitalo- ja vapaa-ajanasuntojen sekä rakennusmaan arvioinnit. Laadimme arvioita myös laajoista ranta-alueista, maa-ainesalueista sekä teollisuus- ja varastotiloista.

Projektiluontoisissa arviointi- ja neuvontapalveluissa vuosi oli perusvuosi, ja useat pitkäkestoiset toimeksiannot jatkuivat. Toimeksiannot liittyivät tuulivoima-, aurinkopuisto- ja vesihuoltohankkeisiin, joissa avustimme maanomistajia sopimusasioissa. Laajimmillaan projekteja hoidettiin kilpailuttamalla toimittajia.

Edunvalvontapalveluissa oli toimeksiantoja vähemmän, johtuen toimitus-

hankkeiden vähäisyydestä. Hoitamamme toimitukset liittyivät maanteihin, voimalinjoihin, ratoihin ja raakamaahan. Arviointikeskuksen kautta tilitettiin asiakkaille 0,63 M€ lunastuskorvauksia (2023: 2,29 M€)

45 asiakkaan osalta (2023: 167 asiakasta).

ArvoLexin vuosi 2024 lukuina

(Toteutunut vs. Vertailu edelliseen vuoteen)

Liikevaihto	889 127 €	(↓ 11 %)
Kiinteistöarviointipalveluja	250 974 €	(↓ 13 %)
Projektipalveluita	194 221 €	(↓ 7 %)
Edunvalvontapalveluja	41 564 €	(↓ 39 %)
Lakipalveluja	383 329 €	(↓ 22 %)
Hallintopalveluja	24 467 €	(↓ 40 %)
Laskuttamaton myynti	142 920 €	(↓ 3 %)
Kuluja ennen rahoituseriä	915 712 €	(↓ 7 %)
Liikevoitto	-27 060 €	(↑ -38 558 €)
Tilikauden tulos	-16 013 €	(↑ -28 419 €)
Henkilöstö	8	(↑↓ 0)

Yhtiön hallitus ja johto

Jaakko Halkilahti, puheenjohtaja, maanviljelijä, Salo (2010 -)

Tuula Dahlman, varapuheenjohtaja (2020- 4/2024), toiminnanjohtaja, Lappeenranta (2016 – 04/2024)

Heikki Laurinen, talousjohtaja, Helsinki (2014 -)

Thomas Antas, maanviljelijä, Lapinjärvi (2020 -)

Timo Kankaanpää, maanviljelijä, Ilmajoki (2020 -)

Visa Merikoski, toiminnanjohtaja, Tampere (04/2024 -)

Toimitusjohtajana Elina Lindvall, VT, Kaarina (2023 -)

LAUSUNNOT

Lausunto 5.1.2024 MTK kirjallinen lausunto asiasta Arviomuistio päästökauppadiirektiivin toimeenpanosta – Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Lausunto 15.1.2024 Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi mehiläishoitotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 18.1.2024 Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsästyslain 33 §:n muuttamisesta

Lausunto 24.1.2024 Lausunto maanhallinnan sanastosta (versio 12/2023)

Lausunto 25.1.2024 Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista

Lausunto 5.2.2024 Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi ympäristövahinkorahastosta tarkoitetuista korvauksista ja avustuksista

Lausunto 5.2. Lausunto eläinlääkintähuoltolaista

Lausunto 7.2. Lausunto ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin uudistamista koskevista asetusluonnoksista

Lausunto 12.2. Näkökulmia luonnon ja teknisiin hiilinieluihin - rooli nollapäästöisessä taloudessa

Lausunto 13.2. Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029

Lausunto 14.2. Lausunto yliopistojen rahoitusmallin uudistamista koskevista asetusluonnoksista

Lausunto 14.2. MTK:n lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2024 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta

Lausunto 15.2. Lausunto koskien työryhmämietintöä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Lausunto 15.2. Huomiot valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta

Lausunto 15.2. Lausunto työryhmän mietintöön julkisuuslain ajantasaistamisesta

Lausunto 15.2. Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta kuljetuksen aikana

Lausunto 16.2. Lausunto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta eläimistä saatavista sivutuotteista annetun asetuksen muuttamiseksi

Lausunto 21.2. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

Lausunto 26.2. Suomen meriympäristön tila 2024 -arvio

Lausunto 27.2. Lausunto luonnoksista: Valtioneuvoston asetus maatalouden rakennetuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 27.2. Lausunto komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi seurantakehyksestä selviytymiskykyisiä Euroopan metsiä varten

Lausunto 28.2. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja rikoslain 40 luvun 11 §:n muuttamisesta

Lausunto 29.2. Lausunto Finnfund-lain muutostarpeita koskevasta arviomuistiosta

Lausunto 4.3. Lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi rakennuslain muuttamisesta

Lausunto 4.3. Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Lausunto 8.3. Lausunto ehdotuksesta muuttaa maa- ja metsätalousministeriön asetusta kotimaankauppaa varten kerättäville nauta-, sika-, lammas-, vuohi- ja hevoseläinten sukusoluille ja alkioille eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista (toinen lausuntokierros)

Lausunto 14.3. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Lausunto 14.3. Lausunto maa- ja metsätalousministeriön ehdotuksesta haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmaksi

Kommentti 18.3. Kommentti tilaajavastuulain/liikennepalvelulain tilaajan määrittelmään

Lausunto 22.3. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan asetuksiin (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116

Lausunto 22.3. MTK kirjallinen lausunto asiasta EU:n vuoden 2040 ilmasto- tavoite sekä eteneminen kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä

Lausunto 3.4. MTK kirjallinen lausunto asiasta E 9/2024 vp valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto teollisesta hiilenhallinnasta EU:ssa

Lausunto 17.4. Lausunto pankkipalvelujen ja luottolaitoslainsäädännön arviomuistiosta

Lausunto 19.4. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:n muuttamisesta

Lausunto 2.5. Lausunto hallituksen esityksestä laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Lausunto 6.5. Valtioneuvoston selvitys: Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi

Lausunto 6.5. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2023 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 7.5. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi puustoitusten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 13.5. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025–2028

Lausunto 14.5. MTK kirjallinen lausunto työ- ja elinkeinoministeriön asetuksesta Energiaviraston maksullisista suoritteista vuosina 2023–2025

Lausunto 14.5. Ennakkovaikuttaminen tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehukseen (2028–)

Lausunto 15.5. Lausunto valtioneuvoston asetusalunoksesta vuodelta 2023 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta

Lausunto 16.5. Lausunto elintarvikemarkkinalainsäädännön muutoksesta

Lausunto 20.5. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vierasla-
jeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta

Lausunto 23.5. Lausunto tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen
käyttöä koskeva monivuotinen suunnitelma

Lausunto 29.5. Valtioneuvoston selvitys: EU:n kriisivarautumisen ja resi-
lienssin vahvistaminen; Suomen näkemyksiä varautumisunionistrategian
valmisteluun

Lausunto 29.5. Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle
maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Lausunto 31.5. Lausunto datasäädöksen arviointimuistiosta

Lausunto 3.6. Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma
Vuoksen vesienhoitoalueella 2028–2033

Lausunto 3.6. Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma
Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueella 2028–2033

Lausunto 3.6. Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma
Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueella 2028–2033

Lausunto 3.6. Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma
Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueella 2028–2033

Lausunto 3.6. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ympäris-
tönsuojelulain ja jätelain 118 §:n muuttamisesta

Lausunto 3.6. Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelmat Kemijoen
vesienhoitoalueella 2018–2033

Lausunto 4.6. MTK lausunto Suomen yhdenmetyt energia- ja ilmastosuunni-
telman (NECP) päivityksestä

Lausunto 4.6. Kuivuusriskien hallinnan kansalliset suuntaviivat -luonnos

Lausunto 10.6. Lausunto hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen
koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 11.6. Lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi
hevosten hyvinvoinnista

Lausunto 12.6. Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laeiksi ympäristöva-
hinkorahastosta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien ja asetuksen
muuttamisesta

Lausunto 12.6. MTK:n vastaus toimenpidepyyntöön koskien Århusin
yleissopimuksen sekä yleissopimuksen alaisen päästörekisteripöytäkirjan
täytäntönnäpanoraporttien valmistelua

Lausunto 15.6. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle
laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpa-
nosta annetun lain muuttamisesta

Lausunto 17.6. Lausunto metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista
annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §, 4 § ja 5 §:n muuttamisesta

Lausunto 24.6. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön
asetukseksi hallin metsästyksestä alueellisen kiintiön nojalla metsästys-
vuosina 2024—2027

Lausunto 25.6. Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi EU:n metsäkat-
asetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista

Lausunto 25.6. Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Lausunto 26.6. Maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittäminen, lausunto kriteerien vaikutuksista

Lausunto 26.6. Concerns regarding the development of the Aarhus Convention and EU state aid

Lausunto 26.6: Lausunto maa- ja metsätalousministeriön ehdotuksesta kalatalouden huoltovarmuutta parantavista toimenpiteistä

Lausunto 26.6. Lausunto hallituksen esityksestä laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 28.6. Lausunto luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen, liikennevakuutuksen ja potilasvakuutuksen lainsäädännön muuttamisesta

Lausunto 28.6. Suomalaiset ravitsemussuositukset 2024, lausunto luonnokseen 30.5.2024

Lausunto 28.6. MTK lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunto 2.7. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 5.7. Lausunto luonnoksista MMM:n asetuksiksi koskien punasotkan, allin ja metsähanhen metsästyksen kieltämistä

Lausunto 9.7. MTK lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuviin polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta (jakeluvaihte)

Lausunto 7.8. Lausunto metsätalouden määräaikaiseen kannustejärjestelmään liittyvistä säädösmuutosehdotuksista

Lausunto 9.8. Lausunto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä ja niiden sijainnista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunto 9.8. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta Maanmittauslaitoksen maksuista sekä kaupanvahvistuksesta perittävistä maksuista ja korvauksista vuonna 2025

Lausunto 9.8. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunto 12.8. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle sairauspäivärahan muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoitinta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunto 15.8. Valtioneuvoston asetukset rakentamisesta ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden pykälien kumoamisesta

Lausunto 19.8. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 22.8. Lausunto metsätuhojen torjunnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Lausunto 24.8. Lausunto MMM:n asetusluonnoksesta karhukiintiöiksi 2024-2025

Lausunto 30.8. Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunto 30.8. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kaivos-toiminnasta

Lausunto 30.8. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston mielenterveyden edistämisen periaatepäätökseksi

Lausunto 30.8. Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 30.8. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunto 9.9. Lausunto luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024

Asiantuntijakuuleminen 10.9. Asiantuntijakuuleminen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Lausunto 11.9. Lausunto yksityistielain arvioinnista ja muutostarpeista

Lausunto 11.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskevien lakien muuttamisesta

Lausunto 12.9. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista asetetun lain muuttamisesta ja eläinlääkäriammattin harjoittamisesta asetetun lain 12 §:n muuttamisesta

Lausunto 12.9. Lausunto EU:n valmistautumisesta laajentumiseen

Lausunto 20.9. Asiantuntijalausunto tilastotuotannon muutoksista (metsätalous)

Lausunto 20.9. Asiantuntijalausunto tilastotuotannon muutoksista (maatalous ja ruoka)

Lausunto 24.9. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Lausunto 25.9. Lausunto elintarvikemarkkinalainsäädännön muutoksesta

Asiantuntijakuuleminen 30.9. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Lausunto 30.9. MTK:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lausunto 30.9. Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallinto-uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunto 1.10. Lausunto Ramsar-kosteikkosopimuksen kansallisesta raportista

Lausunto 1.10. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi siemenkaupasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen liitteen 1 kohdan 4 kumoamisesta

Lausunto 3.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Lausunto 4.10. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuotantokaniinien hyvinvoinnista

Lausunto 7.10. Lausunto hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunto 8.10. Lausunto hallituksen esityksestä uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta (jakeluvaihte)

Lausunto 9.10. Lausunto liittyen tulotasokorotuksiin vuonna 2025

Lausunto 10.10. Lausunto luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Asiantuntijakuuleminen 11.10. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (metsätalous)

Kirjallinen asiantuntijalausunto 11.10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Lausunto 11.10. MTK lausunto hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunto 14.10. Lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi kaupan pitämisen vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n muuttamisesta

Lausunto 15.10. Lausunto ehdotuksesta kipsiasetuksen voimassaolon jatkamisesta

Kirjallinen asiantuntijalausunto 16.10. Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Kirjallinen asiantuntijalausunto 16.10: Aloite laiksi rakentamislain 17 §:n muuttamisesta

Lausunto 16.10. Lausunto digivihreän siirtymän tutkinnon osat ja muun valinnaisuuden lisääminen ammatti- ja erikoisammattitutkinnon perusteisiin

Lausunto 16.10. Lausunto valtioneuvoston selvityksestä: Euroopan komission ehdotus komission asetukseksi maatalousalan vähämerkityksisen tuen asetuksen muuttamisesta (maatalouden de minimis -asetus)

Lausunto 17.10. EU:n valmistautuminen laajentumiseen

Lausunto 18.10. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Lausunto 23.10. Lausunto ehdotuksesta zoonosiasetuksen muuttamisesta väliaikaisesti

Lausunto 24.10. Lausunto TAE PI. 30: Ruokaketjun kehittäminen ml. elintarvikkeiden viennin edistäminen

Lausunto 30.10. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia energiainvestointeja vuosina 2022–2026 koskevasta tuesta annetun asetuksen muuttamisesta

Kirjallinen asiantuntijalausunto 5.11. Hallituksen esitys laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asiantuntijalausunto 6.11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain, ympäristönsuojelulain ja vesilain 3 ja 11 luvun muuttamisesta

Asiantuntijakuuleminen 6.11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain 1 ja 24 §:n muuttamisesta

Lausunto 11.11. MTK:n lausunto koskien Århusin yleissopimuksen seitsemättä täytäntöönpanoraporttia sekä yleissopimuksen alaisen päästörekinpöytäkirjan neljättä toimeenpanoraportista

Lausunto 11.11. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista asetetun lain muuttamisesta ja eläinlääkäriammatin harjoittamisesta annetun lain 12 §:n

Lausunto 14.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta kiinteistötoimitusmaksuista vuonna 2025

Lausunto 14.11. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi rajavartiolain muuttamiseksi – Maanmittauslaitoksen tehtävät rajavyöhykkeelle rakennettaviin esteisiin liittyvissä korvauksissa

Asiantuntijalausunto 15.11. Täydennys hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain, ympäris-

tönsuojelulain ja vesilain 3 ja 11 luvun muuttamisesta, Teema: Hallituksen esityksen suhde ennallistamisasetukseen

Lausunto 15.11. Lausunto luonnoksesta valtiontalouden tarkastusviraston määräykseksi avoimuusrekisterilain tarkoittamien vaikuttamistoiminnan taloudellisten tietojen muodostamisesta (430/2023) 6 §:n 5 momentissa säädettyyn määräyksenantovaltuuteen

Lausunto 15.11. Valtioneuvoston ilmastovuosikertomus 2024

Lausunto 18.11. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 20.11. Lausunto luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi Ruokaviraston maksullisista suoritteista

Lausunto 20.11. Lausunto itäisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

Lausunto 21.11. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta sokerijuuriikkaan viljelijöille vuodelta 2025 maksettavasta kansallisesta tuesta

Lausunto 22.11. Lausunto itäisen Suomen tuulivoimarakentamisesta

Lausunto 22.11. Lausunto pohjoisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

Lausunto 29.11. Määräysluonnos erikoiskuljetuksista ja erikoiskuljetusajoneuvoista

Lausunto 4.12. Lausunto esityksestä maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi porovahinkolautakunnan maksullisista suoritteista vuosina 2025 ja 2026

Lausunto 5.12. Lausunto susikiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2024–2025

Lausunto 5.12. Lausunto luonnoksesta ilveskiintiöiksi metsästysvuonna 2024–25

Lausunto 5.12. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettely)

Asiantuntijalausunto 9.12. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto 10.12. Lausunto valtioneuvoston ilmastovuosikertomuksesta 2024

Lausunto 10.12. Lausunto luonnoksesta Suomen metsäkeskuksen suoritteiden maksullisuudesta vuosina 2025 ja 2026

Lausunto 13.12. Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto 16.12. Lausunto yrityskauppa-asiassa Stora Enso Oyj / Junnikkala Oy

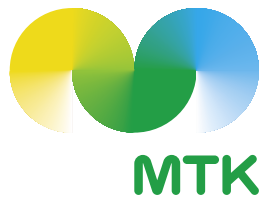
Lausunto 20.12. Lausunto julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen päivittämisestä

Lausunto 20.12. Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunto 20.12. Lausunto valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2+024 maksettavasta sokerijuuriikkaan kuljetustuesta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

Simonkatu 6, 00100 Helsinki
PL 510, 00101 Helsinki

Metsänomistajat